

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

izdaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
samstvo Din 40.—; naročnina.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5/1.
Telefon št. 3073 in 3074, ponoči tudi
št. 3074.
Rekopis se ne vrača.

Upravitelj: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3034.
Izdatelj: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2423.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 23 — Celje, Aleksandrova cesta
Rabot pri poštnem črt. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.845 — Praha čisto 78.180,
Wien, Nr. 305.241.

Prihodnja številka »Jutra« izide jutri,
v nedeljo zjutraj.
Za sprejemanje inseratov in malih
oglasov bo naš inseratni oddelček v
Prešernovi ulici št. 4 odprto danes do
poldne od 9.—11. ure.

Ljubljana, 7. septembra.

Na Bledu se vrši jutri pod menom
»kmečki praznik« prireditve, ki bo v
podku in zabavi združila na tisoče za-
vednih Slovencev. Blejski kmečki praz-
nik, ki se sedaj ponavlja že več let
sem vedno na 8. septembra, je bil do-
slej nekaka poloficijska strankarska
prireditev SKS in je v glavnem zbiral
njene pristaše, akoravno je s svojimi za-
nimivim tradicionalnim programom
tvoril veliko privlačno silo zlasti za
gorenjsko kmečko prebivalstvo brez
razlike političnega mnenja. Tudi to-
tos bo blejski praznik očuval svoj v
glavnem družabni in zabavnopoučni
značaj. A kakor je druga leta blejski dan
navzlic vsemu bil nekaka jesenska re-
vija SKS, tako mu je tudi letos dano
politično obsežje.

Reči smemo, da je vsa blejska prire-
ditev letos postavljena na širšo in raz-
meram, v katerih živimo, primerno,
mnogo pomembnejšo osnovo. Blejski
kmečki praznik se je pretvoril v dru-
žabno manifestacijsko prireditev Kmeč-
ko-demokratske koalicije. Pripravljalni
odbor je letos obstojil iz zastopnikov
obeh združenih strank, SDS in SKS.
Prireditve se udeležijo v kar največjem
številu pristaši ene in druge stranke.
Številni poslanci KDK, Slovence, Hrvati
in Srbi bodo ta dan med zavednim go-
renjskim ljudstvom ter proslavili dan
skupno z narodom, za katerega dobro-
bit se borijo. Blejski kmečki praznik se
vrši letos v znamenju slogs vseh po-
štenih Slovencev v borbi za enakoprav-
nost, v znaku enotne slovenske fronte
proti hegemonizmu in v povzdigujoči
zvesti, da je ta fronta nerazločno
spojena z veliko armado Hrvatov in
Srbov, ki so odločili, da ne pustijo,
dokler z nami skupno ne izvojujejo
zmagave pravic in poštenja v naši skupni
državi. Blejski praznik bo proslavljen
pod vihrajočimi zastavami Kmečko-de-
mokratske koalicije.

S tega stališča predstavlja jutrišnja
blejska manifestacija dogodek, ki je
državopolitično velikega pomena. Ona
bo dokaz, kako mogočne so pozicije
KDK med slovenskim narodom in kako
odločni so tudi Slovenci, da pomagajo
streti politiko, ki v svojih zadnjih kon-
sekvencah vodi do amputacije. Hege-
monistični vladodržci so to dobro ču-
tili in so zato prepovedali javni pome-
ne poslanece KDK z navzočim ljud-
stvom na način, ki predstavlja flag-
rantno zlorabo državne moči. Nič ne
dê. S tem so se le še bolj razgalili. Pre-
povedali so govore poslancev, a narodu
ne morejo vzeti besede. In tako bo
jutri na Bledu vsaka kretanja zbranega
ljudstva glasen protest proti režimu he-
gemonistov in njihovih hlapcev, vsak
pokret prazničnih množic izraz nezlo-
mljive odločnosti, da v započetem boju
ne odnehamo do končne zmage. V naj-
usodnejših trenutkih našega narodnega
življenja je volja in poštenost sloven-
skega naprednega in narodnega Sloven-
stva bila odločilna. Značilno je, da je
naš narod v takih trenutkih vedno kre-
nil v smer, ki so jo pripravljali, zago-
varjali in propovedovali napredni ele-
menti in da je končno vedno desavirali
politiko SLS. Prisilili smo bivše avstrijs-
ke hlapce v jugoslovensko deklaraci-
jo, nagnali bomo današnje dekle beo-
grajskih cincarjev k priznanju prave
narodne politike.

Globoko se slovenske napredne vr-
ste zavedajo, da je predpogoj zmage
popolna njihova solidarnost in neoma-
na sloga. Val navdušenja gre po deželi,
da je KDK združila v skupno fronto
obe glavni slovenski napredni stranki,
SDS in SKS, in zavest nove moči dviga
slehernega naprednjaka k svezemu elan-
u. Slovenski poslanci KDK, ki so v
zadnjih tednih na nebroj sestankih in
zbirih skupno porobili zastupnikih o
političnem položaju, pripovedujejo, da
je povsod po Slovenskem opaziti novo
politično življenje. V prejšnji medseboj-
ni borbi se je uničilo mnogo dragocen-
nih sil, se je malodušno iz osredja
umaknil marsikateri sposoben delavec,
je ostalo na tisoče in tisoče naprednih
glasov neizrabljenih, klerikalizem pa je
triumfaliral in moč SLS je bila v glav-
nem zasnovana na dejstvu, da so na-
predne sile razdvojene, njihovi glasovi
razcepljeni. Vse posledice tega žalost-
nega dejstva so se strašno pokazale,
ko se je SLS, sklicujoč se na 20 slo-
venskih mandatorov v imenu slovenskega
naroda udeležila hegemonističnim vla-
stodržcem ter s svojo hlapčevsko poli-
tiko ne le kompromitirala vse zahteve
po enakopravnosti Slovencev in odpravi
neznosnih gospodarskih, socialnih in
kulturnih krivic, ki se nam godijo, tem-
več je našemu ljudstvu skušala navaliti
tudi tragično soodgovornost za zločin-
stva 20. junija. V borbi za pošteno ime
Slovencev, za boljše bodočnost našega

Kako se skušata Davidović in Spaho oprati Razburjenje v Beogradu radi razkritij o veleizdajskem amputaštvu. — Hegemonisti skušajo zvaliti krivdo in odgovornost na Hrvate

Beograd, 6. septembra. r. Včerajšnja izja-
va g. Svetozarja Pribičevića o zgodovinskih
dogodkih na dvoru v noči 7. julija, ko je bil
stavljeno predlog o amputaciji, je izzvala
med beograjskimi režimskimi krogi silno
vzburjenje in razburjenje, v ostali javno-
sti pa ni manjša senzacija. Ves Beograd
razpravlja sedaj o tej stvari. Mnenja so si-
cer različna, vendar pa je treba ugotoviti,
da so večinoma tudi vsi beograjski krogi
presenečeni nad razkritij o veleizdajških
namerah vladnih krogov. Prizadeži vodilni
srbijski politiki se skušajo sedaj na vse
mogoče načine izmesti. Dočim so sprva
skušali označevati razkritja prečasnega ti-
ska za navadno laž in izmišljotino, morajo
sedaj po izjavah Svetozarja Pribičevića
vendarle priznati, da je bil predlog o ampu-
taciji res stavljen in da se je o njem raz-
pravljalo. Seveda si prizadevajo, da bi to
svoje početje kar najbolj omilili in postavili
sebe v luč rešiteljev državnega edinstva.
Prav zanimivi sta izjavi, ki sta jih danes
poda novinarjem dr. Spaho in Ljuba Da-
vidović po svoji dopoldanski večurni konfe-
renci v predsedstvu demokratskega kluba.
Dr. Spaho je izjavil:

»Nič izmed nas ni zahteval amputacije
Srbijskega g. Predavca, raznih kulturnih
delavcev in profesorjev ter glede na celo-
kupno takratno psihološko razpoloženje se
je pojavil dvom, ali hočejo oni (KDK, od-
nosno Hrvati) še nadalje ostati v tej drža-
vi. Kakor znano, so takrat odklonili razgo-
voro celo z Aco Stanojevičem. Da vam po-
vem po resnici, zelo mi je drago, da se
Zagreb odkrito izjavlja proti amputaciji.
Se bolj pa bi me veselilo, če bi protestirala
proti amputaciji tudi dr. Maček in dr. Trum-
bič. Mi absolutno nismo za amputacijo. Le
zaradi javnega mišljenja v takih razmerah
se je moralo postaviti vprašanje: Ali hočejo
ostati v tej državi ali ne. To vprašanje se
je moralo definitivno razčistiti. Za nas je
rešeno definitivno z izjavo g. Pribičevića.

Ljuba Davidović pa je na včerajšnje ob-
tožbe Sv. Pribičevića podal daljšo izjavo,

Pribičevićev odgovor na beograjska zavijanja Pribičevićeve informacije o dogodkih noči 7. julija so točne in avtentične. — Vsi izgovori amputašev so prazni

Zagreb, 7. septembra. 6. Danes popoldne
je sprejel g. Pribičević novinarje ter jim
podal v odgovor na današnje dopoldanske
izjave Ljube Davidovića in dr. Spaha o am-
putacijskem vprašanju sledečo izjavo:

»Prečital sem izjavi gg. Ljube Davidovi-
ća in dr. Spaha. Gospoda indirektno prizna-
vata, da je bil v oni zgodovinski noči 7. ju-
lija stavljen predlog o »ločitvi«. Uporabljen
je bil izraz »ločitev«, ne »amputacija«. Iz-
rečno so rekli, naj se mirno razidemo, kaj-
kor sta se razšli Švedska in Norveška. Ja-
si tega nisem izmislil, nego posneman to
iz sporočila, ki sem ga dobil na merodaj-
nem mestu. Jaz sem pri tej priliki opozoril
na to, da so ti ljudje prisegli, da bodo ču-
vali državno celino, ter da pomenja tak
predlog veleizdajo.

Gg. Davidović in dr. Spaho predstavljata
sedaj vso stvar kot nekaj docela nedolž-
nega. Izjave g. Predavca, raznih kulturnih
delavcev in ne vem koga še, so bile ba-
je drugačne nego Radiceve in moje in zato je
bilo treba ugotoviti, kakor pravi g. Davido-
vić, ali smo mi za državo. Če pa je to ta-
ko nedolžna stvar, zakaj so potem delali
tako naglo, zakaj je bilo vse to potem tako
nujno, da se je moralo razjasniti ponoči,
pred odhodom Stjepana Radića v Zagreb,
zakaj mi je bilo potem sporočeno, da lahko
Radić v Zagreb proglasi ločitev, če se o
tem sporazumemo. Jasno je, da stvar ni
tako nedolžna, ker je bilo zunanje minis-
trstvo vso noč v permanenti, da prispeli,
kakor mi je bilo sporočeno, prijatelje naše
države v znanjem sveta na tudi ločitev.

Nobena izjava, pa bilo to tudi izjava po-
predsednika ali enega krila koalicije, nobe-

naroda v veliki Jugoslaviji, a s tem tu-
di v borbi proti klerikalizmu, ki ni nikar
spoštoval slovenskega imena in nikar
ljubil Jugoslavije, so danes združeni
ni vsi napredni elementi in so odločeni,
da skupno dobojujejo veliko borbo, za-
vedajoč se svoje zgodovinske odgovornosti.

Blejski praznik je manifestacija za
idejo ravnopravnosti in pravice ure-
ditve naše države, ki je napisana na
zastavi KDK, še posebej pa je manife-
stacija slovnosti in solidarnosti sloven-
ske napredne fronte, napredne v naj-
plemenitejšem smislu te besede, ker je
to fronta vseh poštenih in zdravih Slo-
vencev, ki ne bodo položili orožja,
dokler se ne ustvari ideal one Jugo-
slavije, ki smo jo Srbi, Hrvati in Slo-
venci osnovali, da bi bila srečna in ena-
ko ljubljena domovina nas vseh.

v kateri pravi glede predloga o amputaciji
med drugim:

»One zgodovinske noči so prišli razgovori
šefov četverne koalicije na sledeče:
Predstavnik KDK je treba odkrito vpraša-
ti, ali so za amputacijo ali ne. Na to misel
smo prišli ne samo zaradi izjave Predav-
ca, marveč tudi zaradi raznih drugih izjav,
kakor n. pr. da se ne more več iti s Srbija-
ci, da nismo en narod, da nimamo skupnega
jezika, zaradi izjav kulturnih delavcev, naj
se prekinje vse kulturne zveze z Beogra-
dom, zaradi izjave KDK, da noče razgovar-
jati z Aco Stanojevičem, zaradi odklonitve
mestne za setavo vlade s strani St. Radi-
ća itd. Vse te izjave in vsa ta dejanja so
zahtevala, da se točno ugotovi mišljenje
KDK. V trenutku pa, ko je prispel odgovor
da KDK ni za amputacijo, je bilo za nas
vprašanje stavljen o dnevnega reda,
ker ga nismo niti pokrenili, marveč ga je
postavila KDK s svojimi izjavami in s svo-
jim postopanjem.

V svoji nadaljni izjavi pravi g. Davidović,
da znači zahteva dr. Mačka po svobodni
Hrvatski odvojitve Hrvatov iz sedanje drž-
avne zajednice, torej pravo in čisto ampu-
tacija. Sklicevanje na nagodbo ne drži, ker
se je šlo takrat za odvojitve od tuje drž-
ave, dočim je danes težko razumeti zahte-
vo po ločitvi Hrvatske od lastne države.
Pribičević ne bo mogel dokazati, da on ni
za amputacijo. Končno naglašja Davidović,
da se ne bo več oziral na izjave Pribičević-
ja dotle, dokler Pribičević jasno in odkrito
ne pove, ali se strinja z zahtevo dr. Mač-
ka po svobodni Hrvatski, kar da znači am-
putacijo.

(Od našega posebnega dopisnika smo
prejeli sredi, žal za današnje številko pre-
pozno, velespretno historični dogodek
pred 7. julijem, ki na senzacionalen
aventičen način pojasnjuje pravo stanje
stvari in dokazuje, kako prazni so izgo-
vori amputašev. Dopis priobčimo v jutrišnji
številki. Op. ur.)

na izjavo znanih in neznanih kulturnih de-
lavcev, nobena psihoza trenutka ali gotovega
časovnega razdobja ne more opravičiti
takega katastrofalnega predloga. Za to so
odgovorni v prvi vrsti člani vlade, ki so
prisegli na ustavo, nato pa še političnih
strank, ki so to vladu podpirali in ki so
ustvarili situacijo, v kateri so bili mogoči
tako katastrofalni predlogi.

V kaki veliki zadregi je sedaj hegemoni-
stična gospoda, je razvidno iz izjave dr.
Spaha, ki pravi, da je bila takrat, ko je bil
stavljeno predlog za ločitev, odnosno ampu-
tacija, izjava posl. Predavca važnejša nego
vsaka druga. Čemu so potem še sploh zahte-
vali mojo in Radićev izjavo in jo brzojavili
vsemu svetu, če je bila Predavčeva izja-
va važnejša od vseh drugih? Dr. Spaho
pravi, da je bilo po moji izjavi to vpraša-
nje definitivno rešeno. Kako je bilo to mo-
goče, če pa je bila Predavčeva izjava mo-
go važnejša. Vidj se, da so gospoda izgubili
že popolnoma glavo in ne vedo več, kaj
govore.

Izjava Ljube Davidovića je zanimiva tu-
di s stališča demokracije. Sklicujoč se na
izjave dr. Mačka, smatra Davidović, da so
izjave šefov obvezne za stranke. To je čisto
despotično orijentalško pojmovanje. Pri
nas sploh ni šefa stranke, nego predsednik.
Pri nas izjave šefa ali predsednika stranke
nikdar ne veže stranke razen v slučajih, ko
govori po sklepu stranke. Pri nas je praksa
taka, da obvezujejo stranko samo sklepi,
sprejeti od kompetentnega foruma. To je
stališče prave demokracije.

G. Davidović tudi s svojo intrigo, da go-
vori vedno o prvem in drugem predsedniku
KDK, ne bo ničesar dosegel. Pokojni Ste-
pan Radić in jaz sva skupno z našimi pri-
jatelji in v sporazumu z našimi strankinimi
organizacijami na popolni pariteti osnovala
KDK. Tu ni prve in druge stranke niti
prvega ali drugega predsednika. In tako
bo na žalost g. Davidovića tudi ostalo. Na-
ši odnošaji so odkriti in jasni, mi se ne
skrivamo pred javnostjo in ne bežimo v
temo intrig in spletk. Naši odnošaji so jasni
in določeni ne pa kakor pri srbijskih
demokratih, kjer je Davidović samo nomi-
nalni šef, dočim je pravi voditelj srbske de-
mokracije dr. Voja Marinković. Tudi v sa-
mem poslovnem odboru KDK je bila
določena popolna pariteta. To je tudi
razumljivo, ker v KDK ne poznamo preglaso-
vanja. Od 10. novembra 1927, ko je bila
KDK osnovana, do danes v njej še sploh ni
bilo glasovanja. Tako je bilo tudi v hrva-
sko-srbski koalicijski ves čas njenega obstoja
od 1905 do 1912, kjer kakor znano, ves čas
ni bilo niti enega glasovanja. Vse se rešuje
sporazumno.

Zagoneten umor v Ljubljani V svojem stanovanju je bil sinoči ustreljen tržaški Slovenec Egidij Peric

Nenadna smrt pri igri. — Strel iz revolverja ali karabinke. —
Morilec je izginil brez sledu. — Vzrok umora je še nepojasne.
Osebo ali politično maščevanje?

Ljubljana, 7. septembra. Na zago-
niten način je bil nocoj umorjen znani tr-
žaški Slovenec in bivši lesni trgovec
Egidij Peric.

Peric je stanoval s svojo soprogo v
Groharjevi ulici, ki vodi z Bleiweisove
ceste preko Mirja proti Kolesiji. Kmalu
po osmi uri so začeli stanovalci Perice-
ve in sosednjih hiš revolverjski strel.
V hipu se je raznesla med njimi raz-
burljiva vest, da je bil Egidij Peric
ustreljen. Kolikor se je dalo doznati, je
neki še neznan storilec splezal na novo,
nedograjeno hišo, ki jo gradi g. Poldi
Bizovičar poleg Škrjančeve hiše. Z
zgradbe je imel skozi odprto okno
prost razgled v razsvetljeno Pericevo
stanovanje, v katerem sta Egidij Peric
in njegova soproga ravno sedela za mizo.
Iz oddaljenosti kakih 15 m je morilec
oddal na Perica strel iz revolverja in
mu prestrelil prsi. Peric se je še dvig-
nil iz mize ter se opotekel skozi ku-
hinjo do hodnika, tam pa se je zgrudil
na tla in v par minutah izdihnil.

Alarmirani so strelili in obupnih klicih
Periceve soproge Alme so prihiteli so-
sedje. Med prvimi sta bila na mestu v
isti hiši stanujoča gg. Slavko Židan in
Ciril Kramer. Čim sta od gospe izve-
dela, kaj se je zgodilo, sta takoj pohite-
la na najbližjo policijsko stražnico na
Krakovskem nasipu, kjer sta sporoči-
la, da je bil Egidij Peric ustreljen. Poli-
cija je bila v par minutah v Perice-
vem stanovanju. Skoro istočasno je pri-
hitel v hišo tudi zdravnik dr. Edvard
Jemec z Bleiweisove ceste. Hotel je
nuditi smrtno ranjenemu Pericu prvo
pomoč, ki pa je bila brezuspešna. Peric
je bil že mrtev.

O umoru obveščena policijska direk-
cija je poslala v Groharjevo ulico ko-
misijo s policijskim zdravnikom dok-
tor Avramovičem in dežurnim uradni-
kom Puharjem. Komisiji se je osebno
pridružil tudi policijski direktor dr. Gu-
štin. Alarmirani je bil ves kriminalni od-
delek, ki je začel pod vodstvom nad-
zornika Zajdelja takoj iskati morilca. V
akcijo je stopil tudi policijski pes, ki je
nekaj časa šel za sledjo, nato pa jo iz-
gubil. Bržčas se je neznanec odpeljal
s pripravljenim kolesom.

Političen umor?

Kaj je bil vzrok umora, je ta hip še
nepojasnjeno. Mogoče je, da gre za akt
osebnega maščevanja, izključeno pa tu-
di ni, da ima umor politično ozadje.
Egidij Peric je bil namreč, kakor zna-
no, zapleten v špijsko afero, ki jo je
iznesla v začetku letošnjega leta ljub-
ljanska »Orjuna«. »Orjuna« mu je oči-
tala, da je delal za italijanskega kon-
zula v Ljubljani, kateremu da je ovajal
razne člane »Orjune« in mu pribavljaj
materijal za italijansko informacijsko
službo. Baje je s tem zelo škodoval tu-
di raznim našim rojakom pod Italijo.

Peric je bil kasneje tudi aretiran in
predan v preiskovalni zapor, v kate-
rem je ostal skoro mesec dni. Proti nie-
mu uvedena preiskava radi špijonaže
pa je ostala brez rezultata in Peric je
bil zopet izpuščen na svobodo. Vložil
je nato tožbo proti »Orjuni« radi očit-
kov, da je bil v službi italijanskega
konzulata in da je temu sporočal stvari,
ki jih ne bi smel. Ker je bil med tem
italijanski generalni konzul Gavotti, ki
bi bil v tem procesu ena glavnih prič,
premečen iz Ljubljane na Dunaj, so
moral razpravo vedno znova odlagati.

Ljubljana, 8. septembra. Policijska
komisija je opravila svoje delo malo

Nepojasnjena afera s proslavo desetletnice solunskega proboja

Proslave se je hotelo udeležiti tudi več sto Francozov, mini-
ster Marinković pa je baje njihov prihod preprečil

Beograd, 6. septembra. r. V današnji
»Politiki« objavlja znani švicarski profesor
in prijatelj našega naroda dr. R. A. Reiss
odprto pismo o proslavi 10letnice proboja
solunske fronte. V pismu sporoča, da je
podal ostavko na članstvo v pripravljalnem
odboru iz sledečih razlogov:
Dr. Reiss je delal na to, da se te pro-
slave udeleže tudi Francozi, ki so bili na
solunski fronti. Zato se je zlasti angažiral
Louis Cordier v Lyonu, ki je vse letošnje
poletje priredil konferenco o bojih na so-
lunski fronti. Bilo je določeno, da se ude-
leži proslave 300 Francozov. Ta sklep je
bil sprejet v soglasju s štirimi ministri,
zlasti z ministrstvom zunanjih zadev,

pred polnočjo in se nato vrnila v po-
slopie policijske direkcije. Na policiji
odklanjajo vsako informacijo o rezul-
tatu dosedanje preiskave, o ugotovit-
vah komisije in tudi o zdravniškem iz-
vidu. V ulici, kjer je bil izvršen umor,
je mogoče našo urednik kasno v noč ugo-
toviti še naslednje podrobnosti zločina:

Kraj umora

Egidij Peric je stanoval v veliki
Škerjančevi vili na kraju Riharjeve
ulice, ki se križa z Zeljarsko cesto.
Vila ima št. 6 in je tretja po vrstnem
redu v smeri od brvi preko Gradašči-
ce proti Trnovemu. Kakor je ta trnov-
ski predel v obče zelo samotni, je Ri-
harjeva ulica, ki jo na eni strani ob-
dajajo sami vrtovi, v ozadju pa gosto
grmičevje na bregovih Gradaščice, še
prav posebno mrtva. Razven stanoval-
cev v hišah v tej ulici je ne pasira sko-
ro nihče in zvečer ne hodi po njej sko-
ro nihče.

Pericevo stanovanje leži v prvem
nadstropju, okna pa so obrnjena v des-
ni front proti sosednji novi stavbi, ki
jo gradi g. Poldi Bizovičar. Stavba je
že popolnoma pod streho, okrog nje
pa se še nahajajo zidarski odri. Na to
stavbo je očitno spoznal neznanec in
od tam izvršil svoj načrt.

Kako je bil izvršen umor.

Egidij Peric je po večerji okrog 20.15
sedel v kuhinji s svojo soprogo za mizo
in igral z njo neko družabno igro
s kocko. Sedel je tako, da ga je bilo
sosednje stavbe videti v profilu z
desne strani. Nenadoma je skozi okno
treščil strel in pogodil Perica. Tu po-
staja stvar zagonetna. Kakor pripove-
dujejo ljudje, ki so videli mrtvega Pe-
rica, je bil pogoden tik pod levo ramo
skozi nadlehtja. Kroglja je prebila kost,
šla skozi prsi tik nad srcem, prebila
žilo in izstopila sredi prsi. Povzročila
je pri izstopu izredno veliko rano. Ka-
ko je mogel morilec pogoditi Perica z
leve strani, če ga je gledal desno v
profil? Sklepati se da, da je čakal na
trenutek, da se je Egidij Peric dvignil
s stola in se okrenil tako, da ga je zlo-
činec, ki je orojel gotovo imel dobro
usmerjeno, pogodil v levo prsno stran.

Ranjeni Peric se je še opotekel proti
vratom in se nato s hodnika zgrudil
nazaj v kuhinjo z obrazom proti tlom.
Ko se je njegova žena šele prav za-
vedla, kaj se je zgodilo, je začela vpiti
na pomoč, nakar sta bila o atentatu ta-
koj obveščena policija in zdravnik dr.
Jemec.

Sodeč po velikim ranam je bila kroglja
— in sicer dum-dum — oddana iz ka-
rabinke. Zločinec se je bržčas plasiral
ob oknu podstrešnega stanovanja v
novem poslopju, da je bil bolje skrit,
kakor bi bil na zidarskem odru, ki ga
obseva elektrika s ceste. Razdalja med
hišama znaša jedva 15 m.

Aretirani osumljenci?

Truplo pokojnega Perica je bilo tako-
po ogledu policijske komisije okrog
22. prepeljano v mrtvašnico pri sv. Kri-
štofu, kjer se bo danes vršila sodna
obdukcija. Periceva soproga je po atenta-
tu dobila živčni šok in se zgrudila v
nezavesti. Prenesli so jo k neki stranki
v prithoju. Poslopje je tokom noči stra-
žila policija, na policijski direkciji pa so
se vršila neprestana poizvedovanja.

Baje je bilo že tokom noči aretiranih
nekaj osumljencev, ker policija sumi,
da je bil zločin dobro organiziran. Ven-
dar pa nam ponoči ni bilo mogoče ugo-
toviti, kdo je bil aretiran in ali je sploh
kdo bil.

Francozi so uradno najavili svoj prihod.
Nekoga dne pa je beograjski odbor povsem
nepričakovano prejel pismo predsednika
centrale združenja »Poitsy d' Orient«, v
katerem sporoča, da je »Quai d' Orsay« na
nutno zahtevo ministra zunanjih zadev dr.
Voja Marinkovića objavil, da je poziv na
proslavo proboja na solunski fronti razve-
ljavljen ter da je smatral, kakor da sploh
ni bil izdan. Dr. Reiss končno ugotavlja,
da je dr. Marinković storil to brez vedno-
sti beograjskega odbora. V Beogradu so
izzvala ta razkritja veliko senzacijo in vse
napeto čaka, kako bo dr. Marinković ute-
meljil to svoje vsekakor čudno in skrajno
netaktno postopanje.

Razplet vladne krize v Bolgariji

Pričetek konzultacij na dvoru. — Opozicija predlaga vlado manjšine. — Politične stranke proti vmešavanju vojske v politiko.

Sofija, 7. septembra, d. Kralj Boris je včeraj sprejel voditelje strank. Voditelji opozicijskih strank so priporočali kralju sestavo vlade manjšine. Vendar pa je taka rešitev vladne krize precej neverjetna. Posvetovanja z voditelji strank se bodo danes nadaljevala.

Sofija, 7. septembra, d. Organ frakcije liberalne stranke je v posebnih izdajah objavil izjavo vojnega ministra generala Vlkova, ki pravi, da smatra način, kako poskušajo politiki rešiti vladno krizo, za napad na čast vojske in da je odločen v svrhu varovanja ugleda svojega resora vztrajati do konca. Urednik oficijalnega lista «Slobodna Riječ» je glede na to izjavo intervjuval ministrskega predsednika Ljapčeva, zunanjega ministra Burova in predsednika Cankova. Ministrski predsednik Ljapčev je opozarjal na to, da program njegove vlade ni naperjen proti nikomur in izrazil svojo osebno prepričanje, da moreta narod in vojska od njega pričakovati samo dobro. Zunanji minister

Burov je povdarjal, da ni mislil nikoli na to, vmešavati vojsko v posle kake stranke ali razreda. Tudi predsednik zbornice Cankov je izrazil svoje začudenje glede izjave vojnega ministra generala Vlkova ter je dejal, da on in njegovi prijatelji nikaor nočejo vmešavati vojsko v politiko.

Izjava generala Vlkova je v javnosti povzročila veliko presenečenje. Niti njegovi prijatelji ne prikrivajo svojega nezadovoljstva.

Sofija, 7. septembra, g. Posvetovanja pri kralju se približujejo koncu. Kralj je sprejel v avdienci predsednika soboranske skupine vladnega bloka, bivšega ministra Raška Madžarova, ki je kralju sporočil besedilo izjave, podpisane po precej velikem številu poslancev demokratskega krila, ki se je združil z demokratskim blokom. Podpisniki te izjave izražajo svoje nezadovoljstvo zaradi načina izvajanja krize in zahtevajo, da prevzame general Vlkov v bodoči vladi zopet vojno ministrstvo.

Španija bo zopet izvoljena v Svet D. N.

Društvo narodov se bo poslužilo izjemnih določb. — Nadaljevanje debate o poslovnem poročilu

Zenova, 7. septembra (že). Na predlog francoske, angleške in francoske vlade je sklenila skupščina Društva narodov ponovno urveljaviti določbo, odobreno leta 1926, ki pooblašča skupščino, da dovoljuje državi, ki kandidira v svet Društva narodov, pravico, da je po izvolitvi v svet takoj lahko ponovno izvoljena. S tem je omogočeno Španiji, ki bo kandidirala v svet Društva narodov v ponedeljek, ko bo po poteku mandata lahko ponovno izvoljen v svet Društva narodov ne da bi bilo potrebno predhodno dovoljenje skupščine Društva narodov. Pred glasovanjem sta izjavila švedski delegat Udden in norveški delegat Mowinkel, da se ne moreta pridružiti gorenjemu predlogu. Nato je nadaljevala skupščina splošno debato. Indijski delegat Ser Muhammed Kan Palampur je

povdarjal zantmanje Indije za delovanje Društva narodov na socialnem in humanitarnem polju in je pri tem očitno trud Indije, da izvede higijensko organizacijo in sklepe konference opijuma. Japonski delegat Adači je povdarjal važnost delovanja Društva narodov na gospodarskem polju. Po njegovem mnenju je gospodarska konferenca leta 1927. veliko storila, da so se carinske barijere med državami znižale. Panamski delegat Mendez Pereira je povdarjal veliko zanimanje, katero goje latinske ameriške države za Društvo narodov. Grški delegat Politis je predvsem povdarjal važnost protivojnega pakta, ki da popolnoma odgovarja duhu Društva narodov. Končno je predlagal Politis, naj se mladina primerno pouči o važnosti delovanja Društva narodov.

Vladna kriza v Bolgariji

Vladna kriza v Bolgariji ni prišla ne pričakovano. Napovedovala sta je dva momenta.

Že davno se je vedelo, da ruje Cankov, prejšnji ministrski predsednik in sedanjí predsednik vlade, zoper sedanjí vlado, odnosno njenega šefa Ljapčeva. Nasprotstvo med obema politikoma ni segalo posebno globoko; oba pripadata demokratski koaliciji in se udeležujeta v politiki v skupnih vrstah, odkar je nasilni prevrat vrzel režim Stamboljskega. Odkar je na vladi demokratski zgovor, sta bila v vsem samo dva šefa vlade, najprej Cankov, potem Ljapčev. Ali Cankovu se je očitno težilo po vodilni vlogi in je deloval že dolgo na to, da sproži vladno krizo in potisne Ljapčeva v ozadje. Ali v demokratski koaliciji niso imeli vzroka, da bi bili nezadovoljni z Ljapčevim in ga zamenjali, zato se Cankovu načrt ni hotel posrečiti.

Drugi moment za krizo je bila francosko-angleška nota v Sofiji, zahtevajoča razpust revolucionarnega odbora makedonstvušičih. Kakor hitro se je izvedelo o vsebini angleško-francoske intervencije, so se takoj pojavile vesti o bližajoči se vladni krizi v Sofiji. Samo da se je napovedala kriza z ozadjem obratno, kakor se je faktično zgodilo. Takrat se je napovedovalo, da je Ljapčev pripravljen ugoditi inozemski zahtevi in pritisniti na makedonstvušiče, da pa bo njegovo oportunisto izrazil Cankov, se postavil za to, da se francosko-angleški zahtevi ne ugodí in s to pretvezo vrzel vlado Ljapčeva.

Zgodilo se je obratno, kakor so napovedovali prve vesti. Cankov in njegovi ožji prijatelji so se zavzeli za to, da se ugodí intervenciji zapadnih velešil ter so se pri tem naslonili na vnanjega ministra Burova, ki velja za glavnega zagovornika oportuniste in vprašanje makedonstvušičih. Ljapčev pa se je zavzel za Vlkova, vojnega ministra, ki ima direktno stike z makedonskim obrom in je spričo tega razumljivo, da ga skuša držati do zadnjega. Tako sta se v demokratski koaliciji pokazala dva tabora.

Ako bi ne bilo med obema političnoma starega nasprotja, bi se dalo skapat, da se je vladna kriza v Sofiji dogovorila in da so se vloge razdelile v svrhu, da se doseže pred inozemstvom primeren efekt. Zakaj zadeve z makedonstvušičim so bile v Bolgariji vedno zelo komplicirana stvar in nastop proti tej organizaciji je bil vedno zelo delikatan reč. Dasi je ta revolucionarna organizacija močno oslabiljena, predstavlja spričo izrednih privilegijev, ki jih je imela v državi, še vedno prilično močan faktor. Akcija, ki bi ji bil cilj uničenje makedonskega odbora, ostane prej ko slej težavno podjetje.

S tem pa seveda še vedno ni rečeno, da bi se ta družba ne dala razgneti. Vprašanje je samo, ako se vlada osla loti s potrebno resnostjo in primerno energijo. V vseh sovjetskih vladah so imeli makedonstvušiči svoje eksponente med ministri, imeli v armadi in na nešteti drugih vplivnih mestih svoje zastopstvo. Zato se jim ni bilo bači

nasprotnih akcij. Potemtakem bi mogli imeti v akcijo, ki bi hotela zadovoljiti intervenciji veseli, zaupanje le tedaj, ako bi se sestavila vlada brez direktnih ali indirektnih zastopnikov makedonstvušičih; po tem bi mogli do neke mere presojati njen program. Vprašanje pa je, če je iztrežnitev v Bolgariji že dospela do one točke, ki dovoljuje tako temeljite solucije. Gotovo smo tedaj upravičeni v tem pogledu izreči svojo skepsis in v največje zadovoljstvo nam bo, ako bo rešitev sovjetske krize in delo nove vlade pokazalo, da smo bili prepresimistični.

Tudi najnovejše vesti potrjujejo, da je kriza v Sofiji zelo resna. Oba nasprotna tabora v vrstah demokratske večine sta se izobličila jasneje; in sicer še dovolj pojasnjeno, v čem vse obstaja med njima razlike, a še posebno važno je, da je pričela armata samostojno posegati v politiko. Zakaj odločen nastop vojnega ministra Vlkova si ni mogoče tolmačiti drugače, kakor da je po njem vojska z oficirsko ligo pokazala svoje stališče in hkrati afirmirala tudi krepko voljo, uveljaviti ga Opira pa se očitno na kralja, dalje nedvomno tudi na makedonstvušiče, za kulisami pa bržkone še na marsikoga.

Od načina, kako se bo rešila vladna kriza v Bolgariji, je odvisno mnogo, bodisi za državo samo kakor za vso balkansko politiko. Sofija je na historičnem preokretu.

Sovjetski list o albanskem kralju

Moskva, 7. sept. d. «Izvestija» opozarja na dejstvo, da si je Ahmed beg Zogu prilastil naslov kralja Albanec, na italijansko inicijativo, kar pomenja postritev zahtev Albanije na potova ozemlja, ki pripadajo Jugoslaviji. Zaradi francosko-angleškega dogovora se je Italija povzivala, da s forsiranjem proglavitve albanskega kraljstva še bolj utrdi svoj vpliv na Balkanu.

Kronanie kralja Zogu I.

Tirana, 7. septembra g. Kronanie kralja Zogu I. se bo vršilo 28. t. m., na dan obletnice proklamacije neodvisnosti Albanije. Vršilo se bo v stari prestolnici dinastije Skenderbegov — v Kroji. Kronanju bo prisostvovalo mnogo inozemskih gostov, ki bodo nastanjeni v novi kraljevski vili v bližini Drača. Ob priliki kronanja bo kralj Zogu izdal obširno politično amnestijo. Prestolnica kraljevine Albanije ostane slej ko prej Tirana. Kralj Zogu namerava na novo zgraditi poslopje konstitucije, pravosodnega ministrstva in kraljevo rezidenco.

Nova albanska vlada

Tirana, 7. septembra g. Z ukazom je kralj Zogu I. imenoval naslednjo vlado: Ministrski predsednik in notranji minister Costa Cotta, zunanji minister Ilja Vitoči, finančni minister Milto Tutulani.

Rusija pristopila h Kelloggovemu paktu

Moskva, 7. sept. d. Sovjetska vlada je včeraj formalno pristopila h Kelloggovemu paktu. Ker se nahaja zunanji minister Čičerin na dopustu, je podpisal pogodbo v imenu sovjetske vlade Litvinov. Tozadevni akt, je bil izročen francoskemu poslaniku Herbetu, da ga izroči francoski vladi. Litvinov je pri tem izrazil upanje, da bo sovjetska vlada kmalu sprejela listo držav, ki so že podpisale to pogodbo.

Kongres narodnega delavstva

Danes in jutri se zberejo v Ljubljani zastopniki slovenskega zavednega delavstva in z njimi tudi delavski zastopniki iz drugih pokrajin in iz bratske Češkoslovaške. Proslavili bodo v bratskem krogu dvajsetletnico obstoja narodne strokovne organizacije slovenskega delavstva. Narodne delavske organizacije in njene naslednice Narodne strokovne zveze. Tudi med drugim ljubljanskim prebivalstvom vlada za jubilejne prireditve veliko zanimanje in gostje našega zavednega delavstva bodo iskreno dobrodošli vsej zavedni Ljubljani. Prireditve se vrše po sledečem programu:

Danes, v soboto bo ob 10. dopoldne v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti redno letno zborovanje delegatov NSZ. Popoldne bo ogled veleselja in Ljubljane, zvečer ob 20. pa v salonu hotela Lloyd prijateljski večer na čast predsednika NSZ in soustanovitelj narodnega delavskega pokreta.

Jutri, v nedeljo bo zjutraj ob pol 8. sprejem znanjih gostov na kolodvoru, nato pa skupen odhod na Tabor, kjer se ob 9. odpravi kongres narodnega delavstva. Po kongresu sprevod po mestu z godbo na čelu. Sprevod bo šel s Tabora po Komenskemu ulici in Miklošičevi cesti na Marjini trg, odtam pa po Prešernovi ulici pred Narodni dom. Ob 13. bo skupno kosilo v hotelu Tivoli.

Ljubljansko občinstvo opozarjamo zlasti na današnji prijateljski zabavni večer v hotelu «Lloyd» in na nedeljski kongres na Taboru. Uverjeni smo, da bodo napredni ljubljanci obe ti dve prireditvi obiskali in jim lepšem številu in na ta način manifestirali svoje simpatije do našega zavednega delavstva.

Aca Stanojević pri dr. Korošču

Beograd, 7. septembra p. Danes popoldne med 5. in 6. uro se je vršil sestanek med Aca Stanojevićem in dr. Koroščem, ki so ga politični krogi napeto pričakovali že par dni. Aca Stanojević je poseetil dr. Korošca v predsedstvu vlade. Iz radikalnih krogov se doznava, da je bil ta sestanek take narave, da ne bo utrdil položaja vlade. Člani glavnega odbora zatrjujejo, da se je Aca Stanojević odločno izjavil proti sedanjí vladni kombinaciji. On se sedaj zavzema za to, da se razdruži sedanja koalicija in pripravi teren za sporazum s Hrvati. Aca Stanojević je nadalje protestiral proti temu, da policijske oblasti podpirajo Veljo Vukičevića in njegovo akcijo.

Seja radikalnega glavnega odbora bo jutri ob 9. dopoldne v palači Zemaljske banke.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 7. sept. p. Nocjo je imel ministrski svet. Razpravljal je o resornih vprašanjih in o proračunu. Minister financ g. Niko Subotić je izjavil vašemu poročevalcu, da je to prvi proračun, ki bo pravčasno in skupaj z zaključnimi računi za l. 1927-28 predložen Narodni skupščini. Po seji je predsedništvo vlade izdalo naslednji komunik: «Nocjo je imel ministrski svet sejo. Sklenjeno je bilo, da bodo zastopali vlado na kongresu privrednikov, ki bo jutri zasedal, ministri dr. Spaho, Pera Marković in dr. Subotić. Minister financ dr. Subotić je podal poročilo o bodočem proračunu, ki se pravkar sestavlja in ki bo skupaj z završnimi računi pravočasno predložen Narodni skupščini. Nato so bila rešena nekatera resorna vprašanja.»

Svetislav Petrović pride v Ljubljano

Beograd, 7. sept. p. Nocjo je prispel v Beograd znani filmski zvezdnik Svetislav Petrović. Na kolodvoru ga je pričakovala ogromna množica oboževalcev. Zelo številno je bil zastopan zlasti ženski svet, ki je hotel imeti od Petrovića na tisoče avtogramov. Svetislav Petrović si je komaj utrl pot skozi množice in se odpeljal do palače «Politike», kamor je bil povabljen na čaj. Tudi tu mu je tisočlaska množica prirejala viharne ovacije. Petrović ostane v Beogradu par dni, nakar odpotuje v Zagreb in Ljubljano.

Marinković odnottuje iz Ženeve v Pariz

Beograd, 7. septembra p. Minister zunanjih del dr. Marinković odpotuje koncem prihodnjega tedna iz Ženeve v Pariz. Danes je z dr. Benišem obiskal Brianda, katerega je zaprosil, naj ga informira o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z izpraznitvijo Porenja in z avstrijskim priključitvenim pokretom.

Lord Cushendun namestnik Chamberlaina

London, 7. septembra (be.) Med odsmotnostjo angleškega zunanjega ministra Chamberlaina bo vodil posle zunanjega ministrstva lord Cushendun.

Hmeljski trg

Zatec, 6. septembra h. Miren nakup, veliko povpraševanje. Danes se je plačalo za srednjo kvaliteto 2200 do 2300 Kč za 50 kg.

Nürnberg, 6. septembra h. Uvoz 400, promet 200 bal. Za blago na trgu se je plačalo 125 do 175 mark.

Žrebanje drž. razredne loterije

Beograd, 7. septembra. Danes se je pričelo žrebanje III. razreda 16. kola državne razredne loterije. Izžrebani so bili sledeči večji dobitki:

60.000 Din srečka št. 77.268.
40.000 Din srečka št. 103.413.
30.000 Din srečka št. 117.302.
20.000 Din srečka št. 69.553.
10.000 Din srečka št. 79.334, 99.682.
8.000 Din srečka št. 29.262.
3.000 Din srečka št. 37.192, 73.655, 85.182, 111.934.
1000 Din srečka št. 655, 5448, 12.400, 27.280, 32.283, 36.810, 38.077, 48.827, 49.626, 60.292, 63.632, 66.593, 68.085, 68.266, 69.724, 71.100, 72.471, 81.874, 102.089, 103.077, 104.997, 109.111, 111.979, 112.697, 112.916 in 113.083.

1908-1928

V slovanski in slovenski zgodovini je eno najznamenitejših razdobje leto 1908. In v tem letu še prav posebno mesec september. Težnje slovanskih narodov, da se kulturno in politično čim najbolj zblizajo in v bratskem sporazumu ustvarijo skupno močno falango proti tujemu navalu, so to leto dosegle svoj vrhunec. Povsod na slovanskem severu in jugu so bile na delu mlade sveže sile, da vzbude svoje narode iz mrtvila, jim vcepijo v srca krepko vero v stare slovanske ideale in jih prepričajo, da je Slovanom zagotovljena boljša bodočnost le, ako medsebojne spore pokopijejo ter se složno postavijo v bran proti skupnim sovragom.

Slovanski kongres v Pragi, kjer so se po dolgih 50 letih sestali zastopniki vseh slovanskih narodov na skupno posvetovanje, je v tem oziru mogočno učinkoval. Zlasti na našem slovanskem jugu je zavladalo nenadno živahno življenje, zdelo se je, da je nastala doba splošnega narodnega prenojenja. Ideja slovanske vzajemnosti in ž njó v zvezi jugoslovenska misel sta vedno bolj pronicali v duše mladine. Stremljenja, da se med Jugoslovani izravnajo in izgladijo vsa nesoglasja, so postajala vedno bolj izrazita in očitna, a vsi znaki so kazali tudi na to, da bo po zaslugi na novo oživljenega slovanskega pokreta srečno spravljen s sveta tudi rusko-poljski in srbsko-bolgarski spor.

Kakor so bile te težnje v vseh slovanskih narodih usmerjene k enemu končnemu cilju, razveselje s slovanskega stališča, tako so povzročale težke skrbi vladajočim krogom v Avstriji, ki so s paznim očesom motrili in zasledovali ta pokret, zavedajoč se prav dobro, da je smoter vseh teh slovanskih stremljenj, in naj je bi, še tako zaviti v kulturne plašč, vendarie eminentno političen.

Povsem naravno je bilo torej, da je avstrijska vlada s skrajnim nezaupanjem gledala na vsako prireditev, ki je imela obšloslovanski značaj. Maja meseca l. 1908. so se vršile v Petrogradu znane slovanske konference, ki so se jih kot oficijelni zastopniki avstrijskih slovanskih parlamentarcev udeležili dr. Kramar, Ivan Hribar in dr. Hliljebovič. Kmalu nato so prinesli listi vest, da se bo vršil 8. septembra 1908. v Ljubljani vseslovanski novinarski kongres, ki se ga bodo udeležili poleg zastopnikov vsega slovanskega časopisja tudi razni prominenti slovanski politiki ne samo iz Avstrije, temveč tudi iz Srbije, Bolgarije in Rusije.

Takrat je na Dunaju posebno strašil «panslavizem» in zato so bili vladni

krogi na Dunaju skrajno nerazpoloženi napram temu kongresu. Prav radi bi ga bili zabranili, a si niso upali, ker so se bali enodušnega otpora celokupnega slovanskega časopisja in vseh slovanskih političnih faktorjev. No, poskušali so vse, da preprečijo kongres, toda vse spletke so se izjalovile. Kljub intrigam se je kongres vršil, dasi je železniški minister dr. Derschatta, misleč, da morda s tem onemogoči prireditve, v zadnjem trenutku odklonil dati novinarjem običajne železniške olajšave.

In kongres se je sestel. Na nobenem slovanskem kongresu ni bila udeležba tako velika, kakor na tem in Ljubljana še ni nikoli prejela imela prilike, da po zdravi v svojem obzidju toliko odličnih slovanskih gostov kakor takrat. Kakor nekoliko mesecev prej v Rusiji, so bili tudi v Ljubljani zastopani vsi slovanski narodi in to po svojih najuglednejših predstavstvih.

Kongres se je završil s popolnim uspehom. Največji njegov učinek pa je bil, da je došlo na konferencah, posvečenih specijalnim slovanskim problemom, do popolnega sporazuma med Poljaki in Rusi. Tako je postal ljubljanski sestanek slovanskih politikov in novinarjev ena najslajnejših manifestacij slovanske vzajemnosti, ki je došla do zlasti vidnega izraza pri svečanosti položitve temeljnega kamna za spomenik Primožu Trubarju, ki se je vršila isti dan od ogromni udeležbi vse narodno misleče slovanske javnosti.

Istočasno se vršili prvi kongres slovanske «Svobodne misli», ki mu je predsedoval pesnik Anton Aškerc, je tudi nosil pečat nekakega revolucionarnega pokreta, kakršni so bile skoro vse narodne prireditve v Slovaniji leta 1908.

Neki novi duh je takrat zavladal med Slovenci, puntarske prevratne ideje so jele med njimi pridobivati tati.

Prireditvam 8. in 9. septembra je sledil 13. in 20. september. Nemški listi so takrat dokazovali vzročno zvezo med onimi prireditvami in temi dogodki. Tiste dni smo to vzročno zvezo ogorčeno zanikali, danes pa lahko odkrito priznamo, da bi brez slajnih manifestacij slovanske misli z dne 8. septembra najbrže tudi ne bilo 20. septembra 1908. in kar je ž njim v zvezi.

Od teh znamenitih časov poteka pravkar 20 let. Umestno je, da se spominjamo teh velikih dni, ko nam je prvič napolnila duše slutnja, da se pripravljajo in so že na poti veliki dogodki, ki bodo v temeljih spremenili usodo vseh slovanskih narodov.

R. P.

Dr. Vladko Maček o amputacijski aferi

Enostranska amputacija je sploh nemogoča. — Kako je nastala Jugoslavija. — Kakšna naj bo njena bodoča ureditev

Zagreb, 7. septembra č. Ob 3. popoldne je predsednik KDK dr. Maček sprejel na svojem stanovanju na Prilazu novinarje in jim je na vprašanje o amputaciji dal naslednji odgovor:

«Hm, hm, amputacija. Ni mi znano, kdo je prvi rabil to besedo. Toda ta beseda popolnoma odgovarja srbijski mentaliteti, ki smatra našo državo prosto za razširjeno Srbijo. Ako bi naša država bila tudi de iure razširjena Srbija, kakor je danes, žal de facto, tedaj bi bilo dovoljeno govoriti o amputaciji. Vsekakor lajkaju pa mora biti znano, na kakšen način je nastala naša država in da je bil pri ustanovitvi naše države od največje važnosti sklep hrvatskega sabora od 29. oktobra l. 1918., s katerim je hrvatski sabor izjavil, da pristopajo Hrvatska, Slavonija in Dalmacija kot celota v državno zajedništvo vseh Srbov Hrvatov in Slovencev. Komur to ne zadošča, naj si prečita mirovne pogodbe, kjer so evropske velesile ugovarile, na kakšen način je nastala naša država.

Italija odklanja angleško-francoski pomorski sporazum

London, 7. sept. a. Italija je sporočila angleški vladi, da odklanja angleško-francoski razorožitveni sporazum, ker se Italija nikoli ni strinjala s delitvijo vprašan razorožitve na kopnem in na morju. Italija je nejevoljna tudi radi tega, ker že od vsega početka ni bila povabljena k pogajanjem med angleškimi in francoskimi strokovnjaki.

Izpraznitev Porenja

Berlin, 7. sept. (be.) Francosko časopisje reasumira francosko stališče v vprašanju Porenja in povdarja, da mora Nemčija odkupiti od Francije svoje pravice, ker Francija noče ničesar dati iz svojih rok brez kompenzacij. Nenadni obisk Churchilla v Parizu se spravlja v zvezo z finančno transakcijo glede izpraznitve Porenja.

Romunija izstopi iz Društva narodov?

Zenova, 7. septembra s. Journal de Geneve objavlja govorilo, ki je od večera razširjeno v Zenovi, da se bo Romunija umaknila iz sveta Društva narodov, ako bi se zopet pričela diskusija o romunsko-madžarskem optantskem konfliktu. Od prijateljske strani pa se je romunski vladni nasvetovalac, naj toga ne stori, ker bi to vsel zadevi več škodovalo kot koristilo.

Zambonijev proces

Rim, 7. septembra s. V Zambonijevem procesu je državni pravnik predlagal za očeta linčaneza atentatorja Romula Zambonija in za njegovo teto Virginijo Tabaroni zaradi prigovarjanja k atentatu kazno 30 mesecev prisilnega dela, za brata Ludvika pa 29 let, 7 mesecev in 20 dni.

Novi predsednik Mehike

El Paso, 7. septembra g. Mehika zbornica je sklenila proklamirati generala Manuela Treviñoja za predsednika republike. Treviño je bil še generalnega štaba mehiške vojske. Po mnenju listov in političnih krogov bo na izvolitev povzročila zadovoljstvo. Najbrže jo bo odobril tudi predsednik Calles.

Likvidacija predvojnih terjatev v ČSR

Praga, 7. septembra g. Dne 17. septembra bodo dospeli v Prago zastopniki jugoslovenske finančne uprave, ki bodo razpravljali o likvidaciji medsebojnih zahtev in obveznosti v starih kronah. Sklenila se bo najbrže slika pogodba, kakor je bila pred kratkim sklenjena med Češkoslovaško in Madžarsko.

Drobiž z vseh strani

Berlin, 7. septembra g. Danes je bil zopet zaslišan Hugo Stinnes. Poslovodja hamburške Stinnesove podružnice Notmann, ki je bil tudi v preiskovalnem zaporu, je bil proti kavčiji 20.000 mark izpuščen na svobodo.

Moskva, 7. sept. (be.) Prošnja Trockega za ponovni sprejem v komunistično stranko je bila odklonjena.

Berlin, 7. sept. (be.) V državnih rudnikih pri Palmnickenu v Vzhodni Prusiji se je vrila zemlja in pokopala pod seboj 10 delavcev, od katerih so trije umrli.

Koblenc, 7. sept. (be.) V Porenju so pričele jesenske vojaške vaje francoskih in angleških čet, katerih se udeležuje nad 50 tisoč vojakov.

Rim, 7. sept. (be.) V bližini Rovigna je padlo v morje italijansko potniško letalo. Trije potniki so utonili. Vzrok nesreče še ni ugotovljen.

Berlin, 7. sept. (be.) Včeraj se je ponesrečilo v severni Bavarski letalo, ki vozi med Erfurthom in Monakovem. Pilot in dva potnika so se smrtno ponesrečili.

Naši kraji in ljudje

Narodni delavski pokret med Slovenci

Ob proslavi dvajsetletnice, kar je bila ustanovljena prva slovenska narodna delavska organizacija

Delavsko gibanje v sindikalnem smislu ima že lepo zgodovino. Prvi, ki so začeli na tem polju, so bili Angleži. Leta 1825. si je izvojevalo angleško delavstvo pravico, združevati se v posebnih društvih, da si izboljša svoj življenjski položaj. Težaven je bil začetek tega gibanja, toda delavstvo je premagalo vse ovire. Polagoma se je začelo vzbujati delavstvo tudi na evropski celini in delavska društva so dobila v vseh modernih državah pravico javnega delovanja. V Franciji je bila ukinjena prepoved javnega delavskega delovanja leta 1864. v Nemčiji leta 1869. in v Avstriji leta 1870.

Razvoj se ni vršil vedno mirnim potom, ker so stavljali delavstvu vedno nove zapreke, delavstvo pa je reagiralo

Rudolf Juvan,

predsednik Narodne strokovne zveze in eden izmed glavnih početnikov narodnega delavskega pokreta v Sloveniji

s svoje strani, kakor je pač vedelo in znalo. Njegovi obrambni in napadalni ukrepi so bili često revolucionarni; mnogokrat so tudi krenili s pota samo gospodarskega boja ter so zasiedovali politične cilje. Revolucionarji so se preveč naslanjali na teorijo tedanjega socialnega naziranja. Toda delavski razred je kmalu spoznal, da so delavski protikupepi najhujši v tem, da podredijo osebnostne skupnim interesom, in s tem je pridobilo gibanje vedno pravilnejšo obliko organizacije.

V državah z razvito industrijo predstavlja delavstvo v narodnem telesu močan sestavni del, ki postaja s svojim naziranjem in s svojim delom ponekod dobrodošel, drugje zopet neprijeten element. Anglija, dežela hladnokrvnih spekulativ in podjetnih ljudi je na polju delavskega gibanja spoznala potrebo močnih strokovnih organizacij, ki so v gospodarskem življenju zadnjih desetletij igrale vevlačno vlogo. Zato tudi znanstveniki angleški delavec lep napredek. Tudi v Franciji vidimo znatne uspehe delavskih organizacij, četudi ti uspehi niso bili vedno trajni, kar je pripisovati večji bojevitosti francoskega ljudstva, ki vsled svojega ognjevitkega razvoja ne vodi delavskih akcij dovolj previdno in premišljeno. Zato pa opazamo pri Nemcih, ki so delaven in vztrajen narod, da so s svojo izredno marljivostjo in inteligenco dosegli tudi na tem polju uspehe, kakor nihče drugi. Ravno Nemci so bili oni, ki so dali glavno pobudo mednarodnemu socializmu.

Socialna zgodovina Slovanov je razmeroma revna. Izjemo tvorijo predvsem Čehoslovaki in po revoluciji deloma tudi Sovjetska Rusija. Slovensko delavstvo je še vedno premalo organizirano in še to kar je, je pod vplivom raznih internacionalnih teorij, ki so bile dostikrat ovira njih napredku in razvoju. V poslednji dobi pa imamo vendarle zaznamovati tudi lepe uspehe, ki govore dovolj jasno, da imajo tudi slovenske sindikalne organizacije lepo bodočnost.

Razvoj slovenskega narodnega delavskega gibanja je sicer viden, toda vrši se vedno brez določene smeri in je vse preveč odvisen od lokalnih razmer dotičnega kraja. Na delavstvu, or-

ganiziranjem v marksističnih in klerikalnih organizacijah so preveč vidni tuji vplivi. Najti se morajo v najbližji bodočnosti pota in enotne smernice, ko bo vse slovensko delavstvo postopalo enotno, ko bodo vse organizacije slovenskega proletarijata imele isti cilj, ko bodo med seboj v najožji zvezi, skratka, ustanoviti se mora enotna organizacija vseh slovenskih narodnih organizacij — slovenska delavska internacionala.

Niso to nove misli, o tem smo razpravljali in sklepali že večkrat, toda do realiziranja vendarle ni prišlo. Že v Pragi smo o tem večkrat razpravljali, ugotovili potrebo najožjega zblizanja, a vedno je stvar ostala na mrtvi točki. Zakaj, tega vsi skupaj nismo vedeli. Toda prišlo bo, ker do tega priti mora. Med Čehoslovaki in Jugoslovani ni zaprek, mi smo enotni in skoraj že tvorimo enotno organizacijo. Poljaki pred nekaj leti še niso bili pristopni, danes pa že tudi oni uvidevajo potrebo skupnega dela. Ko bomo o nujnosti tega vprašanja prepričali tudi Bolgare, ki v strokovnem pokretu še niso v polnem razmahu, bomo tudi že lahko govorili z Rusi, ki najbolj poznajo dušo ruskega in slovenskega človeka.

Povod za razmišljanje in razprave o teh vprašanjih pa je podan z jubilejno proslavo dvajsetletnice našega narodnega delavstva.

Te dni poteče namreč dvajset let, kar smo si slovenski delavci ustanovili prvo svojo strokovno organizacijo NDO najprej v Trstu in kmalu nato tudi v Ljubljani. Sledili so ostali kraji in skoraj ni bilo delavskega centra, da ne bi imel podružnice. Z ustanovitvijo NDO je pričelo novo življenje za slovensko delavstvo, prej zaničevano, preganjano, je postalo samozavestno in odločno, tako proti nasprotnikom v delavskih vrstah samih kakor proti izkoriščevalcem in zakrknjenim kapitalistom. Z NDO je postal Trst slovenski, zavedno tržaško delavstvo si je osvojilo ulico in postalo gospodarska situacija. Regnikoli in oni, ki so jih podpirali, so se morali kmalu prepričati, da naše delavstvo noče več biti »ščavo«, temveč enakovreden član človeške družbe. Naš človek je spoznal, da ni rojen samo za hlapčevska dela, da noče več prenašati očitnih krivic, temveč zahteva enake pravice za vse. V naše vrste so stopili tudi voditelji tržaških Slovencev, prišlo je veliko spoznanje, da so vsi delavci, da je delo podlaga razvoja in napredka.

Za Trstom je prišla Ljubljana. Delo ni bilo lahko, ker naše delavstvo še ni čutilo potrebe po organizaciji. Majhen odstotek je bil sicer organiziran v marksističnih organizacijah, toda te organizacije niso bile vođene v duhu našega človeka. Preveč je bilo obeležja od Nemcev forsirane internacionalne. Našega delavstva ni mogel prepričati gospod sodrug Resl, ki je prihajal iz nemškega Gradca in ki je na delavskih shodih govoril v nemškem jeziku, v dvorani tedanje nemške Kazine. Naše delavstvo tudi ni moglo mirno gledati in se ni hotelo zadovoljiti, da so mu tujci odjedali najboljši kos kruha, samo

pa se je moralo zadovoljiti z drobtinami. Skratka, naš delavec ni bil pristopen tem tujim teorijam, zato je stal ob strani in čakal.

Priznam sicer, da tudi naše delo ni bilo lahko, ker je bilo delavstvo nezaupljivo in skrajno pesimistično. Toda že prvo leto svojega obstoja smo imeli organiziranih nad 1500 članov, za takratno Ljubljano častno število. Veselo, lepo življenje je bilo takrat, polno navdušenja, ljubezni do stvari same in neverjetna požrtvovalnost. V svojem navdušenju smo šli po mnenju takratnih avstrijskih oblasti predaleč, ker že v letu 1910 so nam organizacijo razpustili. Toda mislo mirovali in kmalu nato smo ustanovili naslednico, današnjo NSZ.

Po vojni smo delo podvojili. Strnili smo vse narodne organizacije in danes predstavlja NSZ enotno fronto narodnega proletarijata z veliko močno armado. Naše delo je šele v začetkih; nismo še razširili organizacije po vsej državi, nimamo še enotne fronte vseh ročnih in duševnih delavcev in nismo še zedinili vseh sorodnih slovenskih organizacij v eno, enotno in skupno falango. Letošnji kongres bo brez dvoma mnogo pripomogel k zbolšanju. Prišli so med nas naši učitelji, naši bratje Čehoslovaki, ki v strokovnem pokretu prednjačijo daleč pred nami. Prišli pa so rvič med nas tudi zastopniki srbskega in hrvaškega delavstva, ki kažejo odločno voljo izvrševati to, kar smo v Sloveniji začeli.

Pozdravljamo naše brate s severa in juga. Pozdravljamo zastopnike našega zavednega delavstva iz vseh delov naše ožje domovine, z vročo željo, da kongres NSZ izpopolni vrzel v našem sindikalnem pokretu v dobrobit vsega delavstva, države in slovenske delavske vzajemnosti. Zavedamo se, da je od rešitve socialnih vprašanj pri proletarskem narodu, kakršen smo mi, odvisna tudi rešitev naroda samega in da je od sreče delavstva odvisna tudi sreča naroda.

Rudolf Juvan.

Filip Supančič †

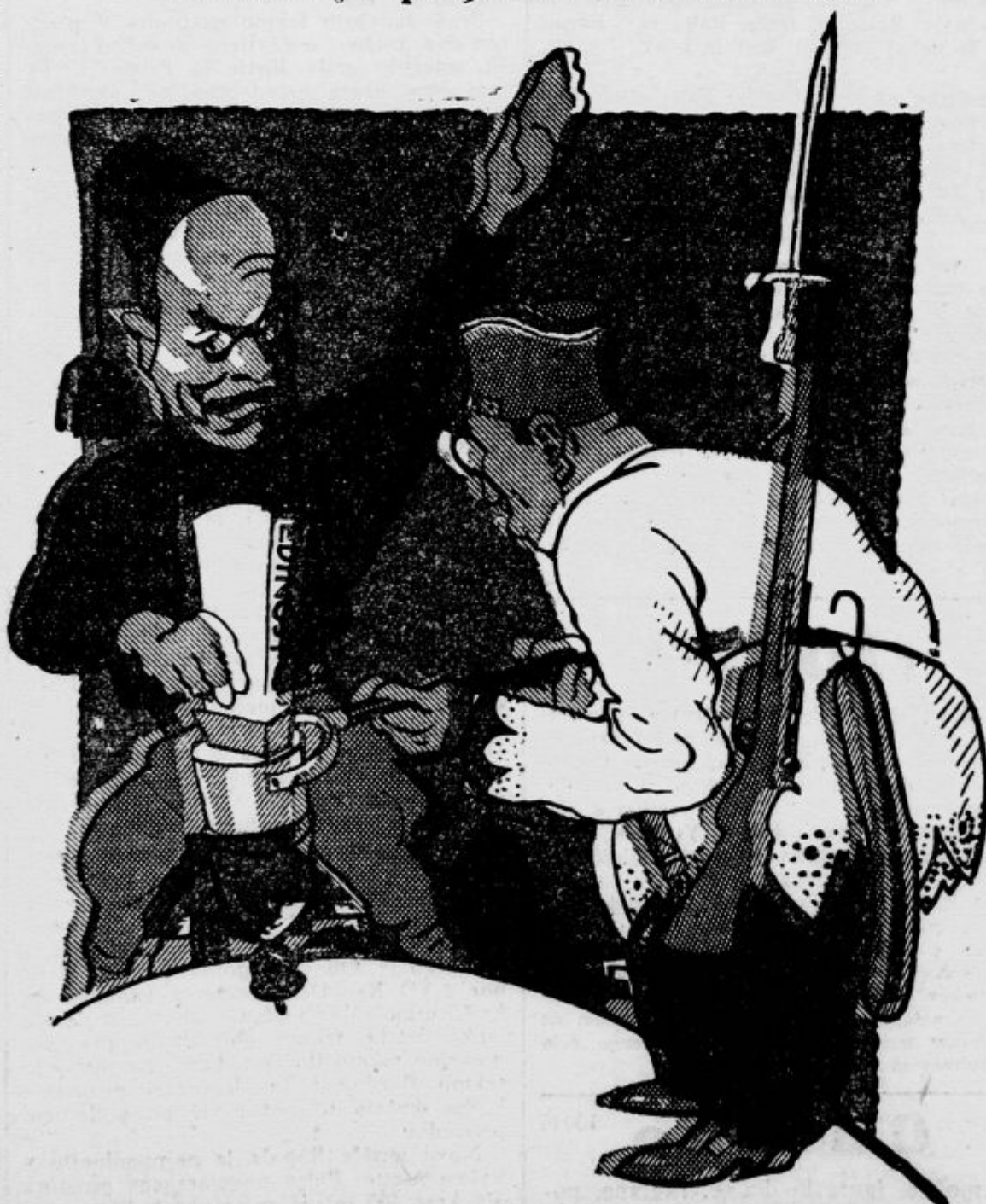
Iz vrst naših starih narodnjakov in Sokolov je zopet odšel v večnost ugleden mož, čigar delovanje je zapustilo v našem

narodnostnem in političnem življenju mnogo lepih spominov. Iz Gradca je včeraj prispela vest, da je po dolgem bolehanju umrl v četrtke zvečer v tamošnjem sanatoriju »Hansa« Ljubljanski mestni stavbenik g. Filip Supančič, dopolniviš 78 let.

Sledeč v mladosti poklicu svojega očeta

Mussolinijev prispevek za dinarski dan

Mussolini dr. Korošču: »Hvala ti za nettunske konvencije! Tu imaš mojo nagrado in obenem prispevek za današnji dinarski dan.«

RAY-MILO

se izdeluje iz kokošjih jajca. Za nežno kožo je nenadoma mešljivo.

Singerjevi brezplačni tečajji za mlade gospodinje

Znana in po vsem svetu renimirana tvrdka »Singer« Bourne & Co. je priredila od 13. do 25. avgusta v prostorih Srednje tehnične šole v Ljubljani brezplačni tečaj šivanja, krojenja, krpanja in vezanja na

»SINGER« šivalnem stroju.

Ta tvrdka je priredila že mnogo takih tečajev v Ljubljani in po raznih krajih Slovenije in povsod je dosegla velik uspeh. Naša dekleta in mlade gospodinje rade posejajo njene tečaje, na katerih se brezplačno in hitro nauče šivati, krojiti, krpati in vezati. Poučevala je gđ. Angelca Zupanc.

Je g. Filip Supančič razvijal svoje velike sposobnosti in si kmalu pridobil velik sloves. Stevilne impozantne ljubljanske stavbe ostanejo spomeniki Supančičevega dela, v prvi vrsti pa bo še mnogim generacijam razodevala pravega mojstra krasna stavba ljubljanske Tehnične srednje šole. Zelo uspešno se je udeleževal pokojnik tudi pri gradnji železnice in je zastavljal ves svoj vpliv, da je stekla belokranjska železnica mimo Črnomlja.

Ko je v letih 1880. prešla Zbornica TOI v slovenske roke, je do 1912. štela g. Supančiča med svoje najposobnejše in najagilnejše člane, priznanje pa mu je v najlepši meri izkazala s tem, da ga je delegirala v kranjski deželni zbor, kjer je bil mož na mestu kot neustrašen narodnjak in naprednjak, poleg tega pa kot prvovrsten strokovnjak v vseh gospodarskih in tehničnih zadevah. Istočasno je bil dolga leta član mestnega občinskega sveta in v vsakem pogledu najzanesljivejša opora župana dr. Ivana Tavčarja.

Nad vse časten spomin dolguje pokojniku naše Sokolstvo. Bil je član matičnega Južnega Sokola, dolga leta skrajno discipliniran telovadeč, ustanovitelj sokolske konjece. Do zadnjega, ko ga je bolezen (arterioskleroza) prikovala na bolniško posteljo, je v živim zanimanjem sledil utripom sokolskega, narodovega in političnega življenja. Zatisnil je za vedno oči mož, ki mu bo slovenska zgodovina odkazala častno mesto. — Krsta bo prepešana v domovino in se bo pogreb vršil jutri ob 15. z Bleiweisove ceste 18.

Čast imenu in delu † Filipa Supančiča!

Velezanimiv projekt največje elektrarne na Gorenjskem

Kranj, 6. septembra. Med zainteresiranimi krogi, ki izhajajo največ iz Zagreba, se je zopet z vso resnostjo načelo vprašanje projekta velike in tehnično nadvse zanimive vodne električne centrale v Kokoški dolini. Pogajanja so dospela že tako daleč, da se je vršil včeraj komisijoneli ogled in obravnava na licu mesta, ki jo je vodil kranjski sreski poglavar ob lepi udeležbi interesentov in prizadetih oseb.

O projektu samem smo dobili zanimive informacije. Gre za veleinteresantno delo tehničnega napredka, čigar realizacija bi pomenila za Gorenjsko zlasti za območje koroško-jezerske doline kolosalen napredek. Načrte za to hidroelektrično centralo, ki bo najmočnejša na Gorenjskem in bo daleč prekašala vse ostale, je izdelal zagrebški inženjer Oskar Jenko, ki proučuje za deva že od leta 1919.

Projektirana električna centrala, ki bi stala par minut nižje od prvega novozgrajenega betonskega mostu čez Kokro v začetku Kokoške doline takoj za Tupalčami, bi dobivala vodno moč iz gornjega toka Kokre, skoro 9 km višje ležeče. Med projektiranim odvajalnim jezom pod Hainricharjevimi žagami in prostorom projektirane električne centrale napravlja Koka globoko koleno v dolžini skoro 9 km, notranji prostor pa izpolnjujejo do 900 m visoki hribi, na katerih se nahaja tudi zjemalni rezervoar kranjskega vodovoda. Od jezra bi dovajali vodno množino skozi 4 in pol km dolgi, 1,50 široki in 2,15 m visoki rov, ki bi bil izpeljan nižje od zjemalnega rezervoarja kranjskega vodovoda in bi se končal kakih 300 m visoko nad centralo. Od tu bo voda padala v tlačnih ceveh v dolžini nad 800 m s padcem 110 m v centralo. Odtod bi iztekala voda po kanalu zopet v koroško strugo. Z dvema turbinama bo imela elektrarna kapaciteto 4400 konjskih sil, torej mnogo več od kranjskega Majdica in Završnice. Po tehnični strani izpeljave vodnega dovoda spom-

Opozorjamo dame

na krasno

RAZSTAVO

izbranih

krznenih izdelkov

po konkurenčnih cenah

L. ROT

VELESEJEM

paviljon H

nja projekt na Završnico, seveda ga nopravno merno prekaša.

Zanimivo je, da bi zajemalni jez odvajal skoro vso vodo, tako da bi bilo žagam ob Kokri med zajetjem in elektrarno onemogočeno delovanje na vodni pogon. Lastnikom Povšnerjeve in Mubijeve žage je pri razpravi projektant zavezal preurediti obrat na električni pogon.

Pri razpravi je projektant pristal na to, da bi preskrbel vasi Tupalce vodovod in električni tok v zameno za gradbo potrebnih zemljišč.

Kaj namerava projektant s tem projektom, se ne ve in ni mogoče doznati. Neizumljivo predstavlja izpeljavo tega načrta, ki je preračunljiva na skoro 35 milijonov dinarjev, za naše razmere zelo težak problem. Vsekakor pa bi imelo njegovo uresničenje ogromen gospodarski pomen in bi tvorilo novo bazo za nadaljnje načrte k eksploataciji tega bogatega ozemlja. Naj omenimo le eno: z njim bi bila podana možnost elektrifikacije sedanje Gorenjske in projektiranih železnic na Kamnik in Jezersko-Zežna Kaplja. In še nebroj načr-

Tragična smrt otročka

Kočevje, 7. septembra. V sredo popoldne je povozil voznik Jurij Marincelj iz Salke vasi 2 in polletnega Ivančka, sinčka kolarkega mojstra gosp. Ivana Mandelca. Ivanček je stal s svojo mamico pri branjevcu g. Čuku. Nenadoma je privozil izza ovinka čez rudniški most kmečki sin Jurij Marincelj in pogнал konja proti leknari. Ivanček se je iztrgal iz rok mame in stekel čez cesto. V naslednjem hipu se je zgodila nesreča, čije žrtev je postal nedolžni otroček. Koni je stopil na Ivančkovo prsa, da je fantek zaradi notranjih poškodb na mestu izdihnil. Obupana mati ga je odnesla v nadi, da je morda še živ, k zdravniku dr. Kraulandu, ki pa je mogel ugotoviti le otrokovo smrt.

Šolarji

najbolje in najceneje

ČEVLJE

OBLEKE

Torbice

kupimo letos samo pri

R. STERNECN, Celje

Elegantnim damam

elegantno obleko

iz veleestne zaloge

F. Lukič
Stritarjeva ulica

Začetek šole

»Lundi, mardi fête, mercredi pentecôte« itd.
»Sonntag fängt die Woche an, Dienstag haben wir noch nichts getan« itd.

Ti šaljivi verzji so mi prišli na misel, ko sem letos v listih čital objave raznih šol za začetek šolskega leta. Šola se začne 1. septembra. Vpisovanje 1. in 4. septembra. Otvoritev služba božja 5. septembra. Priznanje, rojstni dan prestolonaslednika. Dne 7. septembra bi bil prvi dan pouka. Šola, katero obiskuje moja hčerka, tudi ta dan se nima pouka, ampak zadušnico za ravnatelja, ki je umrl v počitnicah. Dne 8. septembra je zopet cerkveni praznik, dne 9. septembra pa nedelja Ako Bog da, bo dne 10. septembra srečno prvi dan pouka.

Ker pri vseh šolah vlada ganljiva soglasnost glede zgoraj navedenih datumov, smemo upravičeno domnevati, da se vse to vrši po nalogu ministrstva.

Na koncu 2. tromesečja preteklega šolskega leta smo čitali jeremiade o slabih učnih uspehih in dolge razprave o njihovih vzrokih. Evo vam v začetku šolskega leta živo ilustracijo »mentakletke« današnje šolske uprave! »Ima vremena!« Kakršen je začetek, takšno bo nadaljevanje in takšen bo pač zopet konec šolskega leta. In absolutni naših šol naj v življenjskem boju konkurirajo z drugimi narodi, ki jim je deviza: Čas je zlat!

Dolgočasnost današnjega ravnanja pri začetku šole bo prav jasna, če ga primerjamo s postopanjem v prejšnjih časih. Šolsko leto se je začelo dne 16. septembra. V prvih dveh dneh se je izvršilo vpisovanje ob enem s sprejemnim izpitom in vsemi ponavljalnimi izpiti, katerim je dandanes posvečen zadnji teden avgusta. Opravilo se je torej v dveh dneh to, za kar je dandanes treba dva tedna! Dne 18. septembra je bila otvoritvena služba božja in četrti dan dne 19. septembra se je začel redni pouk.

Seveda dandanes nima smisla forsirati začetek pouka, ker so šole brez ravnateljev in brez dovoljenega števila profesorjev. Če se še tako zavlačuje začetek pouka, vendar bo ta začetek še prekmalu prišel in bo večino šol našel neprivlačnih glede na število potrebnih učnih moči.

S temi vrsticami sem hotel priskočiti na pomoč tistim, ki so si hoteli pomagati na koncu šolskega leta zopet iskati vzroke slabim učnim uspehom. Na videz so to malenkosti, toda dobra vzgoja mora dosledno upoštevati vse najmanjše malenkosti. Delavec in uradnik zamudijo uro lahko nadoknadi v prostem času, učitelj pa nikdar več ne dobi ure, ki jo je zamudil bilo po svoji krivdi, bilo po krivdi šolske uprave.

Prof. Fran. Vajda.

Premor, drva, koks, kovaški orodja, »JUTRO«
Vilharjeva c. 5, kol. Kralja Petra trg 8.
Miklošičeva c. 4 Tel. 2820.

Drzna tatvina pri belem dnevu

Celje, 7. septembra

Ko je bila v črtetek malo pred 13. uro, družina zobozdravnika g. dr. Sadnika pri kosilu v jedilnici, je opazila zdravnikova pomočnika g. dr. Eckschlaggerja skozi odprta vrata pisarne neznanega moškega, ki je nekaj manipuliral pri pisalni mizi. Ko je nenadoma stopila v pisarno, je videla, da je neznanec pograbil na mizi nekaj papirjev in zbežal skozi nasprotna vrata preko delavnice na hodnik, kjer mu je pomočnica prestregla pot, ga spoznala in zaklicala: »Kaj pa delate tukaj?« Ta se za njo ni zmenil, zdrljaj je po stopnicah v podzemsko prostore in dalje skozi izhod na Kerkov trg. Medtem, ko je Eckschlaggerjevala drla za njim, je videla, da drži v rokah več bankovcev. Tudi zdravnik je prišel in zasledoval tata z avtomobilom, toda brezuspešno.

Moški je bil bivši zdravnikov pomočnik E. K., ki je bil pri njem zaposlen pred enim letom.

Ugotovilo se je, da je tat stopil s stopnišča skozi nezaklenjena vrata v delovno sobo, odprl s ključem, ki je bil nad vrati, pisarno in s ponarejenim ključem pisalno mizo. Odnesele je 2 bankovca po 1000 Din, 7 po 100 Din in 30 po 10 Din, skupaj 3000 dinarjev ter zdravnikov orožni list. V stanovanju, oziroma pisarni dr. Sadnika je bilo tekoma leta že ponovno vtiolnjen; prvič mu je odnesel tat srebrno žepno uro, vredno 1000 Din, drugič pa 5 gramov zlata v vrednosti 200 Din.

E. K. je bil pred letom pri njem zaposlen kot pomočnik in je osumljen, ker so mu bile znane razmere, da je tudi prejšnje tatvine izvršil on. Pobegnil je neznanokam. Mogoče je, da se bo izdal za dr. Sadnika, ker poseduje njegov orožni list.

Tragedija prevaranega moža

Ptuj, 7. septembra

Te dni se je bliskovito razširila po Ptuj v vest, da si je s skokom pod vlak pri Varadžinu končal življenje tukajšnji 38letni trgovec g. Anton Vauptič.

Vzrok tragedije so bile žalostne družinske razmere. Pred tednom dni mu je po begnila s trgovskim potnikom Uhljem njegova žena, ki je ob slovesu, preden je sedla v avto, pripravljena v zatišju, dala ničesar zlega sluščemu možu še Judežev poljub. Pred pogrebom je pod neko pretvezo še spravila 7letnega sinčka k sorodnikom v Gradec. Razume se, da se ni hotel posloviti od doma kar praznih rok, ampak je vzela s seboj vse, kar se je dalo v naglici spraviti, perilo, obleke, dragocenosti in po moževi izpovedbi tudi precej gotovine.

To pa še ni bilo vse; že drugič dne so pričeli deževati prevaranemu možu v hišo računi in terjatve, ki mu jih je žena brez njegove vednosti naprtila na hrbet, tako da se mu je pričela resno mažati tudi trgovina ter je nesrečni mož prišel na rob prepada, ugonobljen po lastni ženi, ki jo je do zadnjega ljubil čez vse.

Ni čudno, da je mož obupal. Že v nedeljo 2. t. m. popoldne se je odpeljal z vlakom proti Mariboru, odkoder se ni več vrnil. Videli so ga potem na poti v Zagreb in iz Zagreba v Varadžin v družbi neznanih žensk. Nesrečnik se je brezdomno opil in je opijanjen napravil konec svoje mu nesrečnemu življenju. Zapustil je razen nezveste žene in otroka še svojo ubogo mater, ki sama obokuje tragičen konec

gospodarja došlejši doždevno srečno družino.

Mati je prejela uradno brzojavno obvestilo, naj se udeleži sinovega pogreba, ki se je vršil 6. t. m. Prikužilo se ji je na tej žalostni poti nekaj tukajšnjih trgovcev, ki vsi sočustvujejo z nesrečnim tovaršem.

Smrtna nesreča s avtom

Rogaška Slatina, 7. septembra

Šofer Ivan Novak, rodom iz Trojana, uslužben pri tvrdki Baumann v Zagrebu, je pripeljal v četrtek jutraj z avtomobilom iz Zagreba v Rogaško Slatino kopališkega gosta g. Jovana Maksimovića, upokojenega načelnika ministrstva. Ker se je g. Maksimović nameraval šele zvečer vrniti nazaj v Zagreb, si je šofer krajšal pot čez popoldne po raznih gostilnah in je bil zvečer že tako vinjen, da se kopališki gost ni hotel z njim odpeljati ter je odločil svoj odhod na drugo jutro.

Vinjeni šofer pa je okrog devete zvečer z avtomobilom krenil proti Celju. To je bila njegova usodna in poslednja pot. Na predzadnjem cestnem železniškem prelazu pred Rogaško Slatino, kjer ni zatvoril in kjer je tudi teren zaradi ovinkov zelo nevarjen, je v istem trenutku pribrazil osebnih vlak iz Grobelnega. Šofer ni mogel več ustaviti voza, ki ga je lokomotiva zgrabila ter ga kakih 100 korakov vlekla proti Slatini, dokler se ni vlak ustavil. Šofer Novak je dobil tako težke poškodbe, da je v nekaj minutah umrl.

Avto je ostal popolnoma razbit na trtu in je njegovo železje tudi lokomotivo tako pokvarilo, da so morali naročiti iz Rogatca drug stroj, da je potniški vlak naprej. Vlak je imel okrog 3 ure zamude. Mnogo potnikov je takoj na kraju nesreče izstopilo ter nadaljevalo pot proti Rogatcu peš ali pa so si našli avtomobile.

Ob začetku šolskega leta priporoča tvrdka IV. BONAČ, Se-lenburgova 5, svojo največjo zalogo vseh šolskih in risanih potrebščin.

Iz železniškega sveta

Velika naročila avstrijskih vsehniških železnic na vozilih. Že dolgo časa niso moglo avstrijske zvezne železnice izvršiti večjih naročil, ker niso imele za to dovoljnih sredstev. Sedaj pa prihaja iz Dunaja vest, da je bilo pri domačih lokomotivskih in vagonih tvornicah naročenih veliko število vozov, ki naj poboljšajo tekono enega leta vozovni park sosedne republike. Skupno naročilo znaša 6150 vozov, od teh 190 štiriosnih vozov tretjega razreda za brze vlake, 300 lokalnih potniških in 210 prtljažnih vozov. Ostalo naročilo pa vsebuje 5450 tovornih vozov, in sicer 2000 normalnih pokritih, 1400 odkritih lesenih in 1600 premozgovih vagonov. Vse skupna naročila znaša preko 100 milijonov šilingov. — Pri tem je zanimivo dejstvo, da se bodo vsi vozovi izgotovili po novih normah, ki jih je izdelal poseben normni osek v generalnem ravnateljstvu. Vsi tovorni vozovi bodo imeli večjo nakladalnost od sedanjih, opremljeni bodo s ročnimi zavorami in s pripravljeni za avtomatične prehodne celovlakovne zavora. Potniški vozovi bodo zgrajeni iz železa in jekla ter bodo nudili potnikom III. razreda vsi možni ugodnosti.

Nahave lokomotiv za Jugoslavijo. Dnevni listi so poročali, da se je vršila pred dnevi v Beogradu na železniškem ministrstvu važna konferenca, ki se je bavila med drugimi tudi z nabavo novih vozil za naše državne železnice. Pri tem je bilo načeloma sklenjeno, da se bo kupilo za kritje povečane prometa po starih in novih progah 125 novih lokomotiv različnih tip. Sigurno je, da bodo naročila oddana inozemskim tvrdkam, ker naša domača lokomotivska in vagonka industrija zaenkrat še ni sposobna pokriti tako velikih naročil. — Vsekar moramo pozdraviti ta sklep konference, želimo pa, da bi se tudi uresničil, da ne bi ostal samo na papirju, ker je potreba po dobrih lokomotivah in tudi po vozovih vedno večja. Dosedaj se od leta 1924 dalje ni nabavilo nikakih strojev in vozov v količinah, ki odgovarjajo povečanju naše železniške mreže in povečanju prometa v obse. Osebito priporočljivo bi bilo, da se kaj kmalu poskrbi za zadostno število potniških vozov za brze vlake, da se ustreže potujočemu občinstvu iz inozemstva. Seveda pa se ne bo smelo pozabiti tudi za lokalni promet in osebito III. razreda.

Romunske državne železnice so dajale dosedaj popravljati vsa vozila večinoma privatnim tvrdkam. V zadnjem času pa so se v Bukarešti odločili, da se bodo odselej izvrševala vsa popravila v 14 večjih in 27 manjših železniških delavnicah.

Iz prvih časov železnice. Ena največjih angleških železnic, Velika Zapadna Železnica (The Great Western Railway) je izdala svojo zgodovino, ki obravnava razvoj družbe in njenih železnic od leta 1833 do 1892. Iz vsebine lahko čitatelj posname razne drobne zanimivosti iz prve razvojne dobe. Knjiga vsebuje n. pr. prvo zakonsko pismo o pravicah in dolžnostih železniške družbe, ki obsega 152 odsekov in se nanaša na vse mogoče zadeve, podjetja in stranke v obse, prihajajoče v dotik z železnico. — Med drugimi zanimivostmi nahajamo izjavo nekega šolskega vodstva, ki zahteva prav energično, da se proga ne sme zgraditi bližje od 5 km od šole, niti se ne sme postaviti nikjer v bližini kako postaja ali postajališče. Želji šolskega vodstva se je tedaj ugodilo. Ko pa je kasneje proga bila otvorenja, so morali baš učenci iste šole, s šolskim voditeljem vred, premeriti vsu pot do zelo oddaljene postaje peš, ko so se peljali na kronanje kraljice Viktorije v London. — V začetku so vozili vlaki brez vseh signalov, progo se je vedno stražilo. Nastavljeni so bili v to svrhe posebni stražarji in obhodniki. Prve proge so imele vse dvojni tir, toda nikakor se ni vozilo po enem tiru v eni in po drugem v drugi smeri. Vlaki so uporabljali oba tira, kakor je pač naneslo. Mnogokrat se je kak vlak izgubil. Ker še ni bilo niti telefona, niti brzojavnih aparatov, so poslali na progo samo lokomotivo, da je vlak iskala. Ko ga je strojevodja opazil, t. j. našel, se je moral z brzo voziljo hitro umakniti, da se ni pridrgilo trčenju.

Londonski kolodvor London Bridge dobi v kratkem novo postajališče za kretence, ki bo obsegala 311 kretinskih vzvodov ter bo največja ter vrste na svetu. Poslopje za namestitev meri v dolžino 35, v širino 5 m.

Danes zadnjič!

Film, ki ga ne morete pozabiti!

Zato pridite in ogledajte si čudovito lepo filmsko delo

Vstajenje

Umetvor po slavnem romanu nesmrtnega

L. N. TOLSTEGA.

V glavnih vlogah

Dolores del Rio

in

Rod la Rocque

ki na nepozaben in pretresljiv način predstavljata prerod dveh človeških duši!

Predstave: 3., pol 5., 6., pol 8., 9.

Najnižje ljudske cene!

KINO IDEAL.

Celotna naprava bo najmodernejše opremljena z vsemi prvovrstnimi signalnimi napravami, kar pa je tudi potrebno za reguliranje prometa na tej ogromni postaji, kamor pride in odide v 24 urah 2000 vlakov. Tirne naprave so preko 12 km dolge. Kretniško napravo bo hkratio posluževalo 16 kretnikov in 8 pomožnih moči, ki jim bo na razpolago posebna naprava za opazovanje kretanja vlakov po postaji. — Postajališča bo nadomestila 5 dosejanih, ki imajo skupno preko 600 vzvodov.

Češkoslovaška državna železnica je tudi napravila v zadnjem času nekaj naročil na vagonih in lokomotivah. Vsa naročila so dobila domače tvrdke, t. j. troje lokomotivskih tvornic in poznata Ringhofferjeva vozovna tvornica na Smichovu. Naročilo obsega 31 lokomotiv za skupno 80,5 mil. Kč, 5 velikih štiriosnih III. razreda za brze vlake, seveda najnovejših konstrukcije, dalje 104 dvosne potniške vozove za 25 mil. Kč in 30 potniških voz.

Poljska država pripravlja elektrifikacijo najvažnejših glavnih prog. O tem je bilo govor že kmalu po prevratu, vendar pa tedaj razmere niso bile povoljne, da bi se bilo načrte izvedlo.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče med velesojom:

Sobota 8., Čardaska knežinja. Ob 15.
Zupan stilmondski. Ob 20.
Nedelja 9., Dobri vojak Svejk. Ob 15.
Poljska kralj. Ob 20.

Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru

Poljsko, sobota, 8. septembra ob 20. uri.
(»Ognjenik«.)
Kojlice, nedelja, 9. septembra ob 20. uri.
(»Ognjenik«.)

Repertoarni načrt mariborskega gledališča za sezono 1928-29

Drama:

Antoine: »Leseni konji«; Anzengruber: »Slaba vest«; Asch: »Bog osvete«; Begović: »Božji človek«; Bergmann: »Noblova nagrada«; Berstl: »Dover - Calais«; Bevk: »Materin greh«; Bisson: »Gospa X«; Caillavet: »Ljubezni bdi«; Cankar: »Hlapci«; Čapek: »Tolovaji«; Ferigni: »Sv. Frančišek«; Gerally: »Robert in Marjana«; Isben: »Divja raca«; Jalen: »Dom«; Karlweis: »V rasevin«; Krelca: »V agoniji«; Kvapil: »Oblaki«; Merezkowski: »Pavel I.«; Nestroy: »Lumpaciy vagabund«; Novacek: »Herman Celjski«; Nušić: »Potovanje okoli sveta«; Ostrovskij: »Nevhita«; Pirandello: »Čest osebe iše avtorja« (event. »Zvijezden, ki sem ti ga dala«); Przybylski: »Snež«; Shakespeare: »Romeo in Julija«; Stanković: »Košana«; Viničenko: »Črni prater« (ev. »Zakon«); Zola: »Tereza Raquin«. Razen tega še nekaj otroških iger in burk.

Opereta:

Benatzky (Adieu Mimi!); Fall: »Dolarska princesa«; Granichstaeden: »Na povelje cesarice«; Jones: »Gejša«; Kalman: »Česenski manevri«; Lehar: »Grof Luksemburški«; Nedbal: »Poljska kralj«; Parma: »Caršine Amazonke«; Strauss: »Netopir«.

Stoletnico Tolstega praznuje delavska kulturna organizacija »Svoboda« v Ljubljani v torek 11. septembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v restavraciji »Pri Levem« na Gosposvetski cesti. Predaval bo o Tolstemu g. dr. Henrik Tuma.

Mariborsko gledališče študira Cankarjeve »Hlapce«, s katerimi bo po predvidoma 2. oktobra otvorila sezono. Poleg tega se pripravlja »Therese Raquin« in pa opereta »Gejša«.

Berlinski filharmoniki v Zagrebu. Zagrebški listi poročajo da obišče berlinski filharmonični orkester 23. t. m. Zagreb in priredi tam koncert, ki ga občinstvo pričakuje z velikanskim zanimanjem.

Dopisi

D. M. v POLJU. Sokolsko društvo v Polju priredi jutri, v nedeljo, društveni nastop na svobodnem telovadšču. Začetek ob 15. Pri telovadbi sodeluje bratsko društvo iz Domžal. Po nastopu se bo vršila vrtna veselica s plesom. Sodeluje godba Sokola I. Vse nam naklonjeno občinstvo vabimo k obilni udeležbi. — Zdravo!

POLJČANE. Danes ob 8. zvečer priredi mariborska drama na odru Narod. glas. društva »Zvon« v Poljanah izredno zabavno veselico »Ognjenik«. Pozdravljamo ta prvi nastop naših umetnikov na Poljčanskem odru ter apeliramo na vsa narodna društva iz kraja in okolice, da z obilnim posetom pokažejo, kako cenijo delo za kulturo in napredek.

Obleke

za moške, fante in dečke, raglane, površnike, usnjene suknjice, dežne plašče

kupite najceneje pri tvrdki

Josip Ivancič

Ljubljana, Dunajska cesta 7.

Sport

Pozdravljene v beli Ljubljani!

Včeraj so prispele v naše mesto češkoslovaške hazenašice kot reprezentanca češkoslovaškega hazenskega sporta. Ljubljana jih je sprejela svečano in bratsko, da pokaže češkoslovaškim sportnicam, ki so bile učiteljice naših hazenašic svojo bratsko ljubezen, obenem pa tudi hvaležnost za napredek, ki so ga ne po majhni zaslugi Češoslovakini, dosegle naše hazenašice v tej lepi panogi ženskega sporta.

Mi vsi, ki smo zainteresirani na razvoju našega ženskega sporta, ki vemo, da moramo napredovati tudi na sportnem polju, ako hočemo biti enakovredni med drugimi narodi, vemo, da nam bo ljubi poset iz bratske Češkoslovaške mnogo koristil, zlasti v propagandnem oziru. Čeprav se je sportno gibanje v zadnjih časih pri nas zelo razvilo, vendar se še ni razširilo, kakor bi želeli, vsi plasti prebivalstva. Mnogo bo še treba dela, da bo vsak član našega naroda prišel do prežiranja, da je sport, lep in zdrav sport, za zdravje naše mladine potreben, da ta naša mladina hrepeni po plemeniti sportski borbi, ki ji bo utrdila značaj in fizične sile za poznejše borbe v resnem življenju. Današnja in jutrišnja tekma med češkoslovaškimi in našo hazensko reprezentanco bosta nudili priliko, da se bodo tudi skeptiki prepričali o velikih vrednostih sporta.

Tekmi bosta nudili našemu hazenskemu narodu lepo priliko, da si izpolni svoje znanje, kar jim bo omogočilo, da kasneje stopijo na mesto onih svojih tovarišic, ki jih je toplot doletela čast, da zastopajo v težki borbi barve naše države.

Iz teh vidikov kličemo češkoslovaškim sportnicam: Iskreno pozdravljene v naši beli Ljubljani.

Češkoslovaška : Jugoslavija

Danes se sestane v Ljubljani hazenski reprezentanci Češkoslovaške in naše države. Današnja tekma bo peto srečanje obeh držav. Pomen te prireditve je za nas posebno važnost, ker je to edino srečanje naše nacionalne reprezentance s tujimi državami. Srečanje obeh najjačih državnih reprezentanc v Evropi, vzbuja v vseh sportnih krogih, zlasti Srednje Evrope vsakokrat veliko pozornosti. Današnja tekma je smatrali, sodeč po zadnjih uspehih naših družin v Češkoslovaški, za borbo dveh enakomernih protivnikov. Danes bomo pokazali Češoslovakom, našim učiteljem v tej sportni panogi, koliko smo od zadnjega srečanja pred dvema letoma v Pragi napredovali. Upamo, da nam uspe pokazati, da gremo v ta boj z enakimi izgledi na uspeh, er da razpolagamo z igrami, ki tehnično prav nič ne zaostajajo za svojimi sestrami, dalje da so ravno tako rutinirane in borbeno, kakor njih prijateljski nasprotnik.

Naša družina je sestavljena po večini iz zagrebških igralč, ki trenutno še vedno znatno nadkrijujejo svoje tovarišice v Ljubljani in Beogradu. Žal nam radi raznih ovir ni mogoče postaviti našo najmočnejšo sedmorico, vendar pa upamo, da bo tudi v tej sestavi zaigrala takmo, da odnese močasten rezultat.

Družina Češkoslovaške je tokrat izredno močna. V napadalnem triu nastopijo njihove najistrajše, najboljšje in najpopularnejše igralke: Janderova, Sanjova, Galuska. To so imena, katera pozna danes v Češkoslovaški vsako dete. Te igralke so skupno z Olmerovo, ki nastopi v krilski vrsti, pogosto z največjimi uspehi zastopale svojo domovino široj Evropi.

Jutri nastopi naša podsavezna reprezentanca proti reprezentanci mesta Prage, v kateri se nahajajo po večini iste igralke, kakor v državni reprezentanci. Naša podsavezna reprezentanca se bo zelo razlikovala od naše nacionalne družine. Sestavljena bo iz vseh štirih naših najjačjih klubov. Po dosedanjih izglezih ostaneta v podsavezni družini samo Cimpermanova in Tratinikova. Obe tekmi se vršita na igrišču Ilirije ob 17. uri.

Pred današnjo tekmo nastopita v predigri dve družini, sestavljeni po večini iz naših mlajših igralč Ilirije in Primorja. Ta igra nam obeta brezdvoma za oko nad vse lepo igrati, saj je znano, da igrajo danes naše juniorke mnogo lepšo hazeno od svojih starejših igralč. Predigra počne ob 16. uri. Ob 17. uri bo oficijelno pozdrav gostov na igrišču, nato zavrta godba naša in češko himno. Promenadni koncert odpade, ker je godba zaposlena na velesojmu.

Sportni praznik v Mariboru

Maribor dobi te dni tretji sportni prostor, ki ga je zgradil SD Rapid na zapadni strani vojašnice kralja Petra. Za slovesno otvoritev svojega novega igrišča si je Rapid izbral današnji praznik in jutrišnje nedeljo. Izredno zanimivi spored za oba dneva je naslednji.

Danes, v soboto 8. t. m.: ob 10. pohod sportnih društev in pozdrav gostov ter slovesna otvoritev prostora po botru SK Iliriji iz Ljubljane; ob 10.30 do 12.30: lahko atletske tekme. Tek na 100, 400, 3000 m. 400 m stafeta, skok v višino in daljino, metanje diska in krogel. Od 14. do 15.40: nogometna tekma Ilirija : Rapid in polčasna stafeta dam. Ob 16. mešana stafeta: tekaki, kolesarji in motociklisti, gimkhana igre. Ob 17. ljudska veselica z različnimi zabavami, paviljoni in igrami. Ob 19.30 veliki umetni ogenj itd. Ob slabem vremenu se bo zabava vršila v uniojski dvorani.

V nedeljo 9. t. m.: ob 9. nogometna tekma prve mladine SD Rapida s prvo mladino SK Zeleničarjev. Ob 10.40: sekcija Marenber : Rapid rezerva. Ob 14. predigra KAG seniorji iz Gradača proti seniorjem Rapida. Ob 15.40 do 17.20 ISSK Maribor : SD Rapid. S posebnim zanimanjem pričakujejo Mariborčani zlasti današnje lahkoatletske tekme, gimkhana igre, nogometno tekmo Ilirija : Rapid ter jutrišnje tekmo Maribor : Rapid, ker se poslednja kluba srečata to pot prvič po polletnem presledku.

Novo igrišče Rapida je najpopolnejše v našem mestu. Poleg nogometnega prostora (70 krat 105 m) je prirejeno tudi vse potrebno za lahkoatletska tekmojanja. Dovolj široko in z ugaski lepo posuto tekališče je dolgo 450 m. Za vzhodnim golom sta dve skalniski za skok v daljino in višino. Igrišče ima tudi velik prostor za nogometni trening in pa velik rezerviran teren.

ren za 6 teniških igrišč. Uprav idealno pa je urejena garderoba za nogometaše in lahkoatlete.

Službene objave LNP

(Iz seje posl. odb. dne 5. 9. 1928)

Verificirajo se s pravico nastopa dne 15. IX. 1928. za SK Reka (Ljubljana): Prijatelj Karli; za SK Jadran (Ljubljana): Antosiewicz Henrik, Gabrovšek Milan, Macarol Viktor, Oven Franc, Sušnik Franc, Verbič Anton; za SK Slovan (Ljubljana): Bizjak Karl, Mlinar Franc, Pečar Rudolf, Poznik Alojzij, Sinkole Rudolf, Uhan Rudolf; za SK Slivnica (Cerknica): Anzelec Miroslav, Sagadin Alojzij.

Prijavne igr. Ahčan Josip, Prusnik Milan in Stupica Leo za SK Slivnica se zavrnejo, ker manjkajo odjavne prejšnjega kluba.

Dalje se verificira s pravom nastopa s dne 4. III. 1929 za SK Ilirijo (Ljubljana): Kavečič Josip.

Od strani sodniške sekcije dobajajo v zadnjem času pritožbe, da se igralci med seboj, kot tudi napram sodniku zelo nesportno obnašajo na igriščih, da se čujejo razni nesportni izrazi itd. Radi tega se ponovno apelira na klube, da pouče igrače, da se imajo pri tekmah vesti korektno in strogo disciplinirano. Klubi odn. igrači, ki se ne bodo pokoravali temu ponov. opominu, se bodo strogo kaznovali.

MO v Mariboru se poziva, da predloži do prihodnje seje posl. odbora propozicije za odigranje rezervnih in juniorskih tekem svojega območja.

Podeželski klubi včlanjeni v JNSU so dolžni o javnih prireditvah, v katerih ne sodi izprašan sodnik, poročati podsestvu (o poteku igre, rezultatu, postavi obeh moštev itd.). Poročilo morajo vedno prilagati tudi postave moštev obeh klubov na predpisanih tiskovinah.

Upravnemu odboru se preda v disciplinarni postopek SK Slovan, ker pri tekmi I. IX. oddal predpisane postave moštva.

Kazenskemu odboru se izroči radi nedovod na igrišču ASK Primorja med tekmo Ilirija : Rapid 2. t. m. g. Romeo Bašin, član ASK Primorja. Tajnik II.

Ustanovitev »Smaškega kluba Ljubljana«.

V četrtek se je vršil ob veliki udeležbi ustanovni občni zbor novega »Smaškega kluba Ljubljana«, katerega namen je gojiti in pospejevati smuški sport ter stremiti za tem, da se smučanje kot sport in vse, kar je s tem v zvezi, čim bolj razvije in izpolni. Izvoljen je bil odbor, katerega tvorijo: gg. Ante Gnidovec kot predsednik, Rovan Dorče kot podpredsednik, Miro Vovk kot tajnik, Rems I. kot njegov namestnik, Kotrnič Anton kot blaginjak, Horvat Ivo kot gospodar, Delkin B. kot teh. referent, Lorant Adolf, Skuta Evgen, Jaklič Iv., Rabec Nikolaj, Sever Marjan, Magdič Pavel kot odborniki in Iv. Stacul ter Lužar Ciril kot pregledovalca računov. Klub poziva vse smučarje in smučarke, da prijavijo svoj vstop v klub tajniku na njegov naslov: Dunajska cesta 36.

Službeno iz LLAP. Vsi v podsavezu včlanjeni klubi se tem potom obveščajo, da so glasom sklepa zadnjega občnega zbora ILAS v Zagrebu razpuščeni vsi lahkoatletski podsavezi. Radi tega preneha z današnjim dnem delovati tudi LLAP, vsled česar se naj vsi klubi obračajo od danes naprej v vseh lahkoatletskih zadevah direktno na »Jugoslovenski Lahkoatletski Savez v Zagrebu, v roke g. A. Kohna, tajnika I. Gunduličeva II/L.« — Tajnik I.

Iz LLAP. Dodatno k razpisu lahkoatletskega nacionalnega mitinga SD Rapid v Mariboru, ki se vrši povodom otvoritve njegovega novega igrišča, se popravlja v toliko, da se vrši ta miting kot propagandni miting. — Tajnik I.

SK Krakovo. Za danes v soboto ob 8.30 sklicujem sestanek I. moštva zaradi jutrišnje tekme s SK Slovan. Naslednji igralci

VELIK USPEH OTVORITVE ZIMSKE SEZIJE!

Oboževani ljubavni par

Vilma Banky in Ronald Colman

v velfilmu ljubavi in naravnih krasot

Razpaljene strasti

(Barbara — roža pustinje)

Vihar v puščavi. — Gigantski načrt. — Ogromna reka v puščavi. — Iskrena ljubav dveh mladih src. — Napad v vrazjem sedlu. — V maju novega življenja.

Nizke cene! Lepa vsebina! Najboljša godba!

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Hitite in preskrbite si takoj vstopnice osebno ali telefonično za

Telefon 2124.

Elitni kino MATICA.

Domače vesti

Bratje! Sestre!

Rešujmo, dokler je še čas!

Ko stopi človeku voda do grla, se bori vsake bilke! Našemu narodu tam doli na Primorskem pa stopa fašistična povodenj nad usta, ki mu jih že zapira za klic po pomoči, stopa mu že nad glavo, in če ne bo rešilne roke, ki naj se je oklene v tem, res zadnjem trenutku, ni več rešitve zanj. Ne lahke, slabotne hijke, temveč krepke, močne roke je treba, da se reši drugače neizogibnega pogina!

Danes nas kliče naša »Jugoslovenska Matica« da podamo našim v italijanski fašistični povodnji potaplajočim se bratom svojo rešilno roko, kliče nas na

naših zatiranih bratov dan, nam kliče v spomin vse njihovo neizrečeno gorje, njihovo muko in njihovo trpljenje. Iz njenega klica odmevajo in odsevajo vse strahote fašističnih pozivov in pobojev tekmo dolgi desetletij let Kalvarije našega naroda na Primorskem, iz njenega klica vstaja pred nami barbarsko uničevanje vseh dobrin in osebnih njegovih, njegove narodne prosvete in omike, vse divjaško blatenje in teptanje njegovega rodu in jezika, vse rokovanjsko ogrožanje njegovega gospodarskega obstanka, vse krvavo, nanesramneje porogljivo kršenje njegovih najpreprostejših človeških pravic. Kdo naj se torej ne odzove temu klicu?

Vse na krov za naše brate!

Vse, kar čuti v sebi le količkaj bratske ljubaznosti do njih, vsi, ki jim ni še zamrl v srcu čut bratstva, ki jim ni ugasnila v duši zavest, da smo vsi sinovi ene Matere, naj manifestirajo danes na kar najslavesnejši in obenem tudi kar najizdatnejši način svojo nemajhno voljo, da rešimo naše brate preteče pogube.

Zravnjamo danes vsi, kar nas je v naši slovenski Ljubljani in vsepovsod našim naše domovine, vsak po svojih najboljših močeh, čim največ mogoče v narodnoobrambne namene naše »Jugoslovenske Matic«, da bo v resnici mogla nuditi tisto izdatno rešilno podporo našim bratom onstran meje, ki jim edina more ohraniti njihovo narodno življenje dotlej, da se tudi njim odpre pot v našo svobodo! Naša neodvratljiva, naša sveta bratska dolžnost je to in neizbrisna sramota bi bila za nas, ako bi je ne izpolnili v polni meri. Zato pa danes

odprimo srce in roke našim bratom!

• **Izpembe v diplomatski službi.** Tajnik našega poslanstva na Dunaju Marko Tomašević je premeščen v ministrstvo za zunanje zadeve, tajnik ministrstva Ilija Mišić za tajnika pri poslanstvu v Budimpešti tajnik poslanstva v Budimpešti Nikola Vučević je premeščen v ministrstvo, pisar v ministrstvu Dragan Protić pa k poslanstvu na Dunaju.

• **Izpembe v državni službi.** Finančni konceptier Ferdinand Dobravec je imenovan za davčnega asistenta v Mariboru. Ostavko na državno službo sta podala geometer Ivan Plešnik pri katastrski evidenci in Mariboru in komiser finančne kontrole Josip Petrić na porobodu »Kumanovo«.

• **Sprejem v našo državljansko zvezo.** V državljansko naše kraljevine so sprejeti: tolog Franc Zlataršič v Mariboru, mesar Richard Havlas v Ormožu, delavec Amadej Zuka v Ljubljani, redovnica Ana Welš v Ormožu, posestnik Franc Simenčič v Belvškju, trgovski prokurist Aleksij Rosenfeld v Mariboru, narednik Herman Tavčar v Vranju, diplomirani pravnik Josip Rijavec v Ljubljani in učitelj Josip Pabor v Ljubljani.

• **Kongres narodnega delavstva.** Danes dopoldne se bo vršilo delegatski zborovanje NSZ v okviru proslave 20. letnice njenega obstoja. Popoldne si delegati ogledajo velesojenje, zvečer se vsi udeležijo prijateljskega sestanka na čast dvajsetletnemu delovanju tov. predsednika Rudolfa Juvana. Jutri v nedeljo pa se bo vršil kongres narodnega delavstva na Taboru. Zjutraj ob 8 sprejem gostov in delegatov na glavnem kolodvoru. Dopoldne točno ob 9. na Taboru kongres. Po kongresu sprevod po mestu. Popoldne ogledovanje velesojenja. Pozivamo poslednjič vse naše delavstvo, naj se udeležijo tega važnega kongresa, vabimo pa tudi

koliko minut pozneje so se onesvestili ter v hudih mukah umrli. V limonadi je mati prišla znatno dozo morfila. Motiv groznega čina še ni poljasnil.

• **Požar v Sremski Mitrovici potaknjen.** Kakor smo predvčeršnjim poročali, je v Sremski Mitrovici pogorel hotel »Jadrans«. Utrjuje se sum, da je bil ogenj potaknjen. Za odsotnim lastnikom hotela je izdana tiralica.

• **Vlak povozil gluhonemo stanko.** V bližini Sarajeva je v četrtki popoldne 65 let stara gluhonema žena Hanjka Spahić hodila po železniškem tiru, da si skrajša pot. Vlak jo je zagabil ter jo smrtonosno poškodoval. Ponesrečeno stanko so hoteli prepeljati v sarajevsko bolnico, pa je med vožnjo umrla.

• **Tekma slovenskih harmonikarjev** bo na Ljubljanskem velesojenju jutri v nedeljo 9. t. m. Tekmovalo bo 112 igralcev, katere bodo ocenjevale tri komisije. Najboljši igralci bodo nagrajeni. Občinstvo je vabljeno, da si ogleda to tekmo, ki obeta biti vlezanimiva in bo prvič prirejena v Ljubljani, oziroma v Jugoslaviji sploh.

• **Baron pl. Wentzel je bil na Mercedes-Benzu v La Baule** pri 100 km dirke s tremi sekundami difference drugi. Ta sportni efekt je zelo velik. Wentzel je vozil kot amater brez vsake podpore tvornice, dočim je imel zmagovalci za seboj celo tvornično organizacijo. Wentzel je vozil tudi na tej dirki s pnevmatikami Continental. Voz Mercedes je vzbujal senzacijo. 1586

Prazniki in nedelja 8. in 9. septembra veljata obisku Ljubljanskega velesojenja: 10764

popoldne PROMENADNI KONCERTI 9. septembra: VELIKA RAZSTAVA PLEMENSKA ŽIVINE.

TEKMA SLOVENSKEH HARMONIKARJEV, tekmuje 112 igralcev.

• **Centralna carinska blagajna** v Ljubljani poziva potom »Službenih novic« celo vrsto ljudi, pretežno iz Slovenije, da pri njej dvignejo nagrade, odnosno povrnitev previsoko vplačanih glob, ki jim jih ne more dostaviti po pošti, ker ne ve za njih naslov. Opozorjamo zato, da vse zainteresirane »Službene Novice«, br. 204 z dne 4. t. m.

• **Manifestacijsko zborovanje C. M. družbe** se vrši danes, 8. septembra v Ptuj. Rodoljubni spomnite se, družbe s kakim prispevkom! 1589

ITO — zobna pasta najboljša!

• **Gasilno društvo v Škofljiči** priredi dne 8. septembra veliko vrtno veselico v Škofljiči in vabi vse prijatelje gasilstva k obilni udeležbi. — Odbor. 1563

• **Novo javno lekarno** v Logatcu izroči promet dne 10. septembra v hiši gospoda Ferinija pri kolodvoru mag. pharm. Janez Kristan, dolgoletni asistent lekarne Sušnik v Ljubljani. 1574

Djački kalendar 1928-29., bogato opremljen, lepe vsebine, razpisuje veliko nagradno tekmoovanje v vrednosti nad 50.000 Din.

• **Bolne ženske dosežejo** z rabo prirodnih grenčice »Franz-Josef« neovirano lahko izpraznitev črevesja, s čimer je pogosto v zvezi izredno dobrodojen učinek na obolele organe. Stvoritelji klasičnih učbenikov za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode »Franz-Josef« potrdila tudi njih raziskavanja. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

• **Oblike kemično čist, barva, plisira** in lika tovarna Jos Reich.

NOGAVICE kupite

• **Tovarniški zalogi nogavic** in pletenin Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 14 nasproti hotela Union 176-a

• **Nov dokaz o sigurnem učinku protitokotina** »Bonikot« potrjuje na zadnji strani našega lista objavljena analiza predstojnika kemičnega inštituta Ljubljanske univerze, univ. profesorja g. dr. Maksa Samca. 1573

• **Nov način pranja:** rublje se stavi nekoliko sati ili uopće preko noći u vodu a sutradan se kuha pol sata u rastopini Radi-ona. Na taj način pretvara se mučno pranje u zabavu.

Iz Ljubljane

• **Českoslovaška sportna reprezentanca** v Ljubljani, večeraj ob 17.22 je dospela v Ljubljano hazenaška reprezentanca. Na kolodvoru so jo pričakovali številni prijatelji sporta z zastopniki tujakšjih sportnih društev. V trenutku, ko je privozil vlak na postajo, je zasvirala železničarska godba »Sloga«. Pozdravni govor je imel za Jugoslovenski hazenski savez g. Ivo Pirc. Zahvalil se mu je tehnični referent českoslovaške hazenske zveze g. Otmaz Zdenek.

• **Izobestite zastave!** Te dni bodo v Ljubljani velike prireditve sportnega in nacionalnega značaja, katerih se bo udeležilo poleg gostov iz cele države tudi mnogo odličnih prijateljev našega naroda iz inozemstva, zlasti iz bratske nam Českoslovaške. Mestni magistrat bo pustil zaradi tega mestna poslopja okrašena z zastavami do zaključno 9. t. m. ter prosil hišne posestnike, da tudi oni to storo.

• **Ljubljanskim članom NSZ.** Vabljeni so vsi člani ljubljanske podružnice NSZ, naj se sigurno udeležijo današnjega delegatskega zbora ob 10. uri v dvorani Okrožnega urada in zvečer prijateljskega večera na čast priključitvenemu predsedniku tov. Rudolfu Juvanu. Jutri v nedeljo pa vsi brez izjeme na kongres!

• **Jugoslovenska Matica opozarja vse mlade dirkače** na skyerah in tričkih, da

morajo biti zbrani na Kongresnem trgu danes ob pol 16. uri. Istotam se sprejemajo tudi še naknadne prijave. Vsi tekmovalci naj po možnosti okrasijo svoja vozila s cvetjem in narodnimi trakovi.

• **Dirkači, profesionalni in amaterji.** Danes ob 16. bo na Kongresnem trgu »poljeva dirka«. Prvi trije zmagovalci bodo prejeli praktična darila. Prijavnine ni nikake. Prijave se sprejemajo tik pred tekmovaljem pri vodstvu dirke na Kongresnem trgu.

• **Društvo ZOO** bo svojo razstavo na velesojenju podaljšalo še za 14 dni. To pa zaradi splošnega velikega zanimanja, posebnost pa, da bo tudi šolski mladini dana prilika, da si ogleda naše domače prirodne zanimivosti. Razstava bo odprta vsako popoldne za dosežanje vstopnino.

• **Promenadni koncerti** bodo na Ljubljanskem velesojenju na praznik v soboto ob pol 16. do 17. ure, v nedeljo pa ob 15. do pol 17. ure. Koncertne točke bo izvajala godba Dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom višjega kapelnika g. dr. Čerina.

• **Československa Obec v Ljubljani.** Knjihovna jest znova odprta v nedeljo od jedenati do dvanajsti, ve sredi od pul sedme do osme hodaj večer, ve stejne mestnosti v Narodnim domu, vhod z Bleiweisovy cesty počina nedelje dne 9. za 1928 Navsteuhte pilne naši knjihovni.

• **Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** Red pevskih vaj v prihodnem tednu: v ponedeljek in torek sopran in alt, v sredo in petek tenor in bas. Pevci in pevke! Ne zamudite! — Odbor.

• **Članom Ljubljanskega Sokola!** Zopet je neizprosna smrt posegla v naše vrste. Po dolgem bolehanju je preminil večeraj naš zvesti, dolgoletni član, brat Filip Supančič. Pokojnik je bil včlanjen v »Južnem Sokolu« ter je z mladeniškim zanimanjem sledil razvoju našega Sokolstva. Bil je ustanovitelj in prvi načelnik sokolske konjenice. Dolžnost nas veže, da ga sprejemo v častnem številu na poslednji poti. Zbirališče članstva v krogu v nedeljo ob pol 15 pred Narodnim domom. — Zdravo! — Odbor Ljubljanskega Sokola.

Vsled šolske sezije je danes na praznik 8. t. m. trgovina s šolskimi potrebščinami IV. BONAČ, Šelenburgova ulica odprta od 8.—12. dop.

• **Članom jezdnega odseka Ljubljanskega Sokola.** Jezdni odsek Ljubljanskega Sokola se udeležijo pogreba br. Filipa Supančiča, ustanovitelja sokolske konjenice. Pogreb bo v nedeljo 9. t. m. ob 15. Člani naj si po možnosti sami preskrbe konje, ker jih odsek ne more dobiti. Zbirališče ob 14. pred tabalnico na Bleiweisovi cesti — Načelnik.

• **Zveza slovenskih vojakov Moste** poziva vse svoje člane, ki so že določeni za sodelovanje, in tudi one, ki še niso prevzeli svojih dolžnosti pri vzpizoritvi bojne igre »Kalvarija«, da se sigurno udeležijo sestanka na praznik 8. t. m. ob 8. uri dopoldne na prireditvenem prostoru, t. j. na letnem igrišču Mladinskega doma na Kodeljevem, kjer prejmejo vsa potrebna navodila glede službe. Cenj občinstvo, ki poseti prireditev, pa opozorjamo, da jih po končani predstavi ob dneva pričakuje pri Garnizijski bolnici posebna garnitura električne cestne železnice. Glede na to, da je to dosedaj ena največjih gledaliških predstav v Sloveniji na prostem, je pričakovati velikega navala, pa radi tega prosimo, da si po možnosti vsi nabavijo vstopnice že v predprodaji pri tvrdki »Orient« na Dunajski c. 14. Blagaine se odpre eno uro pred prireditvijo. Vse posetnike pa prosimo da se brezpogojno pokore rediteljem. — Odbor. 1588

• **Motociklistične dirke in gihmkhana igre,** ki se vrše danes ob 15. na dirkališču pri Dev. Mariji v Polju, vzbujajo veliko zanimanje. Občinstvo se opozarja, da vozijo avtobusi od pol 14. ure naprej na dirkališče izpred Marijanskega trga. Redni vlak odhaja iz Ljubljane ob 14.10 in postane na dirkališče. Reditelji se opozarjajo, da morajo biti ob 13. na svojem mestu. Funkcionarji dirke naj bodo zbrani že ob 12. Dirkači pa se opozarjajo, da je trening dovoljen samo do 12. ure. Občinstvo se opozarja, da se pokori naredbam rediteljev.

• **Kljub končani kopalni sezoni** je kopališče v Kolesiji še vedno odprto; ker so dnevi zelo vroči je voda še vedno primerno topla. Kopalci, ki se hočejo še zadnje dni osvježiti, naj prilite danes in jutri v Kolesiji. 1590

• **Vidovčev klub v Ljubljani** bo 1. okt. t. l. otvoril svoje običajne večerne tečaje, kjer se bodo predavali vsi gimnazijski predmeti in jeziki po prvovrstnih predavateljih. Prijave ter event. informacije je vpsolati nekasneje do 15. t. m. na naslov kluba — Šola na Ledini. 1590

• **Male tatvine.** Antonu Cerarju, dijaku II. državne gimnazije, je bil ukraden v vstopilu kina »Matica« zavitek, v katerem je bila soalna srajca, vredna 130 Din. — Karolinji Kerčičevi, zasebnici, stanujoči v Zeleni jami, je bila ukradena pri nakupu zelenjave na Vodnikovem trgu usnjata ročna torbica, v kateri je imela 25 Din. — Frančiški Perkovi, posestnik na Sv. Jerneja cesti so bile ukradene iz odorte lame v bližini gorenske proge tri mreže za presejanje poka, nekaj lopat in samokolnica. Dve mreži samokolnico in lopato je našla po dolgem iskanju na neki nivi v bližini nove cerkve, dočim ni bilo o tretji mreži, vredni 200 Din nobenega sledu. — Antonija Hočvarieva in Marija Krevsava, oba stanujoči v Strelški ulici 2., sta prijavili, da sta jima bili ukradeni dve košari s perilom in oblekami. V skupni vrednosti 4295 Din. Tatvine sta osumljeni dve prijateljici ljubezni, za katerima je uvedeno zasledovanje. Kleparskemu mojstru Primožu Justinu, stanujočemu na

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Tržaški cesti 36., je izmaknil njegov pomočnik raznih kleparskih predmetov za 1266 Din — Ervin Hitzl, blagajnik tovarne za klej, stanujoč v Kolodvorski ulici 34, je izgubil od tovarne do teniške igrišča v Tivoliju, kamor se je peljal s kolesom, listnico s 3220 Din. Listnico je kasneje prejel po nekem najditelju, vendar pa brez denarja, ker si ga je prilastil neznan tat, ki je prazno listnico pustil na cesti.

• **Ce niste bili pripravljeni na smrtni slučaj,** si izberite pri tvrdki Fran Lukič moderno žalno obleko, plašč itd. po izredno nizki ceni. 1520

Iz Maribora

• **Ljudska univerza v Mariboru.** Strokovni tečaj se bodo pričeli sredi tega meseca. Otvorila se bosta zopet dva tečaja v obsegu meščanskih šol, potem tečaj iz slovensčine in stenografije. Interesenti naj svoje pisemne prijave čimprej pošljejo na vodstvo ljudske univerze v Mariboru.

• **Vpisovanje v obrtno-nadleževalno šolo v Mariboru** se bo vršilo na mestnem magistratu samo še do 15. t. m. Vodstvo šole opozarja na to ponovno vse delodajalce in delodajalke, ker se doslej za vpisovanje ni javila niti desetica mariborskih vajencev in vajenk. Po določenem roku se prijave ne bodo več sprejemale.

• **Proslava 20. letnice ZJZ** (sedaj Udrženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev) bo danes 8. t. m. ob 17. v vseh prostorih Narodnega doma. Od 10. do 24. ure kegljanje na dobitke, od 15. do 18. ure koncert na vrtn Narodnega doma. — Odbor.

• **Sprememba v avtobusnem prometu.** Danes in jutri bosta priključena rednemu prometu na avtobusni progi št. 1 še dva posebna avtobusa, ki bosta vozila od glavne postaje do novega igrišča Rapida na zapadni strani vojašnice kralja Petra.

• **Trgovsko-obrtna mladina** bo priredila 9. septembra vrtno veselico v gostilni Lorenčič pri Kamnici. Za številni obisk prosti odbor. 1581

• **Nalezljive bolezni v Mariboru.** V minulem tednu je bilo v Mariboru 7 primerov nalezljivih bolezni. Obbolelo so 3 osebe na davici, 2 na tifusu, 1 na šenu. 1 oseba pa je umrla za davico.

• **Drava je nenadoma upadla** tako močno, da ne prenaša več večjih splavov, namenjenih proti Kotoribi. Spl-varji pravijo, da je nenadni padec Drave zanesljiv znak skorajšnjega dolgotrajnega jesenskega deževja.

Iz Celja

• **Iz celjske mestne elektrarne.** Opeto-vano smo že opozarjali celjski občinski svet na nujno potrebo, da se razsvetljuje tudi javna pot iz mestnega parka proti Liscam. Iz tujih prometnih ozirov se je v zadnji občinski seji končno sklenilo, da se montirajo ob tej poti štiri nove svetilke. — Celjski instalaterji so vložili na mestno občino prošnjo, da se zniža taksa za priključitev instalaciji in da se jim dovoli izvrševati hišne priključitve. Dosedaj je znašala ta taksa za najmanjšo instalacijo 120 Din, za instalacijo dveh luči približno 400 Din in pristojbina za preizkušnjo 160 Din. Z ozirom na to, da so v Ljubljani in mariborski elektrarni te pristojbine minimalne, se določijo sledeča tarifa: do 3 izvodov 20 Din, za vsak nadaljni izvod 5 Din več; za motorje do 3 Ks 60 Din, za vsako nadaljno konjsko silo 10 Din. Pristojbine za preizkušnjo se odpravijo in za računa elektrarna samo porabljeni čas pri preizkušnji. Mestni park je dobil s priključitvijo električnega voda na transformator pri Kralja Petra vojašnici intenzivnejšo razsvetljavo Veseli nas, da so prišli do drugega naziranja tudi tisti občinski odborniki, ki so trdili, da ima Celje preveč luksuzno razsvetljavo.

• **Umrli v Celju.** V celjski javni bolnici sta preminula dne 4. t. m. ga. Marija Urbančičeva, žena posestnika iz Ledine, v 44 letu starosti, dne 6. t. m. pa Marija Tomanova, 45 letna zasebnica iz Zgornje Pomurke, v mestu pa je umrla 69 let stara zasebnica ga. Jožefa Pannova, vdova po sodnem oficijalu. Pokojnicam blag spomin, zahajmočim naše sožalje!

• **Danes vsi na tombolo godbenega društva železničarjev Celje.** Pričetek ob 3. popoldne. Pred tombolo koncert pred Narodnim domom.

• **Zaslugek svojega tovariša** je izgubil na poti iz Cinkarce na celjsko postajo delavec Jakob Cokranec iz Orbelnega. Dvigati

Brez cirkuške reklame!

Priporočam vse šolske in risalne potrebščine po solidnih brezkonkurenčnih cenah. 10604

M. Tičar, Ljubljana.

Plašči v zadnji novitelt jesenske mode P. Magdič

LJUBLJANA

Nizke cene! Nizke cene!

Je za sodelavca Preceta plačo 1000 Din, katere je spravil v kuverto skupno z legitimacijo, glasečo se na ime Alojz Prece.

— Tatvina kolesa. Neznani ljubiteljski kolesar je odnesel zidarskemu polirju Karlu Tržanju kolo znamke «Waffenrad», ki ga je Tržan pustil pred hišo v Gosposki ulici št. 11.

— Pobegnil je od doma 16 letni učenec III. razreda meščanske šole v Celju Otmar Goršek. Sumi se, da je odšel skupaj z nekim tovarniškim delavcem 16 letnim Josipom Kručem v Zagreb. Oba sta se večkrat izkazala, da jo bosta popihala v svet za srečo. Goršek je velike in močne postave, zagorelega obraza, kostanjevih las in rjavih oči. S seboj je odnesel vso obleko.

— Nepoštena služkinja. Terezija Kolšek, služkinja pri neki častniški rodbini v Celju, je zbolela in morala v bolnico. Gospa je vzela mesto nje neko Marijo Zajc iz Svete. Ta je zapustila službo že čez dva dni in odnesla Kolšekovi nekaj perila in obleke v vrednosti 200 Din. Tudi gospodinj je odnesla zlat obroč s sliko Marije, katerega je gospa zgubila v kuhinji. Zajčevu zasleduje policija.

Iz Kranja

— Notarska vest. Na notarsko mesto v Kranju, izpraznjeno s smrtjo pok. Slambergerja, je imenovan s substitucijsko pravico notarski kandidat gospod Gregor Šašel.

— V naše državljanstvo je bil sprejet gosp. Franc Novak iz Idrije, sedaj profesor na tukajšnji državni gimnaziji.

— V kras Glavnega trga. Renovacijska dela fasade na dvonadstropni trgovski hiši g. Ivana Savnika, največjega poslojca na Glavnem trgu, gredo koncu. Stavba bo v resničen okras trga.

— Nova trgovina. V Majrjevi hiši na Glavnem trgu je otvoril g. Ivan Osredkar manufakturno trgovino.

— V smrti radi prezadolženosti. Pretekli ponedeljek so našli v Trsteniku, občina Predvor, tamkajšnjega posestnika Josipa Gregorja občenega v domači hiši. Dopolodne se je mudil še v Kranju na običajnem sejmu, popoldne pa je ostal sam doma. Ko se je vrnila njegova žena proti večeru domov, ga je našla občenega v sobi. Bil je že mrtev. Nesrečnega so pogrnili s smrti neizbežni dolgi na posestvu. Verna slika žalostnega stanja pri našem kmetu.

— Smrtina kosa. Danes popoldne so pokopali gospoda Franca Verbiča, upokojenega sinu pri okrajnem glavarstvu. S pokopnikom smo izgubili v zadnjih dneh že drugega iz vrste najstarejših Kranjčanov. Dosegel je častitljive starosti 82 let. Bil je popularna oseba starega Kranja s slikovitega Šarlovca. Bodi mu lahka zemlja!

Iz Tržica

— V pridigi zadnje nedelje je naš dušni pastir kar razdelil svoje ovčice v one, ki pridejo v nebesa in pa tiste, ki so zapisane peklu. Razdelil nas je po politični pripadnosti, po čitanju naprednih listov, posebno merodajne pa so volilne kroglice. Še upanje na vice nam je vzel, ker pravi, da srednje poti ni. In še nekaj pravi: da on v cerkvi ne trpi politike!

— Bajke in povesi vernemu tržičkemu ljudstvu pripoveduje g. župnik Škerbec v svojem «Cerkvenem Glasniku». O liberalcih doli nekeje na Dolenskem, ki je udaril Marijinega fanta kar na lepem s kolom po glavi, o učitelji Vidru in njegovih preganjalcih in pa o naprednih Tržičanih, katerim so naši SLsarji že toliko dobrega in kor tneja storili. Pozivi na bojkot, grda obkroževanja in še grse ovadbe pri oblastnem odboru so seveda sama dela krščanskega usmiljenja in čiste krščanske ljubezni. «Cerkveni Glasnik» se v ostalem kar cedi od same dobrotelosti. Po delih jih boste spoznali, je dejal Gospod. — I. L.

— Danes pride v Tržič sam predsednik oblastnega odbora odpirati klerikalni Rokodelski dom, Prinesel bo menda kar s seboj precejšnjo podporo oblastnega odbora za to «prepotrebno» klerikalno ustanovo. Ne bo pa prinesel seboj denarja za stare cestarje, ki že dva meseca niso dobili nobene plače. Ob tej priliki naj si ogleda g. predsednik še oblastno cesto skozi Tržič in nagradi svoj stavbni urad s pohvalo, kakršno tako vzdrževanje cest za služi.

Z Jesenic

— Podružnica čebelarstva na Jesenčah priredi danes pri «Jelenu» na Šavi «Čebelno rajanje». Sodeluje polnoštevilna kovinarska godba na pihala. Začetek ob 3. popoldne. — Odbor.

Iz Zagorja

— Posetnikom delavskega kongresa. Vsi prihlaseni naj se zbere pred 6. uro na postaji, da bo dobil vsak pravočasno vozni listek in legitimacijo. Dosedaj je prihlasenih 110 udeležencev. Novi udeleženci se sprejemajo še na kolodvoru.

— Stroga kazen za kuhanje piva. Kakor smo že poročali, so doslej nekateri v Zagorju kuhali pivo za domačo uporabo. Finančna kontrola je nekaj takega piva zaplenila in poslala na inspektorat fin. kontrole v Ljubljano, da odloči glede upravičenosti tega kuhanja. Inspektorat je poslal pivo Generalni direkciji davkov v Beograd, ki je odločil, da je tako kuhanje kaznivo. V odloku pravi, da morajo tudi privatne stranke zadostiti členu 115. zakona o drž. trošarinah. Po tem zakonu znaša kazen po

leg redne trošarine še petkratni znesek trošar. c, prestopok sam pa poleg redne takse ki znaša 10.000 Din, še trikratni znesek te kazni, skupno torej 40.000 Din. Na občinstvo je napravilo čuden vtis, da je žganje kuhla za domačo uporabo takse prosta, kuhanje piva, ki ima malenkosten odstotek alkohola, pa je prepovedano.

Iz Novega mesta

— Mestna občina je zgradila krasno cesto od Kandije mimo starega sejmišča proti Smihelu. Cesta je več metrov široka in zelo lepo izpeljana. Z novo cesto je ustrezno velikemu delu prebivalstva.

— Redni pouk na gimnaziji in ostalih šolah se je pričel z večeršnjim dnem. Vse šole beležijo znatno število učencev. V I. razred gimnazije se je letos vpisalo manj učencev. Tudi se je močno opazilo, da so slabe telesne konstitucije, slabotni in nervozni ter da imajo večinoma slabe rede. Vidi se, da so se ti učenci rodili v najhujših vojni letih 1917. in 1918.

— Zegnanje na Trški gori se bo vršilo danes ob 10. dopoldne. Pričakuje se ogromna udeležba z vse Dolenske. Kljub neugodnemu vremenu je trta ponekod prav izvrstno obrodila.

— Družabna prireditve Obrtnega društva pod vodstvom g. Ogriča in Buka je zelo lepo uspela. Za animiranost je poskrbel izborni program. Pohvale vreden je bil nastop Godbenega društva.

— Novo faro v Uršnih selih nameravajo upostaviti klerikalci. Kakor čujemo, se je napotila v Ljubljano škofu deputacija domačinov, da protestira proti omenjenemu načrtu.

Gospodarstvo

Nemške reparacije in naša država

S 1. septembrom je nastopilo glede nemških reparacijskih plačil po Dawesovem načrtu normalno reparacijsko leto. V prvem reparacijskem letu (1924./25.) je Nemčija plačala 1000 milijonov, v drugem (1925./26.) 1220 milijonov, v tretjem (1926./27.) 1500 milijonov, v četrtem, ki je pravkar poteklo, 1750 milijonov, v letu 1928./29. pa ima Nemčija plačati normalno višino reparacij od 2500 milijonov mark. Nastopu normalnega reparacijskega leta je časopisje v Nemčiji posvetilo veliko pažnjo. Tudi zmerni časopisi izražajo dvom, da bo Nemčija mogla stalno plačevati letno 2 in pol milijarde mark. Zlasti če gospodarska konjunktura ne bo ugodna. Pomisliti pa je tudi treba, da gornja vsota še ni končnojavno določena in se more povečati. Če se na podlagi posebnega indeksa blagostanja ugotovi, da se je blagostanje nemškega prebivalstva dvignilo. Za ta indeks je merodajno 6 faktorjev: skupna vsota uvoza in izvoza, železniški blagovni promet po teži, vrednost konsumna piva, žganja, sladkorja in tobaka v primeri z zadnjim predvojnim letom. Na vsoto od 2 in pol milijarde mark ima plačati država v normalnem reparacijskem letu iz rednega proračuna 1250 milijonov mark (torej polovico), železnice 950 milijonov mark (od tega 660 milijonov za železniške obligacije in 290 milijonov prevoznega davka) in industrija 300 milijonov mark.

Po sporazumu z reparacijsko komisijo dobi Jugoslavija na račun reparacij 5 % skupne vsote. Od 1. septembra imamo torej dobiti od Nemčije 125 milijonov mark ali 1690 milijonov Din. Ker pa smo prejšnje leto prejeli reparacije preko naše kvote, bo ta svota v prvih letih nekaj manjša. Dosedaj smo vse reparacijske davjave sprejemali v obliki dobav. Glede na slabo stanje naših državnih financ in na slabe izgleda za našte državnega posojila v inozemstvu, obstoja v Beogradu tendenca, da naša država dobi gotov del nemških reparacij v gotovini. Vendar izgleda, da tudi reparacije v gotovini ne bodo mogle obkrožiti olajšati naš državnih proračun, kajti če bomo regulirali predvojne in vojne dolgove Srbije, bodo ta reparacijska plačila v gotovini komaj zadostovala za plačila anuitet za ta posojila, zlasti tedaj, če bodo te anuitete dosegle normalno višino. Glede reparacijskih dobav pa bo skoro gotovo ostalo pri dosedanjih praksah. To je, da se bo vsa ta kvota uporabila za železniške dobave in za dobave za našo armado. Srbski privatni oškodovanci, ki bi imeli na podlagi obveznic za vojno škodo pravico na reparacijske dobave, pa bodo najbrže še nadalje čakali s temi obveznicami.

— Dotok deviz in naš dinar. Zadnji čas se opaža na jugoslovenskem deviznem tržišču močna ponudba deviz, ki izhaja deloma iz povečane izvoza, deloma pa iz povpraševanja inozemstva po dinarju. Zlasti na zagrebškem tržišču je dotok deviz dnevno znatno večji kakor oddaja od strani Narodne banke. A spreminjen položaj na deviznem tržišču se kaže tudi v izkazih Narodne banke. Po izkazu za 31. avgust se je v drugi polovici avgusta devizni sklad Narodne banke povečal za preko 160 milijonov Din. S tem je odstranjena vsaka nevarnost za naš dinar, v kolikor je sredi poletja, ko je devizni sklad padel izpod 400 milijonov Din, sploh obstojala. Ker se bo izvozna sezija šele prav pričela, je računati, da bo dotok deviz v jesenskih mesecih zelo močan in da bo povzročil znatno povečanje deviznega

zelo lepo napreduje. Pri zgradbi je sapor sleno precejšnje število domačih delavcev. Kakor je videti, bomo dobili poleg nove gimnazije novo predmestje, kar grada tu številne nove hiše.

— Novomeški gostilničarji, kakor tudi gostje, se neprenehoma pritožujejo radi slabega piva. Prišli smo tako daleč, da se najdemo v steklenih najrazličnejših predmetih. Ali se tem neznosnim razmeram res ne da odpomoči?

— Novomeški kolodvor je s vpeljavo električne razsvetljave znatno pridobil na svoji privlačnosti. Kolodvor, poprej zvečer malone v temi, je zdaj prav lepo razsvetljen.

Iz Trbovelj

— Brezposelnost. Nedavno je Dukičevo podjetje obljubilo, da bo sprejemalo v delo v prvi vrsti brezposelne domačine. Kakor čujemo, je podjetje v zadnjem času odpustilo več delavcev domačinov, hkrati pa je baje poslalo nekoga predelavca v Prekmurje, kjer naj bi nabral novih. S tem se bo brezposelnost še povečala in občini bodo narasla nova bremena.

Iz Kostanjevice

— Prometna avtobusna družba «Ta pred» je s 1. septembrom vpeljala nov vozni red, ki je za vzhodni del Dolenske primernejši od prvotnega. Voz, ki odpelje iz Novega mesta ob 4.45 zjutraj, prispe v Kostanjevico ob 5.35 ter odleže ob 5.38 iz Kostanjevice in doseže na brežickem kolodvoru vlak, ki gre v Ljubljano ob 6.48. Popoldne se voz vrača iz Zagreba ob 15.45 in pride v Brežice ob 17.45 ter dospe v Kostanjevico ob 18.41 in odhaja v Novo mesto ob 18.44, da dospe tja ob 19.34 zvečer. Tako je dosežen poleg direktne zveze z Zagrebom tudi posreden spoj z vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 10. dop. in za povratek z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.15.

okolici Pohorja in Bračlovci je kupljena zelo živahna. Povpraševanje po obeh kvalitetah. Cena prvostopnega hmelja 35 do 37 Din, slabšega 34 Din. Producenti so rezervirani. V Gornji Savinjski dolini ni nikake kupčije. V vranskem in šentpetrskem okolišju je razpoloženje na trgu zelo mirno. Povprašuje se le po prvostopnem hmelju, za katerega nudijo 32 — 35 Din. Nakupovalcev je malo. Producenti ponujajo blago. — Nürnberg, 7. t. m. Dovož 200 bal po železnici z dežele. Povpraševanje po prvostopnem hallertauskem hmelju živahno, po ostalem precej mirno. Cena 260 mark. Zatec, 7. septembra. Producenti nerazpoloženi. Tendenca čvrsta. Prvostopni do 2200 Kč za 50 kg.

Ljubljanska blagovna bors (7. septembra). Les: Tendenca nespremenjena. Zaključeno je bilo 11 vagonov in sicer 10 vagonov desk 24 mm. od 16 cm naprej, monte, fco vag. nakl. post. po 500 in 11 vagonov bukovihr, 10% okroglice, fco vagona po 21.50. Iščajo se hrastovi frizi po dimenzijah kupca in trami. Deželni pridelki: Tendenca mlačna. Zaključeni so bili 4 vagoni pšenice. Nudi se pšenica (79/80 kg, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 285 — 287, za september po 287.5 — 290, za oktober po 300 — 302.5; moka: «Og», fco Ljubljana, plač po prejemu blaga po 430 — 435; turšičica: baška, slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni po 345 — 347.5, argentinska «La Plata», promptna, zacarinjena, fco Ljubljana po 300 — 302.5; rž: baška ali slavonka, zdrava, rešetana po 295—297.5; oves:

baški ali slavonki, zdrav, rešetan po 265 do 270. Novosadska blagovna bors (7. t. m.) Tendenca mirna. Cene moki so nekoliko popustile. Promet: 84 vagonov pšenice, 3 vagona ovasa, 3 vagona ječmena, 42 vagonov turščice, 15 vagonov moke in 5 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 79/80 kg 235 do 237.5; baška potijska 240 — 242.5; baška 230 — 232.5; sremška 232.5 — 235. Oves: baški, sremški in slavonki 217.5 do 220. Ječmen: baški, sremški in banški, 64 kg 250 — 255; baški, pomladni, 68/69 kg 290 — 295. Turščica: baška in sremška 300 — 302.5; banška 297.5 do 300. Moka: baška «Og» in «Ogg» 355 do 365, «2» 335 — 345; «3» 315 — 325; «4» 285 do 275; «7» 230 — 240; «8» 200 — 210. Otrobi: baški in sremški v jutastih vrečah 195 — 200.

Dunajska bors za kmetijske proizvode (6. t. m.) Pod vtisom nazadujoših ameriških notacij je bila tendenca na dunajski bors še mirnejša kakor zadnje dni. Jugoslovenski pšenica (potijska) se je nudila za oktober po 1.53 Kč za september pa po 1.56 Kč. V rži navzile nižjim cenam ni prometa. Tudi v turščici se promet navzile višjim inozemskim notacijam ni povečala kupčija. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 36.75 — 37.75, madžarska potijska 40.5 do 41; rž: marchfeldska 37.75 — 38, madžarska 36 — 36.25; turščica: 35.25 — 35.75; oves: domači 32 — 32.5, madžarski 34 do 34.5.

Pred velikim zaključnim uspehom pokrajinske razstave

Za soboto in nedeljo se obeta ogromen poset

Navzile temu, da se bliža letošnja pokrajinska razstava koncu, je zanimanje od dne do dne večje. Poset prekaša celo obisk pri velesejskih prireditvah. Včeraj je posejilo prireditev mnogo šolskih otrok pod vodstvom učiteljev, med drugim predvsem kmetijska šola na Grmu pod vodstvom direktorja inž. Podgornika.

V nedeljo se bo od pol 9. ure predpolodne do večera vršilo tekmovanje slovenskih harmonikarjev. Za to tekmovanje je darovala tvrdka Kucler (Drenov žrč) 3-vrstno. 3krat oglašeno harmoniko, tvrdka Ljubas, Celovec, 3 harmonike in tvrdka Meinel-Herold, Maribor, 2-vrstno. 3krat oglašeno harmoniko. Za tekmovanje se je prijavilo 112 harmonikarjev. V nedeljo se bo vršila tudi razstava plemenske goveje živine s premovaljem. dočim je bila razstava perutnine, kuncev in golobov že danes kompletna.

Tudi velesejski del razstave kaže lepe uspehe. Večje kupčije so bile v pošti, radio-predmetih in kmetijskih strojih.

Ocenjevanje sira in masla

Tudi letos nam je nudila razstava sira in masla lep pregled našega slovenskega mlekarstva. Skupaj se je udeležilo tekmovanja 36 mlekarstev, ki so jih ocenjevali 12 komisij. Ocenjevanje sira in masla se je vršilo v petek popoldne pred otvoritvijo Kmetijske razstave. Ocenjevalna komisija je bila sestavljena iz mlekarstev strokovnjakov in trgovcev. Predsednik komisije je bil g. Alfonz Mencinger, upravitelj Osrednje bohinjske sirsarske zadruge v Bohinjski Bistrici. Člani komisije pa g. g. ing. Sabec, ravnatelj oblastne mlekarke šole v Škofji Loki, ing. Podgornik, ravnatelj oblastne kmetijske šole na Grmu, Andrej Šarabon, veletrgovec, in Anton Verbič, trgovec, oboja iz Ljubljane.

Sir ementalnega tipa so ocenjevali na naslednji način. Hlebi sira so bili označeni z zaporednimi številkami, brez označbe tvrdice. Ocenitev se je vršila tako, da se je zavrtalo od vsake tvrdke po 2 hleba. Ocenjevalo se je 1.) zunanost z največ 6 točkami, 2.) kakovost testa z največ 6 točkami, 3.) aroma in okus z največ 10 točkami in 4.) kukičavost z največ 10 točkami; skupaj največ dosegljivih točk je 32.

Sklenilo se je, da treba za zlato kolajno 30 točk, za srebrno 24, za bronasto 19 in za priznanje 16 točk. Zlate kolajne ni dosegla nobena tvrdka. Srebrna kolajna je bila podeljena Mlekarski in sirsarski zadrugi v Logatcu, ki si je priborila prvo mesto. Z bronastimi kolajnami so bile odlikovane Sirsarska družba v Česnici v Bohinju, Osrednje mlekarne v Ljubljani, Mlekarna v Škofji Loki, Sirsarska družba v Bistrici pri Boh. Bistrici, Mlekarska zadruga na Vrhnici in Mlekarska zadruga v Novi vasi pri Raketu. Priznanje pa so dosegle Mlekarska zadruga v Podkorenju, Mlekarska zadruga v Bohinjski Bistrici, Mlekarna v Sodražici, Sirsarska zadruga v Hrašah pri Lescah in Mlekarska zadruga v Ribnem pri Bledu.

Pri ocenjevanju trapista se je enako postopalo. Podelilo se je priznanje Oblastni kmetijski šoli na Grmu, Oblastnemu posestvu na Mali Loki in Mlekarni v Ptuj.

Za ocenjevanje surovega masla se je vzel od vsake tvrdke po 1 kg, ki se ga je dalo v ta namen v enake kozarce, ter označilo s številkami. Merilo za ocenjevanje surovega masla je bilo 1.) za okus in aroma 12 točk, 2.) izdelava 4 točke, 3.) mazavost 2 točke in 4.) barva in zunanja oblika 2 točke. Za zlato kolajno je bilo treba 19 točk, za srebrno 16, za bronasto kolajno 14 točk in za priznanje 12 točk. Osrednje mlekarne v Ljubljani so bile odlikovane za čajno maslo 1 in pol meseca staro z zlato kolajno, Mlekarska zadruga v Novi vasi pri Raketu in Osrednje mlekarne v Ljubljani s srebrno kolajno. Bronaste kolajne so pa prejele Osrednje mlekarne v Ljubljani, Oblastno posestvo na Mali Loki in Mlekarska zadruga. St. Gotthardt.

V splošnem je izpadla letošnja mlekarstvena razstava zelo povojno. Pri siru je bilo opaziti, da so naši producenti napredovali glede na zunanjo obliko. V okusu in kukičavosti, kar je zelo važen faktor v trgovskih in konsumentskih krogih, pa je zabeležil prav neznamen napredek napram lanskemu letu.

Velika napaka našega sirsarstva je, da pošilja na trg premalo, še nedozorelo blago. To vprašanje je eno izmed najbolj perečih vprašanj našega sirsarstva. Zboljšanje moramo pričakovati edino od dobre organizacije producentov in dosege cenenege kredita ter v tehniškim izboljšanjem orodov.

V razmerju s gornjim pa je naše slovensko maslarstvo zelo napredovalo. Naše čajno maslo moramo danes primerjati z najboljšimi masli tujih držav, kakor je na pr. Danska. Tudi na tem polju bi bilo želeli izpopolniti organizacije. Glede na to, da črpa naš kmet v Sloveniji glavni vir dohodka v živinoreji in mlekarstvu, bi bilo želeli, da se trdno organizira v združenih ter potom teh organizacij izpopolni svoje obrate tehnično in komercialno (trgovsko) ter končno odstrani vse pomanjklivosti.

Razstava domačih obrti

Razstava domačih obrti na Kmetijski razstavi v paviljonu «G» vzbuja splošno pozornost. Pri vstopu razstavlja državnega učna celavnica za petlarstvo v Radovljici pieterske izdelke iz domačega in eksotičnega protja. Razstavljena je najboljša vrba za petlarstvo in importirano šibje iz vročih krajev. Vrbovska zadruga v Notranjih gorah razstavlja šibje lanskega leta. Ta mlada zadruga dobro uspeva in se peča zaenkrat le še z vrbovostvom, ki je pri nas še zelo mlada panoga narodnega gospodarstva.

Tvrdka V. Rohrmann je razstavila suho robo, ki jo producira sproti dva pristna Ribičnina. Fantek, ki čadja kuhovnice, je dovipen in odgovarja, če ga vpraša zakaj mora to in ono tako biti, značilno ribniško: «Zetu», ali če je treba še bolj krotko, povdariti: «etu ki Nu, zdaj pa vajste zakaj!» Mali mojstri brezovskih šole in osnovne šole na Skaržni so razpoložili svoje izdelke tudi v tem oddelku. Večinoma je to miniaturno kmetijsko orodje, ki je prav lično narejeno. Od enega dinarja do enega «kovača» kupiš lahko vse tam. Spretna čipkarica razkazuje prelepe čipkarske obrti, ki je pri nas zelo razširjena. Lončar Peter Stebe iz Komende razstavlja zelo originalne keramične izdelke. Posoda in razni modli so posebno tipični in prav tako vaze, ki so se vdomačile. V Komendi se zgradi velika moderna keramična peč, kar bo imelo svoje dobre posledice za napredek keramične industrije v tem kraju. Posebno poglavje pa tvori tekstilna obrt. Na primitivnih krosnih se muči mlada Adlešičanka Zalka in godrnja po tihem, ker ji preja tako nagaja. Navzile gladki preji bi natkala 6—8 m platna najbolj spretna Italica. Čisto nekaj novega so večje stative, na katerih je zastaven štajerski fant brišče. To je izboljšanje stroj, ki dela precizno, enakomerno in hitro. Na teh stativah, ki so vplejane na česlem, se lahko stike tudi 24 m platna na dan. Prekmurke razstavljajo domače preproge, ki so zlasti za hodnike in kuhinje zelo trpežne, zelo lepo platno in kot preludnost naj omenimo torbice za trg, izdelane iz koruznega ličkanja, pletenine so zelo lične in poceni.

Popaica na velesejmu. Kaj pa je to? Na naše dame, ki cenijo sijajne francoske parfeme in druge slovite kozmetične potrebščine, poznajo te svetovne izdelke, oziroma žlahtne produkte prav dobro, saj je ni znamke, ki bi te dragocene dišave mogla prekositi. Razstavljena ima vseh vrst in barv parfeme v tako ličnih flakonih v obliki raznih naših ljubkih živali, da morejo biti tudi pravi kras ženskega budoarja. Te dragocene kapljice so našim damam tako znane in draga, da je že prav malo dam, ki ne bi povsod zahtevale le znamko «Popaica». O kvaliteti pa se naše dame lahko osebno prepričajo v paviljonu «H».

Med razstavljalci vina je tudi tvrdka Puget in Rossmann iz Maribora, ki ima splošno samo štajerska vina in najboljše tamnošnje goric, in sicer iz ljutomerskih, ormoških, slovenjgorških, pekerskih in haloških vinogradov. Ustanovljena je bila leta 1850. od plemenitega Kriehenberga ter obstoji torej že 78 let. L. 1875. sta podjetje kupila od ustanovitelja g. Josip Puget in Josip Rossmann, ki sta do leta 1896. vodila trgovino pod firmo Kriehenberga nasledniki in Comp. Leta 1896. so naslov tvrdke spremeniili ter se glasi sedaj Puget in Rossmann Maribor. Lastnika trgovine in vinogradov sta danes ga. Karolina Maly-Puget in nje sin g. Karel Puget.

Je to ena največjih vinskih trgovin Jugoslavije ter je obojito velika izvozna tvrdka, ki razpošilja svoja vina na Poljsko, Češkoslovaško, v Nemško Avstrijo in Nemčijo. Šele zadnja leta se je pričela zanimati intenzivne tudi za Slovenijo in sploh za Jugoslavijo. Vina, ki jih ima razstavljena, so prvostopna ter žanjejo splošno priznanje. Razstavljena ima letnike 1925.—1927. in to po primeroma zelo zmernih cenah. Vino v sodih od 10.75 do 12.50 Din in v steklenicah po 14 do 22 Din.

Razen tega ima še več vagonov izbornega slovenjgorškega vina po 8.50 in 9 Din na razpolago, na kar opozarjamo gospode reflektante.

Da si bo moglo občinstvo velikost tvrdke predstavljati, naj še omenimo, da je ena klet dolga približno 250 metrov. V tej kleti sta dve vrsti sodov od 80 do 170 hl. Razen tega je v nji nekaj cementnih sodov od 180 do 220 hl, ki se rabijo zlasti za kipevanje.

Kakih socialnih nazorov so lastniki tvrdke, naj priča dejstvo, da je g. Rossmann ob svoji smrti zapustil vsakemu svojih vinarjev hišico s primernim posestvom ter se spomnil tudi drugih svojih uslužbencev s primernimi volili.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 7. septembra 1928.

Višina barometra 908.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smert vetra	Oblačn.	Padavine
Opazovanja				in brzina	in metrih	0-10	
Ljubljana	...	769.3	19	88	mirno	0	megla
Maribor	...	769.4	17	88	S 4	0	
Zagreb	...	768.3	19	73	SSW 2	0	
Beograd	...	767.1	24	80	SE 7	0	
Skopje	...	778.9	17	53	mirno	0	
Dobrovnik	...	765.6	21	76	W 2	0	
Spitt	...	765.8	23	69	NE 20	0	
Sarajevo	...						

Solnce vzhaja ob 5.28, zahaja ob 18.28, luna vzhaja ob 22.34, zahaja ob 14.27. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27.0 C, najnižja 12.0 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Jasno in toplo, v nekaj dneh južni vetrovi.

Iz življenja in sveta

Med Indijanci, jaguarji, strupenimi kačami in mrzlico

Strahote brazilske džungle, kjer sta poginila angleški polkovnik Fawcett in njegov sin in kjer se nahaja zdaj Dyottova ekspedicija

Pred kratkim sta dospeli z redno pošto v Newyork dve pismi komanderja Georgea M. Dyotta, ki je šel po sledeh umorjenega polkovnika Fawcetta in njegovega sina v brazilski pragozd, da bi rešil tajno njune smrti. Ti dve pismi sta edini avtentični sporočili raziskovalca, ki je pred nekaj tedni potom brezčasnih valov klical na pomoč.

Prvo pismo je bilo pisano v mestu Bakari (Mato Grosso v Braziliji). Ta kraj je zadnja poštna postaja na meji brazilske prašume in edina vez med divjimi indijanskimi plemeni in civiliziranim svetom. Ze tukaj je imel Dyott mnogo sitnosti, višek neprijetnosti pa

na vojska, katero smo razdelili na tri skupine.

Kraji, skozi katere potujemo, so zelo neprijetni. V njih so doma izključno Indijanci, ki se hranijo z rastlinsko hrano, posebno z bananami. To je eno plemo. Drugo plemo layapo je rod nomadov, ki žive samo od lova. Ti ljudje so strašni vojščaki, ki se jih boje kakor smrti.

Največjo nevarnost za naše življenje predstavljajo Indijanci, divje zveri, posebno jaguarji, strupene kače in mrzlice. Vendar so nam nad vse sovražni le indijanski vojščaki in jaguarji.

Dospeli smo na široko ravnino, kjer

Dedič milijonskega imetja umrl v bedi

Na Dunaju je umrl v bolnišnici ruski profesor Jurij Schütte, svojčas komorni pevec v Petrogradu, v starosti 75 let. Prof. Schütte je med vojno izgubil vse svoje imetje, po boljševski revoluciji je pribežal v Berlin in je odšel pozneje v Pariz, da bi otvoril proces proti dedičem nekdanjega valaškega kneza Jurija Stirbeja, o katerem je trdil, da je njegov oče. Knez Stirbej je zapustil vse svoje imetje v vrednosti kakšnih 350 milijonov dinarjev dvema svojima pohčerjenkama v Parizu, izmed katerih je ena že umrla. Prof. Schütte pa je menil, da ima kot naravni sin kneza tudi pravico do svojega deleža na tej zapuščini. Ker je bil sam brez sredstev, da bi mogel voditi proces, se je zvezal z nekim berlinskim finančnikom, ki mu je obljubil večjo mesečno podporo pod pogojem, da mu odstopi pozneje del priporjene zapuščine. Toda Berlinčan je sčasoma to podporo prenehal izplačevati, kar je na starega profesorja vplivalo tako, da je zbolel in končno umrl na možganski kapi. Razburjalo ga je tudi to, da ni mogel dobiti krstnega lista, ki bi dokazal njegovo sorodstvo s knezom Stirbejem, ker se je bila stara mati a grške pravoslavne cerkve na Dunaju, kjer je bil krščen, izgubila. S tem krstnim listom bi se moral izkazati na razpravi, ki se bo vršila v prvi polovici oktobra v Parizu. Ironija usode je hotela, da so tisto matriko našli baš isti dan, ko je prišel Schüttejev sin v grško pravoslavno cerkev naznaniti smrt svojega očeta in se domeniti zaradi pogreba. Dedič bo postal sedaj bržkone sin starega profesorja, ker izhaja iz knjige, da je bil temu zares knez Stirbej oče, kakor je sam priznal s svojim podpisom.

Hitro ali počasi?

Deauville, zbirališče vsega pariškega elegantnega sveta v letoviški sezoni, je postalo tudi terišče, na katerem se bojuje vsako leto za najrazličnejše rekorde. Pariški list «Paris-Midi» si je znal pridobiti simpatije deauvilskih gostov z uprav ameriškim rekordom. List se razprodaja v Deauvilleu namreč že dve uri po njegovem izdajanju v Parizu in najmanj eno uro pred vsakim drugim pariškim listom, to pa zaradi tega, ker ga ekspedirajo s posebnim, zelo hitrim avtom, ki prispe v kopalnice za celo uro prej, nego najhitrejši brzovlak. Ta rekord v brzini parižanom zelo ugaja. A kakor pravi pregovor: Ekstremni se dotikajo. Isti Parižani, ki so občudovali električno hitrico pri ekspediciji omenjenega lista, hitrico, ki je eden izmed glavnih znakov naše dobe, so te dni navdušeno sprejeli družbo življenjskih uživačev, ki se je bila odločila, da poseti Deauville s čim bolj počasnim vozilom. V Parizu je sedla v štiri starinske poštne kočije in se je pripeljala v Deauville — v štirih dneh neprestane vožnje. V istem času bi lahko z modernim parnikom dospela do Amerike, v aeroplanu pa še celo iz Amerike nazaj in še lep kos v ponovni smeri proti Ameriki. In čudno: Družba, ki je dosegla ta nenavaden rekord v počasnosti, je vsa navdušena od svoje avanture in izjavlja, da ni lepšega na svetu, nego voziti se lepo počasi in udobno, kakor v davnih časih, skozi božji svet. Listi ugibajo, ali ne bo napačila po tem nepričakovnem odkritju doba, ko se bo pariškega elegantnega sveta polotila manija po rekordih počasnosti.

Za vse fine tkanine!

kovanem odkritju doba, ko se bo pariškega elegantnega sveta polotila manija po rekordih počasnosti.

Strah, ki pobeli glavo čez noč

Blodnja angleškega kolonialnega stotnika Orgilla in njegove sestre, ki sta se izgubila v podzemskem labirintu. — Ko so ju našli, je imel stotnik lase bele kot sneg, sestro pa so morali spraviti v umobolnico.

Angleški kolonialni stotnik William Orgill je doživel te dni avanturo, ki si jo bo zapomnil za vse življenje. Orgill je strasten turist in je sklenil, da poseti znamenite Grimove podzemeljske jame pri Trefordsu v družbi svoje sestre, ki je istotako vneta turistka.

Grimove jame

predstavljajo po svojem obsegu celo mesto 15 m pod zemeljskim površjem z nešteti rovi in ogromnimi dvoranami, ki vzbujajo veliko zanimanje med geologi, zgodovinarji in arheologi. Domneva gre, da so služile nekoč kot bivališče ljudem v kameniti dobi. Preiskale so jih že številne ekspedicije, a vendar ne do konca. Ker ni še nihče narisal načrta njih galerij in dvoran, pa se le redki posamezni turisti drznejo vanje.

Kapitan Orgill in njegova sestra sta menila, da smeta prezirati nevarnosti svojega podjetja in sta se podala na pot nezadostno opremljena, brez vodnika. Imela sta pri sebi le nekoliko škatljic žveplen in veliko svečo. V začetku je šlo vse po sreči. Ko sta pa dospela skozi neštivilne, zavite predorčice do skalnate dvorane, je kapitanu Orgillu spordrsnilo. Padel je na tla, sveča mu je zletela iz rok in ugasnila. Najprvo se nista zavedala nevarnosti, ki ju je obdajala. Menila sta, da najdeta svečo s pomočjo žveplen, nakar bi se vrnila na dan. Toda žveplenka je zgorela za žveplenko

— sveče nista našla; zgorela je zadnja — ostala sta v najpopolnejši strahotni temi, v kateri ni bilo glasu, razen obupnega odmeva njunih trkajočih korakov, s katerimi sta zaman iskala izhoda iz tega strašnega velikega groba. Končno sta sedla izmučena na tla in se vdala topemu pričakovanju smrti.

Upanja na rešitev ni bilo.

In morda bi ju našli šele po dolgem času kot dva razkrojena mrliča, da nista bila pred posetom jam izdala svoje namere nekemu prijatelju in mu povedala, da se vrne isti večer. Ko ju ni bilo od nikoder, je prijatelj obšla skrb in je zjutraj naznanil zadevo policiji. Takoj so sestavili rešilno ekspedicijo, ki se je opremila z vsemi potrebnimi pripravami in se podala v podzemlje pod vodstvom izkušenih domačih vodnikov. Rešilno delo je bilo zelo težko, ker so vodili iz posameznih dvoran številni hodniki v druge dvorane na vse strani. Prešel je dan, prešla je noč, šele v jutru drugega dne je zadel oddelek ekspedicije na dve ubogi, čisto izmučeni in napol blazni človeški bitji, ki sta čepeli na skalnatih tleh in čakali smrti. Kapitan

Orgill je imel čisto bele lase, njegova sestra je dobila ob prihodu rešiteljev živčni napad, da so jo morali takoj spraviti v bolnišnico. Oba sta menila, da so prešli med ugasnjenjem sveče in rešitvijo celi teden.

Pomlajen na račun mrtveca

Iz brazilskega glavnega mesta Rio de Janeiro poročajo, da se je posrečila tamošnjemu zdravniku dr. Edgarju Tostesu sijajna pomlajevalna operacija. Na pacientu je izvršil prenos spolne žleze nekega delavca, ki se je bil pet ur prej smrtno ponorečil. Pacient bo zapustil bolnišnico v bližnjih dneh in zdravnik pravi, da ostane pomlajen za dolgo časa. Prenesena žleza je bila za časa operacije seveda se sposobna življenja.

Bruno Wille

Pri Lindau ob Bodenskem jezeru je umrl v 68. letu starosti pesnik, pisatelj in filozof Bruno Wille, eden iz skupine, ki je ustvarila na Nemškem novo naturalistično strujo in ki so ji pripadali med drugimi Gerhart Hauptmann, učnjak Wilhelm Bötsche, brata Hart, Pavel Scheerbart in Peter Hille. Wille je vsem kot verski filozof. Zagovarjal je

bil odličen lirik, izkazal pa se je predsvobodno religio in je kot takšen doživel precej šikan s strani starih pruskih oblasti. Bil je celo zaprt. V starejših letih se je poročil z vdovo svojega prijatelja, znanega Benedikta Friedländerja.

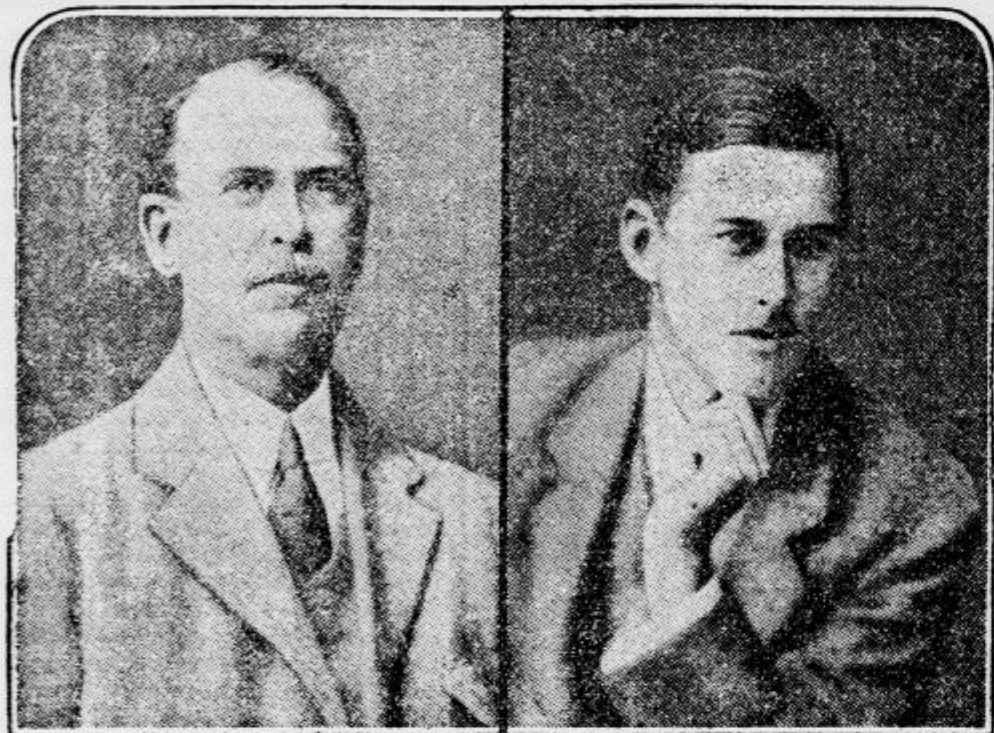
Konfident, ki bi rad postal milijonar

Pri dunajskem civilnem deželnem sodišču je vložil bivši finančni konfident Rudolf Horak tožbo za izplačilo konfidentskih nagrad v znesku 5.029.804 šilingov proti avstrijski zvezni zakladnici. Te ogromne vsote mu zakladnica seveda ne želi izplačati kar na roko in se izgovarja s kopico razlogov. Pravi, da je prejel Horak že 168.000 šilingov nagrad in da se je pismeno odpovedal nadaljnjim zahtevam. Sploh pa da mu pritičejo le nagrade za tiste vsote, za katere se je po njegovi zasluzi obogatala državna zakladnica.

Rumena mrzlica na Grškem

Včeraj smo objavili sliko, kako se v Atenah branilo rumene mrzlice (dangue) s polnvanjem pločnikov z apneno raztopino. Bolezen je epidemičnega značaja in v Atenah računajo, da znaša število vseh bolnikov 400 tisoč. Vendar pa bolezen na brezopojno smrtonosnava; bulletini javljajo, da umre v Atenah na dan komaj 30 do 40 ljudi. Dangul podlegajo v prvi vrsti osebe z bolnim srcem in nezdravimi ledvicami. — Naša sila prikazuje pogrebni prizor, v katerem defilirajo mrtvaški vozovi drug za drugim.

Polkovnik Fawcett in njegov sin

Oba sta postala žrtvi ljudskih Indijancev v brazilski pragozdu.

se je začel, ko je njegova ekspedicija zapustila Bakari. Dyott poroča:

Ko smo potovali iz Buriti proti reki San Manoelo, so nam popokale vse pnevmatike na avtomobilih. Običajni smo v brezupni puščini in smo morali prenočevati pod milim nebom, iz katerega je lilo kakor iz škafe. Počeni smo pod avtomobile, toda pljusek nas je dosegel in malo je manjkalo, da nismo utonili v lužah.

Ko smo prišli na drugi breg imenovane reke, je izbruhnila med živino, ki je vlekla tovore, strahovita panika. Mladji biki so pobesneli. Imeli smo polne roke dela, preden smo jih ukrotili. Pri tem so se nam znatno pokvarili aparati za fotografiranje in tudi naprava za radio.

Tudi pot od reke Paratinga dalje je bila skrajno mučna. Cele trupe žuželk so nas napadale podnevi in ponoči. Komarji in sršeni so nas tako opikali, da smo dobili velike otekline. Vrh tega smo morali pomnožiti našo karavano, ki šteje sedaj 70 volov in 12 mežgov. Polkovnik Fawcett, katerega iščemo, je bil pred tremi leti v Bakariju. Od tam se je napotil v džunglo in je krenil proti izvirov reke Xingu.

Drugo Dyottovo pismo je bilo pisano v predelu reke Kulizeve, kjer se je ekspedicija utaborila za neka časa. Ta voda je pritok reke Xingu. Dyott piše:

Spčetka smo potovali še precej srečno. Indijanci, katere smo najeli, da nam kažejo pot so nas opozorili na več sledov Fawcettove ekspedicije. Se v Bakariju smo najeli 5 napol divjih Indijancev, da nas bodo spremljali in tolmačili. Pri odhodu iz Bakarija je izgledala naša ekspedicija kakor mah-

smo videli, da se više v zrak ozek trak dima. Takoj smo zaslušili, da morajo biti v bližini ljudje. In res, že naslednjega dne smo naleteli na indijanski tabor, ki je štel 30 do 40 glav. Domačin, ki nas je spremljal po teh krajih, se je globoko zamislil, potem pa v strahu dihlil: »layapo!« To je tako delo, ako na njegove tovariše, da so nam hoteli pri priti pobegniti. Z velikansko muko se nam je posrečilo pregovoriti jih, vendar ni mogoče reči, kako se bo končalo.

Indijanski rod layapo je posebno opasen zaradi borbenosti in spretnosti, s katero uporablja orožje. Najopasnejša obramba layapov je nekakšen buzdovan, ki ga mečejo že od daleč v belokozoče. Zaenkrat smo se oborožili, nihče pa ne ve, kako bo v bodoče.

Na koncu pristavlja Dyott, da je na svoji poti naletel na zelo čudne kraje. Če je deževalo, je pognala v džungli trava v dveh do treh dneh in je zrastle za meter visoko. Če pa je pripekalo solnce, je bilo takoj vse požgano. Ponevi je 92 stopinj vročine, ponoči pa pade srebro v termometru na 53 stopinj Fahrenheita.

Dyottovo poročilo je tem zanimivejše, ker je mogoče zadnja vest pred njegovo borbo z Indijanci na življenje in smrt.

Jesenska moda

Din 169

VOIKA

Krakov trg

Sir Austen Chamberlain,

angleški zunanji minister, se je vkrcal te dni s svojo ženo v Liverpool in se je odpeljal na obiske v Ameriko. Znamenitega državnika muči revmatizem, ki ga sili, da mora nositi roko v obvezi.

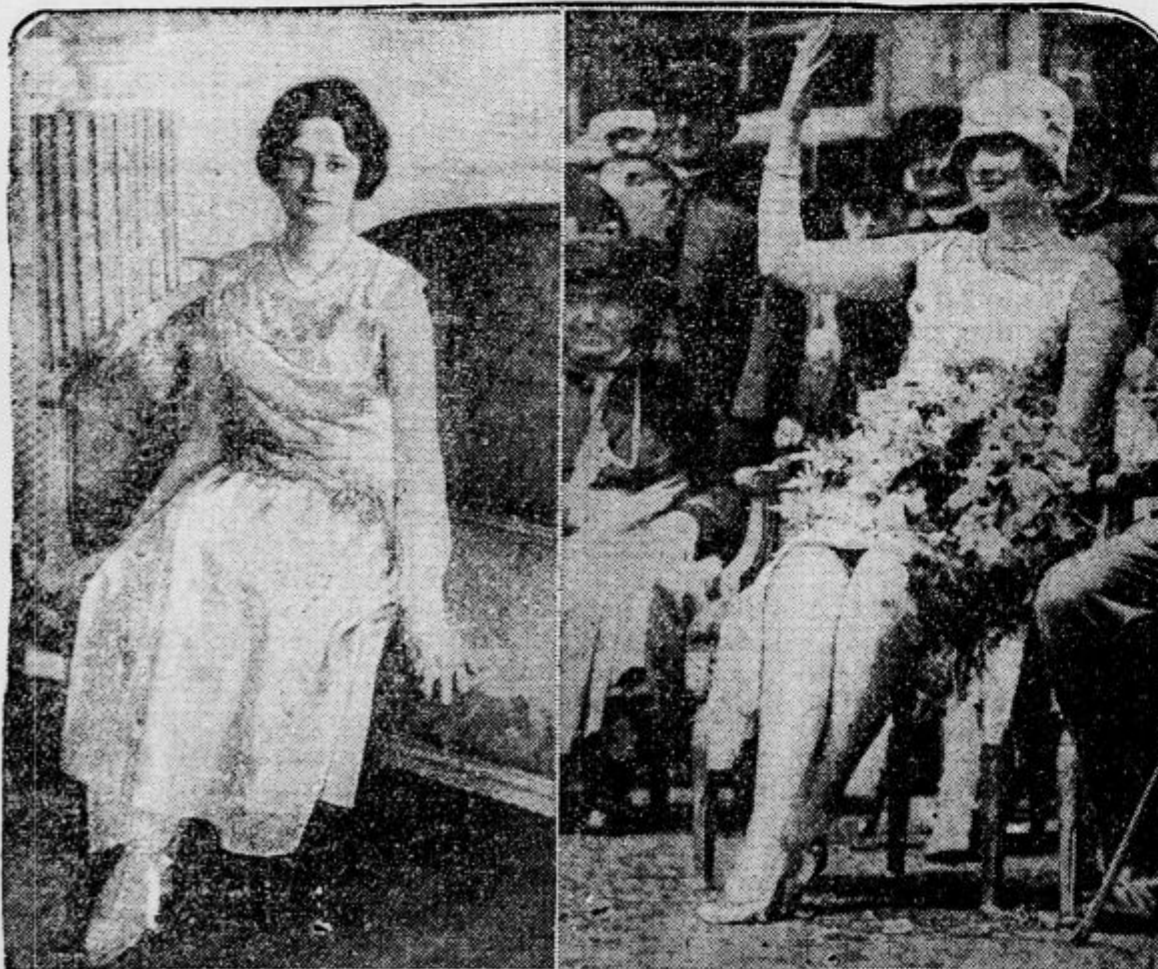
Hagenbeck odhaja v Ameriko

Ni ga menda izobraženca, ki mu ne bi bilo znano ime Hagenbeck. Hagenbeck je največji zoo na svetu. Podjetje vodita dva brata, ki imata ogromen živalski vrt, ki dobavlja vse, kar želijo in rabijo evropski cirkusi in prijatelji živali.

Hagenbeckov park se nahaja v Stellingenenu poleg Hamburga. Vzdrževanje podjetja stane težke milijone. Hamburg ima na ta način največji zoološki vrt na svetu, njegova lastnika pa beležita po vojni od leta do leta znatnejšo izgubo. Zverine so drage, vstopnina ne vrže v primeri s stroški skoraj nič.

Zato sta se odločila brata Hagenbecka že lani, da odrineta z vsemi živalmi čez lužo, v Ameriko. Vestnim čitateljem «Jutra» bo tudi znano, da se je vozil na potopljivi «Principessi Mafaldi» eden izmed Hagenbeckovih ravnateljev. Sel se je pogajal v Ameriko, da bi se podjetje nastanilo tam.

Podoba je, da so se pogajanja uspešno končala, kajti Hagenbecka se bosta po vsej priliki res izselila iz Evrope. Vsekakor stoji že danes, da zapustita Hagenbecka Nemčijo, ki ju obremenjuje z naravnost neznosnimi davki. Več ameriških mest je povabilo Hagenbecka, naj se naseli v njihovem okrožju. Tako se posebno trudijo mesni očetje v Chicagu in Filadelfiji, da bi zvalili Hagenbecka tjakaj. Javili pa so se tudi drugi ameriški mecenji, ki so pripravljeni podpreti stvar. Kje se bosta Hagenbecka stalno naselila, ni znano, sigurno pa je, da bo Nemčija z njunim odhodom izgubila dragoceno privlačno silo.

Kot nevesta je nosila krilo do gležnjev, kot žena ga nosi nad koleni

Princosa Astrid, žena belgijskega prestolonaslednika pred poroko (na levi) in po poroki (na desni).

Deset let rdečega terora

Te dni obhajajo svojo deseto obletnico eden izmed najbolj žalostnih pojavov naše dobe: V prvih septembrskih dneh 1. 1918. je zavzela ruska revolucija tiste oblike, ki so ji dale svoje najbolj krvave revolucije vseh časov. Boljševiki so v prvih dneh svojega gospodarjenja nastopali še precej zmerno, če spregledamo grozovitosti, ki so se vršile v dnevih državljanske vojne in ki niso bile na njihovi strani nič slabše nego na nasprotni. Iskali so celo spoznanja z levičarskimi socialističnimi skupinami. Tedaj je 31. avgusta istega leta socialna revolucionarka, Zidinja Dora Kaplanova, izvršila na Lenina atentat, ki bi bil tega skoraj spravljal s poti. Istočasno je bil v Petrogradu umorjen ljudski komisar Urickij. Ta dva atentata sta dala vse politiki boljševiške stranke novo smer. Opuščala je vse obzire in uvedla svojo proulo strahovladu proti meščanskim in socialističnim strankam, ki je postajala od dne do dne grozovitejša in ki traja še danes. V prvih septembrskih dneh 1. 1918. se je torej porodil rdeči teror, ki je našel v naši dobi svoj pendan kvečjemu v belem teroru, kakršnega je ustvarila človeška zabloda ideologija na Madžarskem, v Bolgariji in fašistični Italiji.

Žrtev špiritističnih zločincev

Na Novočetranskem mostu v Budimpešti so rešili neko 36 letno Marijo Pogocsaievo, ki je hotela skočiti v Donavo. Pogocsaievi sta umrla mož in mati, pred kratkim jo je zapustil zaročenec. Postala je živčno bolna in je zašla v tem stanju v neko družbo špiritistov. Ti so imeli nanjo takšen vpliv, da je izvršila brez vsakega pomisleka vse, kar so ji veleli. Izkoriščali so jo na vse pretege. Tako so jo pregovorili v transu, da jim je oddala vso zlatino in druge dragocenosti, češ da jih zahteva nje pokojni mož. Nazadnje so se ustrašili eventualnih posledic svojih sleparstev in so jo hoteli spraviti s poti. Pri neki seji ji je povedal »duh« matere po mediju, da so nje pokojni sorodniki zelo razsrjeni, ker še vedno živi. Pozivajo jo, naj se vrže z Novočetranskega mostu v reko. Pogocsaieva je hotela izvršiti tudi ta ukaz, a so jo še pravočasno prišli. Na policiji je povedala svojo zgodbo, imen svojih okultističnih izkoriščevalcev pa ni hotela izdati, tako da morajo oblasti same stikati za njimi.

Šola v oblakih

Inženjerski urad angleške zrakoplovne družbe Goodyear-Zeppelin-Corporation je izdelal načrt za nenavadno šolo. Zgradili bodo poseben vodljiv zrakoplov, ki bo fungiral kot nekakšna šolska zračna ladja za praktično izobrazbo zrakoplovne naraščaja na velikih višinah in v trgovinskih zrakoplovih. Ta šolska ladja bo zelo velika in udobno opremljena, razlikovala pa se bo od ostalih zrakoplovov po svojih šolskih dvoranah. Učitelji in učenci bodo ostajali lahko dneve in dneve v zraku ter se vadili v vseh tehničnih zadevah, ki se tičejo zračne plovbe. Na steni za katedrom bodo nameščeni instrumenti, ki bodo kazali učencem višino, hitrost in plovno smer zrakoplova ter delovanje motorjev.

Velika vsesokolska manifestacija na Kosovem polju

Ob navzočnosti ogromne množice čita starosta Gangl sokolski proglas in prisego. — Odkritje spominske plošče. — Demonstracija kosovske bitke.

Skopje, 7. septembra. Po veličastno uspelem pokrajinskem zletu se je napotilo jugoslovensko Sokolstvo z ostalimi slovanskimi sokolskimi gosti na staroslovno Kosovo polje, da se pokloni kostem za domovino padlih junakov in obnovi prisego zvestobe narodu, kralju in domovini. Več posebnih vlakov je prepeljalo množice Sokolov in drugega naroda na kosovska zgodovinska tla. Vse dopoldne je trajal dovoz udeležnikov manifestacije, popoldne pa se je zbrala ogromna množica Sokolstva in naroda iz vse Južne Srbije okoli spomenika, kjer je prečital starosta JSS Engelbert Gangl sokolski proglas in prisego, ki se glasi:

Sokolski proglas in prisega

Na Kosovem polju, ki je izza starašnega leta 1389. prepojeno s krvjo naših junakov in mučnikov, kjer je padla v temne robove samostojnost in slava našega naroda, a kjer je vznikla prva kal naše svobode,

se danes razgrinja sokolski tabor,

da se pokloni sencam mrtvih in da dvigne čiste svoje zastave na pobor v novo, veliko slovansko svobodno življenje. Težka roka nedoumljive usode je pred petstoletji razšla in razprostrla nad to pokrajino strahoto in veličanstvenost Vidovega dne, ki nas leto za letom opominja, kako mora danes vsak Sokol in Sokolica živeti in delati za one iste ideale, ki so se zanje naši bratje borili in umirali.

za ideale pravice, bratstva in svobode, za ideale enega in edinstvenega, istinskega, mogočnega in nepremagljivega kulturnega Slovanstva.

Vseh teh dolh, težkih, burnih pet stoletij teče v zgodovini našega naroda jasna in mogočna neprekinjena strelja idealizma in požrtvovalnosti kosovskih herojev, ki je pred desetletji leti prebila in zlomila slovansko fronto in je povzročila, da stojimo danes

ob zori svečanega dne desetletnice obstoja naše državne samostojnosti.

Vse muke, ki so izmogočale naš narod in mu prešle, da ga zagrmelo za vse večne čase, ga niso uničile in iztrebile, ker je bila lačja od odličja ljubezen do zemlje, ki je bila lačja od od-pornosti naših skalovih gor in sinjela od razbeselehi valov našega morja! V to viharno dobo najljubejših borbe na življenje in smrt je sevala blaga in vero in pogum sipaloča zvezda rodu Karadjordjevičev, a osvobodilno delo davnih prednikov in svojih dedov je dovršil prvi jugoslovenski kralj Peter Veliki Osvoboditelj. Ko se naše zastave priklanjajo do tal pred veličino prošlosti in pred junakiškim dejanjem vseh mrtvih bratov, kličejo naša srca:

Slava kosovskim herojem! Slava kralju Petru Velikemu Osvoboditelju! Slava naši vojski, našim dobrovolcem in vsem junakom, ki so žrtvovali vse za svobodo in blagor domovine!

Naša prošlost dokazuje, da smo zmogli dati junake in žrtve za idejo. Najsvetejša ideja nam je bila ideja državne in narodnega edinstva. Svojo državo imamo — to je naš sveta zemlja, to je naš sveti dom! Ta domovina, edina, sveta in naša, se je natekla v sedanje meje iz odprti, krvavečih, smrtnih ran stoletovcev bratov, borcev za staro pravdo in svobodo, iz muk trpljenja, iz solz in krvi bratov in sester, ki so s prezirno smrti darovali svoja bedna in vendar dragocena življenja zato, da se nad vsemi namj danes boči skupna streha, ki prekipava v sinjino neba, nad katerim bdi večno oko ene edine Resnice in Pravice!

Tega, kar je naše, nam ne more nihče vzeti, tega, kar je iz smrti za življenje ustvarjeno, ne sme nihče razdirati!

Vse to je za nas, vse to je naš! Jemljite, uživate, imejte, kar je vaše, a z večerjem in nikoli ne ostanite svetosti domovine in veličine žrtve, darovanih zanj!

In tako stojimo mi Sokoli na straži. Pezno, budno, vedno v pozoru! Povsod prinašamo bratstvo in ljubezen do naroda in države, ki niso na prodaj za nobeno ceno, tudi za ceno življenja ne! Te močne vezi nas družijo v celoto, v narod. Združeni v ljubezni hočemo z ljubeznijo pomagati vsem, ki so pomoči potrebni. Našemu narodu pa je najprej in najbolj treba bratstva in ljubezni, miru in dela za lastno veliko bodočnost.

Brezpogojno službo resnici in pravici, poštenosti in bratstvu, bomo neprestano doživljali in utrjali največjo in najlažjo trdnjavo vsakega naroda:

državno neodvisnost in državljansko svobodo.

Pred nami in s nami hodi naš kralj, naš sokolski brat Aleksander I. Karadjordjevič. Mi vsi smo združeni z njim, z našim narodom in z njegovo usodo v eno celoto, nam vsem pregreva dušo ena sama sokolska volja: da nam je sreča naroda in domovine prvi in največji ukaz!

In sodaj na prapore jugoslovenskega Sokolstva, na spomin vseh naših mrtvih junakov, in na slovansko sokolsko bratstvo prisegamo:

Ostanemo zvesti kralju! Ostanemo zvesti narodu! Ostanemo zvesti domovini! Ostanemo zvesti sokolskemu bratstvu! Ostanemo zvesti Slovanstvu! Tako nam Bog pomagal!

Od Kosovega polja do preloma slovanske fronte nam je bila država cilj, od danes naprej boji sredstvo našemu jugoslovenskomu življenju. Na osnovi idealizma, požrtvovalnosti in zvestobe naše se mora naša država razvijati naprej, dokler ne dobi končne oblike, da obljame s svojimi mejami vse Slovane na jugu Evrope, vse Jugoslovane, torej vse Srbe, vse Hrvatce, vse Slovence in vse Bolgare.

V večnem pokretu naprej, v večnem gibanju te veličastne tvorbe Tyrševega genja smo Sokoli napadna četa in se moramo in hočemo ukloniti zakonu:

za Sokolstvo v pogledu na Slovanstvo in kompromis!

Iz Slovanstva, ki je ustvarjeno v Sokolstvu in s Sokolstvom, priteka vsa sila, vsa moč, vsa lepota in vsa sreča naša. Iz trdnjave slovanske sokolske tvornosti in enodušnosti moramo braniti in čuvati ravno in globoko jugoslovensko črto v značaju našega naroda, ki je bistven in sestaven del ogromnega slovanskega sveta.

In to zastavo Slovanstva, tolikokrat zmago-vitega Slovanstva, danes visoko dvigamo na Kosovem polju, da jo vidi vse svet in da ves svet zna, kako hočemo živeti za sokolske in občečloveške ideale

bratstva, enakosti in svobode.

Nikdar več ponižani, nikdar več usluženi! S to vero nosimo Sokoli v vse predele kulturnega sveta evangelij nacionalnega čustvovanja in mišljenja: da je Sokolstvo najčistejše Slovanstvo, da drži naša pot v človečanstvo skozi Slovanstvo in da je

Jugoslovanstvu edino mesto v Slovanstvu.

Mi pozdravljamo vse Slovane vsega sveta. Evo vam bratje Slovani, naše roke v pozdrav, a tudi v bratški objem! Mi veliki optimisti verujemo v zmago dobre in poštene ideje. Narod, ki ima v zgodovini podrtan Vidov dan, ta narod zna, da teče in hrumi Vardar v morje, ki so mu obale slovanske. Tamkaj je Rusija, mati Slovanstva! Tam daleč in vendar blizu je Češkoslovaška, Lužička Srbija, Poljska — miše naše pcestrine so to, a kjer je Kosovo polje, tam je vse drugo, ker je iz črne groba vstal velik genj slovanske sokolskega bratstva!

Mi na jugu vas pozdravljamo: Bratje! Sestre! Čujte naš zanosni vzlik: Sokoli, osvobodite Slovane! Sokoli zedinite Slovane! Sokoli, preorodite Slovane! Sokoli, zapojte mogočno himno enega in edinega Slovanstva:

En slovanski svet, en slovanski rod, eno slovansko Sokolstvo.

Tako, čujte in znajte vsi, proslavljajte jugoslovensko Sokolstvo desetletnico obstoja ljubljene in krasne svoje domovine! —

Po tej prisegi je bila razkrita spominska plošča z naslednjim napisom: »Godine hiljadu devet stotine dvadeset osme, mesec sedmog septembra u vreme deseto - godišnjice oslobođenja i ujedinjenja u Državi SHS Jugoslovensko Sokolstvo svesno značenja istorijskog tla, na kome se izvršio najveći događaj iz naše prošlosti, a iz koga je nikla zavetna misao slobode naroda i dovela do oslobođenja i ujedinjenja, a u jubilarnoj godini po vladom Niegovog Veličanstva Kralja Aleksandra Prvog

Karadjordjevića, a uz prisustvo Slovenskog Sokolstva: Ruskog, Českoslovačkog, Poljskog i Lužičko-Srpskog zakleo se na vernost: Kralju, Narodu, Državi i Slovanstvu. — Ostavljemo ovu ploču pokoljenjima za uspomenu. Kosovo Polje — Jugoslovanski Sokolski Savez.

Potem se je izvršila na samem Kosovem polju velika javna telovadba in demonstracija kosovske bitke po vojnih ednicah. Zvečer se je Sokolstvo vrnilo s posebnimi vlaki v Skopje.

Zlet celjske sokolske župe v Šoštanju

Povodom 20letnega jubileja Sokola v Šoštanju je priredila v nedeljo 2. t. m. celjska sokolska župa svoj zlet v Šoštanju. Dasi se je vreme v soboto in nedeljo malo kislalo ni to prav nič oviralo Sokolstva in drugih gostov, da ne bi v impozantnem številu prihiteli k proslavi šoštanskega Sokola. Celjski vlak, ki je imel nekaj zamude je bil tako zaseden, da nas je vse prijetno iznenadil. Po kratkem pozdravu na kolodvoru se je formalna mogočna povorka z godbo, 6 družtenimi in 3 naraščajskimi prapori, v kateri je korakalo 500 pripadnikov Tyrševe ideje. Zlasti lepa je bila udeležba iz Zalca in Polzele, pa tudi komaj ustanovljeni Sokol v St. Petru je poslal 16 krepkih telovadcev. Sprejeto je šel do mestne hiše, kjer je v lepem govoru pozdravil Sokolstvo župan dr. Mayer, kateremu se je zahvalil za pozdrav v jedrnatem govoru župni starosta br. Smrtnik. Pred Sokolskim domom je starosta br. Kurnik v daljšem govoru opisal dvajsetletno delo in požrtvovalnost šoštanskega Sokola. Odgovoril mu je župni starosta br. Smrtnik s priručno čestitko. JSS je zastopal na zletu načelnik br. dr. Murnik. Posebno pozornost je vzbujal pri povorki 70letni brat Ivan Lipold od moziškega Sokola, najstarejšega društva v župi. Pri tem Sokolu deluje br. Lipold od ustanovitve leta 1882. do danes. Lep primer sokolske zavednosti in požrtvovalnosti.

Na lepo prirejenem telovadišču pred kolodvorom se je vršila ob veliki udeležbi občinstva javna telovadba, ki sta jo prav vzorno vodila župni načelnik br. Jerin in sestra Ljovka s pomočjo župnega tehn. odbora. Članov je nastopilo pri prostih vajah 128, članic 80 in lepo število moškega in ženskega naraščaja ter moške in ženske dece. Posebno so se odlikovali mali Sokolci iz Zalca. Telovadba je bila pri prostih vajah in na orodju pri vseh oddelkih prav dobra, ki ni zadovoljila samo publike, ampak tudi kritične strokovnjake. Celjski sokolski župi moramo priznati, da ima izborni telovadni material. Razveseljivo je tudi dejstvo, da se marljivo gibljejo mlada sokolska društva po manjših vaseh in selih v Savinjski dolini, kljub besni gonji naših nasprotnikov. Potrebno bi bilo, da bi večja sokolska društva podpirala ravno podeželska društva tehnično in duševno, ker je nad vse važno, da bodi vsa kmetijska mladina v sokolskih vrstah. Šoštanski zlet pa pomeni velik moralni uspeh in veliko okrepčilo za nadaljne plodonosne sokolovnje.

Javni nastop Sokola v Žireh

Dne 2. t. m. je priredilo Sokolsko društvo v Žireh svojo javno telovadbo. Pol ure po napovedanem pričetku nastopa je bilo zbrano lepo število gledalcev iz Zirov in Gorenje vasi, nekaj pa je bilo tudi gostov iz Logatca, Ljubljane in drugod. Prva je nastopila ženska deca (13) s prostimi vajami. Zeleti bi bilo več življenja pri vajah, tudi skladnost bi bila lahko boljša. Moška deca (12) je pokazala svoje vaje prav zadovoljivo. Še boljše je uspel nastop ženskega naraščaja (8) — vaje s kiji. Moški naraščaj (12) je izvedel proste vaje strumno in temperamentno; če bi dosegel ne nekaj več skladnosti, bi bil nastop naravnost vzoren. Vsi našeti oddelki so bili od domačega društva. Kot gost je pokazala deca iz Gorenje vasi nekeke skupinske vaje z vdihalnimi in izdihalnimi gibi. Stavala je pa za deco pretežka, zato ni prišla do veljave. Prav dobre so bile proste vaje članov (30). Videli smo te vaje na mnogih nastopih v letošnji seziji, tako izvajanih pa prav malo. Tudi vaje članic (10 iz Gorenje vasi) so bile izvedene zadovoljivo. Okraski, zlatnina pa naj se prihodnji pri nastopanju ne nosi! Vse proste vaje bi dosegle mnogo večji efekt, če bi bile izvajane na godbo. Ali res ni v Žireh dobiti klavirja? Morda bo pa društveni orkester drugič spremljal telovadne točke! Gotovo bo to efekt povečalo!

Orodna telovadba članstva je bila na všku. Na bradlji in na drugo smo videli lepe, pa tudi težke kombinacije dovršeno izvedene. Telovadni material je v Žireh prav dober za srednje in višje oddelke in morda še več. Predzadnja točka je bila devetorica članov (sestava br. Vorla), ki vso buje težke kombinacije. Izvedba je bila prav dobra. Nato so nastopili kot gostje na drugo, bradlji in krogih člani Sokola I.

★ Stella ★

pralno milo

vsebuje na vsakih 100 km.

1 Dolar

10710

Tvornica Vesel, Moravče.

iz Ljubljane z vzorno vrsto. Olimpijci Pri močih, Malej in Porenta so vzbujali posebno pozornost in so zaslužili glasno priznanje občinstva.

Celotna prireditelj je pokazala, da je Sokol v Žireh delavno društvo, kajti take nastope morejo izvesti le društva, ki trajno, sistematično in vsestransko vrše svojo nalogo. Meja proti Italiji je blizu, Sokol v Žireh pa stoji na straži...

»Sokol Ameriky«, glasilo ameriškega Sokolstva stopa z novim letom v svoje petdesetletno dobo izhajanja. Ustanovljen je leta 1879. br. G. B. Reisl, ki je bil obnem tudi njegov prvi urednik. List izhaja od leta 1879. dalje v središču ameriških Čehov, v Chicagu. Uredniški lista so bili to dobo bratje Hajek, Čermak, dr. Mulik, Rudiš-Jičinsky, Košan, sedanji urednik pa je br. dr. Štoifa.

Sokolski dan v Grosupljem

Nedeljska prireditelj v Grosupljem je znova pokazala, kako globoko je že prodrla sokolska ideja v naše preprosto kmetičko ljudstvo. Kljub oblačnemu jesenskim dnevom je prispele s vlaki ob 2. popoldne iz Ljubljane in dojenjske strani mnogobrojno Sokolstvo in drugih gostov. Z jutranjim vlakom je prišla godba Sokola I. s kapelnikom br. Švajgerjem. Nakar so se vršile na telovadišču za sokolskim domom telovadne skuške domačega društva. Po prihodu obeh popoldanskih vlakov se je razvila lepa povorka s praporoma iz Koševja in Ribnice ter godbo Sokola I. iz kolodvora na telovadišču, živahno pozdravljena od mnogobrojnega občinstva. Posebno pozornost je vzbujali Ljublj. Sokol, ki je prispeval v krogu s koseli. Župno starešinstvo je zastopal br. Jerab.

Todno ob 15. je pričela nato javna telovadba ob mnogobrojni udeležbi domačinov in gostov. Prva je prikazala na telovadišču moška deca (15) domačega Sokola, ki je župne proste vaje izvedla prav strumno in v lepem krstju; zelo lepo so uspeli tudi proste vaje ženske dece (16). Kakor običajno se je tudi moški naraščaj (11) dobro odrezal. Župne proste vaje so bile strumno in skladno izvedene, pa tudi krstje je bilo ves čas prav dobro. Lep in gradljiv je bil nastop ženskega naraščaja (51) s kiji. Občinstvo je mlade telovadke nagradilo s vitarnim ploskanjem. Pri orodni telovadbi so nastopile 3 vrste članov na drugo in bradlji, moški naraščaj pa v preskočih čez konja s prožno desko. Dasi so bili telovadci skoro vsi začemni, so se potrudili in pokazali nekaj prav lepih izvedb, zlasti so se odlikovali naraščajniki v preskočih čez konja. Po orodni telovadbi je nastopilo 12 članic s skuplanskimi prostimi vajami, ki so prav dobro uspelo in napravile najboljši vtis, kar je dokazovalo vitarno odobravanje občinstva. Prijeto nas je iznenadil dr. Murnikov »Naprej«, ki ga je prav dobro izvedlo 16 telovadcev domačega Sokola. Če pomislimo, da je to dokaj težka telovadna kompozicija, ki zahteva največjo pažnjo pri izvedbi, moramo izraziti vse priznanje tem telovadcem, ki morajo čez dan težko delati, zvečer pa vaditi v telovadnici. Občinstvo je telovadce pri odhodu nagradilo s dolgotrajnim ploskanjem. Javno telovadbo je zaključila efektivna skupina domačega Sokola, pri kateri je sodelovalo nad 50 oseb.

Sokol v Grosupljem je mlado podeželsko društvo, ki obstoja šele 4 leta, pokazal pa je v tem kratkem času, da se povsem zaveda svojih sokolskih dolžnosti, dokaz lajstno leto oborjen Sokolski dom, ki je danes brez dolga. Da je javni nastop tako lepo uspel, je tudi zasloga matičnega društva Ljubljanskega Sokola, ki je pošiljal svoje vadičelje v Grosuplje, da navdušijo tamšnjo sokolsko družino za veliko Tyršovo idejo.

Po javni telovadbi je bila pri br. Rusu mnogobrojni obiskana ljudska veselica, ki je ob nemornem svrtnju sokolske godbe trajala do odhoda večernih vlakov. Moralni uspeh je bil sijajen, pa tudi gnetni ni izostal.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Novi albanski kralj s svojim spremstvom

„Prekvate cifre“

Po širokih stopnicah sodne palače stopa mož srednje starosti počasi navzgor. Ko dospe v prvo nadstropje, išče nad množico prvo številko 76, ki mu jo je imenoval v pritičju vratar. Ko dospe do pravih vrat, potkri in vstopi v sobo. Pri pisalni mizi sedi starejši gospod z zlatimi naočniki. Mož stopi k njemu, se mu dostojno prikloni ter ga ogovori:

»Klanjam se, gospod svetnik.«
Uradnik odloži pero, se zravna in ga zavrne precej trdo: »Kaj, svetnik.«
»Oprostite, gospod nadsvetnik.«
»Noo? Ali še sedaj ne veste...?«
»Pardon, gospod dvorni svetnik.«
»Kaj šel Ali ne veste, da sedaj ni ne svetnikov, ne nadsvetnikov, pa tudi dvornih svetnikov ne. Sedaj smo državni uslužbenci, numerirani po kategorijah, skupinah in stopni. Jaz sem — ena tri — in nič drugega, zapomnite si to!« Nato izpremeni glas in vpraša prijazno:
»No, česa pa želite?«
»Gospod ena tri, imam veliko prošnjo do vas.«
»Kar govorite!«
»S svojo ženo nisem kar nič zadovoljen. Hočem se ločiti od nje.«

»A, tako! S takimi stvarmi pa jaz nimam posla. Take zadeve obravnava drugi gospod. Pojdite gori v drugo nadstropje, vrata 206. Tam se oglasite pri gospodu ena štiri. Ta vam pove, kaj vam je v tej zadevi storiti. Zbogom!«

Mož se zopet dostojno prikloni in odide. Počasi se vzpenja po stopnicah navzgor do drugega nadstropja. Na skrajnem koncu hodnika najde štef. 206. Da se nekoliko oddahne, postoji pred vrati, potem pa nalahko potkri. Ker se v sobi nikdo ne oglasi, potkri še enkrat, a obenem opazi nad vrati tablico z napisom »Ne trkajte!« Urno pritiska na kljuko, odpre vrata in stopi v sobo. V zgornjem desnem kotu pri oknu zagleda gospoda, ki sedi za pisalno mizo, zatopljen v obsežen akt. Počasi se mu približa in čaka, da ga pozove. Prav kmalu se gospod ozre nanj in ga vpraša:

»Česa želite?«
»Iz prvega nadstropja, soba 76, me pošilja gospod ena tri k vam, gospod svet... pardon, gospod ena dve...«
»Nikar me ne povišujte, ga prekine gospod, »saj mi še za ena štiri neradi plačujete.«
»Torej gospod ena štiri, imam težko

stvar na srcu. Ločiti se hočem od svoje žene.«

»Ločiti? Čemu? Ali niste zadovoljni z njo?«
»Ne, nikakor ne!«
»Pa kakor ne?«
»Zato, ker mi ga vedno »špila« in lomi.«
»Tako? Torej »špila« ga in lomi? Dobro, a ta izjava mi je premalo jasna. Pri sodnji se je treba natančneje izražati. Povejte mi točno, s čim ga špila ni s čim ga lomi.«
»Gospod sod..., pardon, ena tri — ne, ne, — oprostite — ena štiri — moja žena ga »špila« s tem, da ima druge.«
»Tako? Kar več drugih ima poleg vas?«
»To ravno ne, ampak enega pa ima res, saj je to zadosti.«
»Dobro! Torej »špila« ga, ker ima drugega. Pa ste o tem prepričani?«
»Seveda sem.«
»No, in s čim ga lomi?«
»Lomi ga pa zato, ker ima za ljubčo čisto navadnega pisca.«
»Kaj, pisca,« ga zavrne gospod, »tudi pisči imajo številke. Povejte mi, ali je ta njen izvoljenec star ali mlad?«
»Mlad je še, gospod ena štiri.«
»Če je mlad, potem je kvečjemu pet devet.«

»No, pa naj bo pet devet. Pomislite, gospod, kako trapasta je ta moja bavnica. Zbrala si je za ljubčo tako revše, ki še toliko ne zasluži, da bi se enkrat na dan pošteno najedel. Kaj pa naj ji da za njeno ljubezen, ko še sam nima ničesar. Tako lomiti ga more le kaka prismojena avša. Ko bi si izbrala vsaj tega, ki bi imel manjšo številko, pa večjo plačo, takole n. pr., če bi bil kak ofic...«
»Ne, ne, vi menite dve pet,« poseže vmes visoki uradnik.
»No da, vsaj, kakor pravite, dve pet, ali pa šest bi tudi še šlo, samo da bi bila prva numara manjša.«
»Je torej vaša resna volja, da vložite tožbo za ločitev?«
»Da, gospod ena šest, — oh, oprostite, vedno se motim, — torej ena štiri, prosim vas, vzemite me na zapisnik, naj stane, kar hoče, ceneje opraviš vendar z zapisnikom, kakor če si vzamem dohtarja. Tako mi je svetoval moj sosed Marka, ki se je tudi ločil od svoje Neže, ker ga je preveč vrtila. Vsek dan je bila pijana kakor krava.«
»Bežite, s tako bedarijo, kdaj pa je še bila krava pijana? Sicer pa stvar ne spada tu sem in nas vaš sosed Miha, Neža in krava prav nič ne zanimajo. Pojdite v I. nadstropje, soba 136

in prosite tam gospoda dve ena, naj vam da polo papirja, obenem pa prinese kolke, k isem vam jih napisal na ta listek. Kolke dobite v pritičju, vrata 1, pri našem uslužbencu šest osem.«

Ko je prinesel tiskovine in kolke, je bil zapisnik kmalu gotov. Mož je nati odšel zadovoljen, da je stvar opravil še primerno hitro in se rešil teh nadležnih števil.

Ko stopi na cesto, mu pride naproti prijatelj ter ga prijazno ogovori:

»O, Matevž, kije si pa bil?«
»Tu na sodnji.«
»Kaj te je pa neslo tja gori?«
»Tožbo sem vložil za ločitev zakone na.«

Nato mu je na dolgo in široko razložil vzroke, ki so ga dovedli do tega dobro premišljenega koraka.

»Pri katerem gospodu si pa bil?«
»Kaj vem, kdo je in kaj je, saj ne gre več po imenih, pa tudi ne po naslovih. Vsi tu gori so sedaj numerirani, prav vsi, od najvišjega pa do najnižjega. Toliko so mi natvezili teh prekvatljivih cifre, da bi moral za nje imeti posebno glavo. Le toliko ti povem, da me je v sobi št. 236 gospod ena štiri vzel na protokol in rekel, da bo čez štirinajst dni prva obravnava v pritičju, soba št. 12. Tedaj sem bil šele gotov. Od

Zakaj in kako so fašisti zatrli „Edinost“

Predzgodovina in pomen barbarskega ukrepa tržaškega prefekta. — Velika vloga „Edinosti“ v slovenskem javnem in kulturnem življenju

Trst, 5. septembra

Ni prišel nepričakovano odlok tržaškega prefekta, s katerim se odstavlja odgovorni ravnatelj edinega našega dnevnika na Primorskem, tržaške „Edinosti“. Po vsem kar sta v zadnjih tednih nagradila izmišljenih obtožb proti „Edinosti“, oha tržaška fašistična dnevnikarja, službeni „Il Popolo di Trieste“ in neslužbeni „Il Piccolo“, je bilo pričakovati, da zadene prej ali slej tudi „Edinost“ usoda že lani zatrtih tržaških „Novic“, toda tako hitrega in tako ciničnega zadušjenja se pa vendar nismo nadejali. Očitno so „Edinosti“, da ni dovolj odločno obsodila umora onega kraškega milicionika Cerkevnik, ki je denunciral večje število slovenskih dijakov in kraških domaćinov, da so oskrnili italijansko trobojnico ter žalili kralja in fašizem. Tem obtožbam je sledila sedaj „obsodba“, utemeljena s popolnoma iz trte izvitimi argumenti.

Za odstavek odgovornega urednika lista je treba, da je list dvakrat v teku enega leta posvarjen. „Edinost“ je bila posvarjena zadnjič 9. septembra leta 1927. List je imel od takrat precej časa mir, dokler se ni začela zgoraj omenjena gonja proti njemu. K „uspehom“, te gonje pripada že zapletena „Edinosti“ od 17. avgusta t. l. zaradi nedolžne pripombe k vlađni naredbi o naznanitvi omlačenega žita. V številki od 2. t. m. pa je bila objavljena kratka vest o prenehanju delovanja goriške podružnice „Ljubljanske kreditne banke“, in izročitvi njenih poslov neki laški banki; notica je vsebovala pripombo, da je ta nenadna premena povzročila precejšnje desorientacijo in da so se številni klijenti začeli zbirati pred banko ter želeli natančnejših pojasnil. Ta vest je dala prefektu „zakoniti“ razlog, da je 3. t. m. ponovno posvaril „Edinost“. Podvzati se je namreč moral, ako je hotel doseči svoj namen, kajti 9. t. m. bi bil potekel enoletni rok za dvakratno posvaritev.

Po tej drugi posvaritvi tekem enega leta pa je bilo treba le, da se najmanjšega pregreška, da se odstavi odgovorni urednik. In ta „prezrešek“ oziroma kar dva je našel tržaški prefekt že takoj v naslednji številki lista, v večeršnjih, 4. t. m., in sicer v nekrologu po pok. tolimskem dekanu Ivanu Roicu in v poročilu o potovanju častne predsednice znane raznarodovalne družbe „Italia Redenta“, vojvodinja d'Aosta, po Krasu in Goriškem. Nekrolog, ki pravi, da je kremenit značaj pokojnikov, le bil po prefektovem mnenju „nedvomno tendenciozen“, ono drugo poročilo pa „protinacionalno“, ker ni izjavljalo, kako „navdušenje“, I. esprelemalo „drugorodno“ prebivalstvo volvodinjo, temveč je le navedlo kraje, kjer se je ustavljala.

Ta dva razloga sta bila torej dovolj „zakonita“, da je prefekt dal zapleniti „Edinost“ in da je na podlagi te zaplenbe odstavil odgovornega ravnatelja lista, prof. Filipa Periča. „Edinost“ ne more več iziti, dokler prefekt ne prizna novega odgovornega urednika. List je potemtakem formalno samo „začasno“ ustavljen.

Stvar bi torej ne bila ravno tako zelo nevarna in pogubna, če bi ne tičali za tem prefektovim ukrepom vsa tista hvalaščina in zloba, ki prevladata ves fašistični režim in njegovih nastopih napram našemu narodu na Primorskem. Prefekt namreč brez dvoma ne bo priznal novega odgovornega urednika, pa naj mu lastništvo lista predloži kogarkoli, samo če bo slutil v njem človeka, ki ni z dušo in telesom zapisan fašizmu. Ker pa lastništvo „Edinosti“ menda vendar ne more predlagati prefektu za odgovornega urednika izrazitega fašista, smo prisiljeni, da si priznamo žalostno dejstvo, da je z odlokom tržaškega prefekta od 4. t. m. naša „Edinost“ zatrita za sedaj in za vso bodočnost našega naroda pod Italijo!

Tak je torej konec lista, ki se je pred skoraj 53 leti ustanovljal v Trobčevi hiši pri Sv. Ivanu v Trstu s tolikimi veselimi upi, ki le po izidu svoje prve številke v prvih dneh meseca januarja leta 1876. najprej izhajal po dvakrat na mesec. Urednik mu je bil pisatelj Fran Cegnar, potem Viktor Dolenc, za njim Lovro Žvab. Leta 1890. se je list povečal v tednik, leta 1893 je začel izhajati po dvakrat na teden s tedensko prilogo „Novičar“. Leta 1894. se je „Edinost“, preosnovala v dnevnik na ta način, da je izhajala po trikrat na teden v dveh dnevih izdanih, jutranjem in večernem. In je večerno izdanje služilo kot jutranji list naslednjega dne. Ko je bil odpravljen novinski kolek, je „Edinost“ izhajala redno kot dnevnik. Tiskala se je najprej v Lloydovi, potem v Dolencovi. Poličevlji in končno v svoji lastni tiskarni, ki je bila v začetku nameščena v tedanji ulici Carinta (sedaj Macchiavelli), potem v Narodnem domu, a od leta 1914 dalje v svoji lastni hiši v ulici sv. Frančiška Asiškega št. 20.

„Edinost“ je za časa vlade tedanje Ita-

lijanske liberalne oligarhije, ki je uživala vse pokroviteljstvo dunajskih nemških vlad in njihovih tržaških namestnikov, preživljala težke čase pa je vendar rastla od leta do leta. Težki so bili zanj tudi časi svetovne vojne, ko je bila pod najstrožjo kontrolo vojaške in policijske cenzure, a pravi pekel je prišel nad njo z italijansko okupacijo. Petkrat ali šestkrat so fašistične tolpe navalile na poslopje „Edinosti“, in upustošile uredništvo, upravo in tiskarno. Toda podjetje si je vedno zopet opomoglo. Potem pa so pričela oblastvena preganjanja, zaplemba, posvaritve in sedaj je prišel konec.

Po skoraj 53 letih svojega probujevalnega, vzgojevalnega, bodrilnega in navduševalnega narodnega delovanja izginja sedaj „Edinost“, z našega narodnega torišča; ugonobilo jo je herostratsko besnilo naroda, ki se ponaša pred svetom s svojo dvatisočletno kulturo in civilizacijo, uničil jo je nenasični pohlep laškega fašizma po naši jugoslovnski zemlji in duši ljudstva, ki živi na njej zatrla je je blazna fašistična pohota po čim hitrejši, čim temeljitejši raznoroditvi našega naroda, ki ga je nesrečna usoda vrgla v njegove kremplje.

Konec? Morda pa vendar ne! Kajti upamo in verujemo, da še pride čas, ko bo „Edinost“ kot preroben pišč Feniks zopet vstala iz sedanega našega narodnega požarišča ob sinji Adrijali! Trdno upamo in neomajno verujemo!

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. ing. A. P. v L. Casih je ta bolezen silno trdovratna. Tudi povrača se rada. Primerov, ki bi bili povsem neozdravljivi pa je prav malo, seveda pa rado kaj ostane. — Če ste poskusili že vse, kar opisujete, bi vam svetovali, da se odločite za kako sistematično kuro, najboljšo na živčnem oddelku tukajšnje splošne javne bolnice. — G. M. J. — M. v C. Najbolje bo če se v tej zadevi obrnete na kakega znanca, ki ima v pripravljanju kombuše primer- no rutino in izkušnjo. Kakor pri vsaki ledi — za biološki optimum pa ne gre, — so okusi tako različni. O principu samem smo pa v eni zadnjih številki „Jutrove posvetovalnice“ obširno razpravljali, da tega vprašanja ne moremo danes premlevati. — Ad 1. Primerno temperaturo. Ad 2. Sladkor je vsak enako učinkovit. Kandisa vam odsvetujemo, ker je težko raztopljiv. Pred prekomernim oslajenjem bi v obče svarili, ker lahko zavira porast micle, čigar živornost je po rodu mnogokrat tako različna. — Naš navadni beli sladkor je prištevati takšnim sladkorjem. — Ad 3. Dobrih čajev pri nas sploh ni dobili, vsaj ne prvovrstnih. Brez potvorb in primesti ni skoro nobenega, za to že skrbje na daljnem vzhodu, in potem na poti na zapad, pa tudi v evropskih skladiščih. Tu že res brez potrebe. Bolše znamke, ki tnašo finejši aromati, ker so pristnejše, in tudi malo podrobnejše, in so že same na sebi finešče, so gotovo priporočljivejše, kot drobšč. — Ad 4. Kdaj se pije je pač vse eno. Nekateri pijo na tešče, drugi na poln želodec. Priliva se po potrebi, a samo do gotove mere; seveda je treba nastavljal brozgo vedno znova. Rezko je stvar okusa; eden ljubi kislino, drugi ne. To je različno. — G. Br. R. v L. Po vašem opisu gre verjetno za multiple atermo in globoke zajedavce, deloma tudi za takozvani kožni zdrav Pravega lečila za to ni. Kar ste doslej poskusili je bilo vse primerno, a kakor posnemamo po popisu tudi lupina kura z žveplom ni dosti pomagala, tako, da se vam je bilo treba odločiti za operacijo. Svetujemo vam, da se obrnete na kakega strokovnjaka, katerih imate v največji izbiiri in prvovrstno kvalificiranih v vašem mestu. — G. J. B. v K. Ta srbečica ima kakor pravilno razlagate svoj vzrok verjetno v zapečenosti, mogoče tudi v hemeroidah. Z rakom pač nima ničesar opraviti. Poskusite si dobro izprazniti črevo in uporabljajte sem na tja kako odvajalno sredstvo. Okolico lahko namazete s 3% borovim vazelinom, ali še z inotiolom. — Če bi pa stvar se ne izboljšala ob teh navodilih v najkrajšem času, se izvolite obrniti na svojega zdravnika. — G. F. Z. v G. Vsekakor ste živčno bolni kaj le na temelj tej nervoznosti, brez točne osebnе preiskave ni moči ugotoviti. Jasno je, da se more vsako zdravljenje obratiti proti vzroku. Na slepo ni moč ničesar nasvetovati. Obrnite se na kakega strokovnjaka, ali se oajte sprejeti na živčni oddelek tukajšnje bolnice. — G. I. K. v N. p. S. — J. Nasvetovanj pripravaj ne bo slabši od slinih na ravnost v tisoče idioh specialitet, dasi ga ne poznamo, iz česar tudi sklepamo, da je malo razširjen in obsoleten. Da bi bil pa posebno vreden, o tem dvomimo. — G. J.

M. v L. Lahko si mislite, da „posvetovalnica“ nikoli in pod nobenim pogojem ne more nadomestiti zdravnika in njegove preiskave in njegovih nasvetov. Mislimo pa, da bi kazalo odločiti se k ponovni operaciji polipov. Če vam vaša sredstva ne dopuščajo privatnega zdravljenja, imate brezplačne ambulatorije v bolnici na vseh oddelkih na razpolago. Tudi se lahko daste sprejeti na oddelek, ki je za vašo bolezen primeren. Dotlej lahko poskusite jemati morda ribje olje, vsak dan po par žlički. — G. P. D. v Lj. Kožne bolezni je treba videti. Tudi najbolj si strokovnjaški popis dostikrat za diagnozo ne zadošča. Po vašem opisu pa se nam vidi, da gre za periodično se pojavljajočo kronični ekcem. Tudi vsa navedena sedanja terapija temu naziranj ne ugovarja. Obrnite se vendar na kakega strokovnjaka, da prevzame zdravljenje. Če je arzen kaj pomagal, naj bolnica nadaljuje to kuro več mesecev, seveda pod zdravniškimi nadzorstvom. Sicer bi vam nasvetovali mazanje rok vztrajno z inotiolom. Za poskušnjo naj bolnica morda tudi jemlje kake 4 tedne ovarijalne tablete, katere dobite v vsaki lekarni. — G. F. R. v Lj. V pismono korespondenco se naželo ne spuščamo. — Brez dvoma trpite na živčni bolezn, ki temelji verjetno v vašem ustroju. Ne verujemo, da bi bile vse vaše težave vznikale na organski podlagi. Oblačite se primerno, kot drugi ljudje, letnemu času in vremenu in skušajte se raje utrditi z umivanjem, s postano in hladno vodo in frotiranjem, vsako jutro in vsak večer. Vrh tega jemljite vsak dan po 2 do 3 žožine konice bromovega natrija. Za vse ostale senzacije in pojave je potrebn osebna zdravniška preiskava.

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0.7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (494 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Darenty 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Nedelja, 9. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzna poročila. — 15: Koncert vojaške godbe. — 17:30: Prvenstvena tekma harmonikarjev. — 18: Pravljice. — 18:30: Monolog iz „Hamleta“. (Rogoz.) — 20: Prenos iz gledališča: „Poljska kri.“ — ZAGREB 11:30: Vojška godba. — 20:35: Proslava Tolstega. — Lahka glasba. — PRAGA 18: Pevski koncert. — 19:15: Lahka glasba. — Zabaven večer. — 21: Prenos iz Brna. — BRNO 18: Pevski koncert. — 19: Galantna glasba. — 20:30: Komorni koncert. — 21: Koncert z razstave. — VARŠAVA 17: Orkestralni in pevski koncert. — 20:15: Koncert filharmoničnega orkestra. — Lahka glasba. — DUNAJ 11: Orkestralni koncert. — 16: Popoldanski koncert. — 18: Koncert tria. (Violina, čelo in klavir.) — 20:30: Steinova opereta „Sonja“. — BERLIN 17: Godba na pihala. — 20: Operetni večer. (Soprano, tenor, orkester.) — FRANKFURT 20:30: Mešan večer. — LANGENBERG 20: Pallova opereta „Ločena ženca“. — STUTTGART 18:45: Klavirski koncert. — 20: Mešan večer. (Orkester, solisti itd.) — LONDON 17:45: Bachova kantata. — 19:55: Večernice. — 21:05: Orkestralni in pevski koncert. — RIM 21: Simfonični koncert. — BUDIMPEŠTA 10: Cerkvena glasba. — 12:30: Komorni koncert. — 17: Vojška godba. — 19:45: Dramski večer. — CIGANSKA GODBA. — STOCKHOLM 19:45: Proslava Tolstega. (Ruska glasba.)

Ponedeljek, 10. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzna poročila. — 18:30: Francoščina. — 19: Zdravstveno predavanje. — 20:30: Pevski koncert železničarjev in čelo-solo. — 21:30: Poročila. — ZAGREB 17: Popoldanski koncert. — 20:35: Švicarski večer. — Lahka godba. — PRAGA 17: Popoldanski koncert. — 19:15: Godba na pihala. — Mešan večer. — 21: Komorni koncert kvarteta. — BRNO 19:10: Biedermeierski večer. —

Predno se odločite za nakup RADIO APARATA DETEKTORJA SLUŠALK

ali drugih sestavnih delov zahtevajte našo ponudbo.

VABIMO Vas, da nas posetite, zahtevajte pojasnila, predvajanja, načrte aparatov t. d.

Oglejte si našo razstavo na velesejmu v paviljonu H 458-462.

RADIOVAL. LJUBLJANA

Kongresni trg, šte. 3.

„Srečna zaročenka sem“

RADION
pere sam!

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

21: Prenos iz Prage. — 22:10: Koncert razstave. — VARŠAVA 18: Popoldanski koncert. — 20:15: Koncert filharmoničnega orkestra. — DUNAJ 11: Koncert kvarteta. — 16:15: Popoldanski koncert. — 20:05: Pevski koncert. — 21: Lahka glasba. — Kabaretni večer. — BERLIN 20: Tolstojeva drama „Luč iz teme“. — FRANKFURT 20:15: Povest. — 21:15: Orkestralni koncert. (Romantična godba.) — LANGENBERG 17:45: Koncert godalne kvarteta. — 20: Orkestralni koncert. — 21: V lovski koči (Solisti in kvartet rogov.) — Lahka godba. — STUTTGART 20:15: Prenos iz Frankfurta. — LONDON 19:15: Brahmsove klavirske skladbe. — 20:45: Klavirski koncert. — 21:50: Orkestralni koncert. — RIM 21: Mešan večer in koncert kuhanskih kokotov. — BUDIMPEŠTA 12: Komorni koncert. — 17:30: Ciganska godba. — 20:30: Koncert operne glasbe. — STOCKHOLM 18:30: Večerni koncert. — 20:15: Koncert solistov.

Torek, 11. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzna poročila. — 18:30: Nemščina Naravoslovno predavanje. — 20:30: Kvartet Rupil in sopran-solo. — 21:30: Poročila. — ZAGREB 17: Popoldanski koncert. — 20:35: Italijanska glasba. — PRAGA 19:15: Lahka glasba. — 21: Koncert (Mozart, Bach, Beethoven, Haydn, Weber). — BRNO 19:30: Koncert moravskega kvarteta. — 21:30: Koncert z razstave. — VARŠAVA 18: Orkestralni in pevski koncert. — 20:30: Koncert iz Poznanja: skladbe Vientavkega in Kovalika. — DUNAJ 11: Koncert kvarteta. — 16:15: Popoldanski koncert. — 20:05: Komorna glasba. (Beethoven, Dvořák.) — 21:15: Koncert dunajske „Volksoper“. — BERLIN 17: Popoldanski koncert. — 20:10: Joh. Straußova opereta „Casanova“. — FRANKFURT 20: Schenkova opera „Vaški brivci“. — 21:30: Koncert harmoničnega orkestra. — LANGENBERG 17:45: Pevski in klavirski koncert. — 20: Koncert ruskega zbora balalajk in pevskega zbora. — 21: Tolstojeva drama „Luč iz teme“. — STUTTGART 20: Cherubinijska opera „Vodonošec“.

Nočemo hvaliti, pustimo govoriti naše odjemalce!

Zahtevajte pri svojem trgovcu ravnokar v 400.000 izvodni nakladi tziše INGELEN Radio poročila. V njih boste našli mnenja posestnikov INGELEN U 7 aprata, kralja okvirnih spremljevalcev, in

INGELEN Figaro zvočnika s sliko faksimilnih bakororezov; tiskano na svilo. — V zalogi pri:

Radioval Ljubljana, Kongresni trg 3, Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta, Fran Bar-n, Mestni trg 5.

— LONDON 19:15: Brahmsove klavirske skladbe. — 19:45: Petje in vojaška godba. — 21:50: Prenos iz varieteta. — Lahka glasba. — RIM 21: Puccinijsva opera „Dekle z zlatega zapada“. — BUDIMPEŠTA 17:45: Lahka glasba. — 20:25: Dramski večer in ciganska godba. — STOCKHOLM 18:30: Večerni koncert. — 19:40: Švedska glasba.

D. M. C.

znamvanec, Perl-prejica, kvačkanec ter Montiné 188 v raznih barvah in najceneje kupite le pri tvrdki

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA Pred škofijo 15

Va dehele! Velika zaloga. Na drobno!

samega letanja po teh vražjih nadstropjih in raznih sobah sem se tako upehal, da sem v resnici potreben kocarca dobrega vina. Veš kaj, predragi prijatelji, pa numerirajva še dalje. Pojdi z menoj, greva k „Devetici“. Tam nama prinese natakarika št. 3 liter boljše ga po 24; samo toliko potprij, da stopim še preje na št. 00, potem pa zalijeva vse te prekvate cifre na en mah.“

Paul Borel:

V blodnji

„Moj mož, moj mož... Klavdij Erland?... je vzdihnila Klara, ko je prišla v bolnico.

Bila je pri tem tako preplašena, da ni vedela niti kdo ji je odprl vrata, niti s kom je govorila.

„Ranjen je težko, vendar ni nevarnosti za življenje,“ so ji odgovorili. Morali so ji dati stolo, da je sedla, ker je med jokom omahovala.

Ko se je malo pomirila, čez nekaj minut, so ji dovolili, da je šla v prvo nadstropje k ranjencu. Bolniška strežnica jo je po dolgem hodniku privedla v sobo, kjer je ležal mož.

„Res, verujte mi, zdaj mu je že boljše,“ je odvrnila strežnica na njeno vprašanje.

„Vzlic temu ne morete pričakovati, da bi hitro ozdrvil. Hudo mrdico ima in gotovo se mu še vedno blede. Ne prestando govori o vas, misleč, da je z vami. Nikar se toliko ne vznemirjajte, prosim vas,“ je dodala, videč, kako je gospa Erlandova pobledele. „Zagotavljam vam, da ni nevarnosti za življenje.“

Klara ni odgovorila. Hitela je. Naposled je vendar že prišla v sobo svojega moža. Vstopila je in komaj se je premagala, da ni začela ihteti, ko ga je videla zleknenega na postelji, zavitega v povoje, bledega, z zaprtimi očmi.

„Pustim vas,“ je zamrmrala strežnica.

„Ne plašite se, če se mi blede. To ni nič hudega, verjemite mi. Če me boste potrebovali, pokličite me.“

Klara je molče sedla k postelji in jela paziti, da bi prestregla možev prvi pogled, kadar bi odprl oči.

Toda Klavdij Erland ni odprl oči; jel se je dramiti in ustnice so se mu odprle. Klara se je nagmala k njemu, da bi čula njegove besede.

„Da, draga moja, zdaj pojdeva; zdaj je topleje... Torej ti ni žal, da si prišla? Ugaja ti, je-li? Ne pozabi vzei

plašča. Če se vrneva kasno, se lahko prehladiš.“

Klara je poslušala. Lice ji je bilo obilito s solzami. Njen mož je govoril z onim milim in blagim poudarkom, ki ga je vedno imel, kadar je govoril z njo. Razpoznavala je besede, ki jih je govoril v dobi njune sreče, to je v toku onih treh let, ki so bila minila med njuno poroko in vojno. Spoznavala je tudi njegov nasmeh čeprav se je ponavljal zdaj samo kot senca, njegov nežni in veseli nasmeh, ki je dajal njegovemu pravilnemu in odločnemu obrazu toliko miline in dobrote.

Ko ga je tako gledala, slabega, ranjenega, nezvestnega, je Klara drhtela od ljubezni in bolesti.

Položila je roko na posteljo, ne da bi se ga upala dotakniti.

Spet ga je poslušala, ker je še govoril, toda hitreje in jasneje.

„Torej, draga moja, zadovoljna si, da si tukaj? Dijet ti ugaja, kaj?“

Tu je mesto, kamor sem prišel še otrok. Hotel sem ti povedati...

Toda pazi nocoj, ker je hladno. Kašljala si te dni. Ako pojdeva k tetki Klotildi, si vzameva zaprt voz... Ne maram, da bi bila neoprezna. Preveč težko mi je, kadar ti ni dobro...“

Klavdijev glas je zdajci prešel v ne-

razumljivo mrmljanje Klara je sedela na stolu vsa blede z uprtimi očmi, s spačenimi lici kot otrpla in nema. Neizmerna bolj ji je stiskala srce. Njen mož ni v domišljiji govoril njej, ni si utvarjal, da je ž njo. V Dijeti ni nikdar šla s svojim možem, a tetka Klotilda, poznala jo je po imenu, je bila umrla, ne da bi jo bila kdaj videla.

Toda Klara je razumela. Vedela je. Niti Klotildinega imena ji ni bilo potrebno čuti, ki ga je bil ranjenec pravkar izrekel. Vedela je, da se Klavdiju Erlandu blede o prvi ženi, s katero se je bil oženil še zelo mlad, in ki mu je bila umrla nekaj mesecev po poroki.

Klara, ki se je bila zaljubila v Klavdija je bila neizmerno ljubosumna na njegovo prvo ženo: toda to je bilo še pred nekaj leti — potem jo je Klavdij toliko vzljubil, da je naposled pozabila.

Zdaj se je ta ljubosumnost vračala z vso nekdanjno silo. Klara je drhte, vsa obupana poslušala, kako njen mož govori o tej ženi, ki je bila mrtva, s katero se je bil najprej oženil, njej, katere se je spominal, čeprav je bilo njuno skupno življenje tako kratko in čeprav je bilo že davno minulo.

Zdajci pa je Klavdij Erland obmolnil; dihal je globoko in naposled odprl

oči. Zavest se mu je vrnila. Gledal je svojo ženo in v njegovem pogledu je odsevala velika radost. Klara je videla v njem izraz neizmerne ljubezni, ki jo je čutil do nje. Mukoma je krenil z roko kakor bi se je hotel dotakniti, in izpregovoril z glasom globoke nežnosti:

„Druga... mila moja Klara... ali si tu?“

Nato so se zopet zaprle njegove oči, glava mu je padla na blazino in spet se je onesvestil. Njegove misli so se vrnile v prošle čase, k tisti, ki jo je prvo ljubil, ko je bil še zelo mlad — zakaj spet se je začel šibki olas, malo zasopel, a vendar pol nežnosti. Govoril je:

„Pazi na hlad, draga Klotilda, saj veš, da si bolelna...“

Jel je govoriti in v kratkih in milih besedah odkrival to nekdane življenje, o katerem je mislila Klara, da je že davno umrlo v njegovem spominu, ki se je pa zdaj ponavljalo in jo mučilo.

Klara se je nagnila nanj, ga poslušala vsa drhteča in skrivljena in se vpraševala, katero je ljubil bolj, njo ali ono drugo...

Zadnji dnevi na vodi

Se vedno čaka Ljubljana na junake, ki bi jo prebudili iz začaranega spanja. Mestno kopališče ima jako slabe zveze z zaledjem. Avtobusov ni, in šele poznejši rodovi bodo učakali promet z mornarimi čolni naravnost od Franciškanskega mosta do Sv. Jakoba. A kljub temu se ne ustraši vedno več ljudi dolgega in zamudnega potovanja po ovinkih. Čim odbije ura pet in se zapro pi-sarne, že hite številni sužnji kapitala in drugih malikov peš, ali s kolesi proti skrivnostni vodi. Tudi v tramvaju je takrat vse polno gospodičen, ki jim mo-ži izpod bele srajce žalni rob črne ko-palne obleke. Reve se oblačijo za ko-

jadrajo naprej proti »Trem bratom« in lžci, pa se ne ustrašijo neštevilnih jar-kov in podrhtih brvi, katere nalašč od-stranijo za košnjo, ne pa za kopanje vneti posestniki. Tukaj pečejo krompir: »ta mlad ali ta star, če je pošel denar,« kakor se glasi zastojarska himna. Marsikateri lonček masla ali masti je izginil za vedno na ta način iz domače shrambe, pa ga nikoli ni bilo nazaj: kar se ne pojé, se namaže namreč po tele-su v obrambo prelude vročine. Tu igrajo tudi na tamburice in priredijo okoli ognja ples v kopalnih oblekah. Samo čolni zastojkarjem manjkajo, da bi bili popolnoma srečni.

šče novi Ilirski bazen v Tivoliju. Okus to seveda različni, in vedno se bodo našli nezadovoljenci, ki jim ne ugaja blatno obrežje ali mrzla voda.

Ljubljana, dasi toplejša od Save, res malo kdaj prekorači 15—16° R, do-čim ima zdaj Krka do 20 in Kolpa celo 24 stopinj. A kaj pomaga: v Ljubljani smo, pa bodimo usodi hvaležni, da je nam naklonila vsaj eno vodo, kjer kri-limo lahko prosto s plavutmi. Domačini — to je znana reč! — so vse bolj iz-birčni in krivični ko tujci napram lastni okolici, in če se postavljajo s Triglavo-m, nimajo dosti smisla za stari Krim, ki nam tako vestno naznanja slabo in lepo vreme.

Medtem pa se leno vali temnozeleni Ljubljana po ravnini, ki nič ne zaostaja za severno-škotskim ali norveškim barjem, kamor gre v seziji toliko An-gležev in Američanov. Stosestdeset ki-lometrov bujnih lok so lepa posebnost naše prestolnice. Krasi jih tudi poseben rastlinski in ptičji svet. Kje drugje se veseli življenja v bujni travi toliko pre-pelice in strgarjev? Kje drugod zleti ko-palcu pod nosom iz grmovja zelenkast vodomec in zablišči kakor dragulj na solncu? V nebu žvrzole neštevilni škr-jančki. Postovka preži kakor pribita iz višave na svoj plen. Dolgovezna nerod-na čapla se težko spušča na staro vr-bo, vrh katere štrli njeno razmršeno gnezdo. Tako solnčno in mirno je tukaj, da si oddahnejo živci kakor v najdraž-jem sanatoriju.

Skrivnostna Ljubljana, »das Wasser seltenen Humeurs«, kakor jo je krstil že starina Valvasor! Kolikokrat so že opevali pesniki njen čudežni podzemski tok kot simbol našega narodnega edin-stva, ki traja kljub krivični navidezni meji, a kako malo smo še vendar stori-li za Ljubljano! Reva teče še vedno »po šinah«, kakor piše neki učeni gos-pod. Od Grubarjevega kanala naprej brazdajo po njej samo gosi in perice, a v nobeno izmed njih se ne bo več za-gledal ruski car, kakor se je zgodilo pred sto leti. Še dobro, da smo vsaj na-pol razdrli in s koprivnimi nasadi ob-dali Gruberjev spomenik kakor tudi pi-ramido nekdanje cesarice Karoline — sicer ne bi zapustila tukaj naša doba nobenih sledov svojega kulturnega udejstvovanja.

Ob Špici čuva gospod stražnik po tleh razmetano čredo kopalcev, ki ne smejo glasom postaviti v vodo. Sanjari najbrž na pripeki kako lepo bi bilo imeti kopalno obleko namesto uniforme in plavalni mehur namesto pendreka. Od-tod se že pregleda dober kos Ljubljan-čine struge. Spomin prikljče pester sta-rinske slike. Ki visijo po muzejskih hod-nikih na Bleiweisovi cesti: s pestrimi zastavami okrašene galeje, vodne bit-ke, benečanske noči, iluminacije in celo parnik, ki so ga takoj preukucili rado-vedni meščani v starih časih. Vse se izpreminja. Nekdanji trgovski promet ne bo vnovič oživel ob tej vodi v dobi železnice. Malo kdaj se prikaže nerodno plosko vozilo s vrhniško opeko ali dr-vami iz Podpeči. Stari ribiči in brodarji so že menda vsi izumrli. Florian Če-lešnik je bil najbrže zadnji iz te garde.

Nesluteno delovanje muholovca

Obešen »Aeraxon« muholovec, kakor je znano, najboljši na svetu, nudi za ceno 1 Din naslednjo uslugo:

1. Aeraxon polovi vse muhe in komarje ter Vas reši vsake nadloge muh. On to opravi tekom 4—5 tednov, tudi kadar Vi spite.
2. Neki nemški raziskovalec je dokazal, da se z značno strujo na dobrem muholovcu priplepi na milijone bacilov, prahu itd.
3. Prepričati, da se Vaše zavese, lestenci, po-hišstvo in slike ne umažejo z nesnago muh.
4. Priporočam Vam in Vašemu otroku zdravo in nemoteno spanje.

To so ogromne prednosti v primeri z mno-gimi novimi metodami pri uničevanju muh, ko pa so predrage, neprimerno, nehigijeni-čne in nevarne zavoljo ognja.

Genij Lev Nikolajevič Tolstoj

O. L. N. Tolstoj je obširneje izpregovoril naš tednik »Življenje in svet«.

Lev Nikolajevič Tolstoj se je rodil 28. av-gusta, po našem koledarju 9. septembra 1828 v Jasni Poljani. Ko je bil star 3 leta, mu je umrla mati, 12 let pozneje je izgubil še očeta. Za njegovo vzgojo so skrbeli so-rodniki, zlasti neke tetke in stari služabni-ki v hiši.

Študiral je na univerzi v Kazanu in Mo-ski pravznanstvo. L. 1848 se je vrnil na kmete in je začel gospodariti na podedo-vanem imenju. Potem je obiskal Kavkaz, udeležil se je turško-ruske vojne ter je opi-sal Sebastopol v treh knjigah.

L. 1862 se je poročil s hčerko zdravnika Zofijo Bersovo, nakar se je stalno nastanil v Jasni Poljani. Tam je ostal vse svoje živ-ljenje in tja so romali k njemu vsi, ki so bili žejni resnice. Stekel si je krog učen-cev iz vseh krajev sveta.

Čeprav so bili v življenju Tolstega veliki presledki, vendar je pisatelj ustvaril pre-krasna dela: Vojno in mir, (l. 1870), kjer slika rusko družbo v Napoleonovi dobi pri-merjajoč ekspanzivnosti velikega Korzičana z mirnostjo ruskega vojskovodje Kutuzova. Pokazal se je velikega psihologa. Renome, ki si ga je pridobil s tem delom, se je še povečal, ko je izšel njegov drugi veliki ro-man »Ana Karenina«. Potem je sledila »Kreutzerjeva sonata«, obravnavajoč pro-bleme modernega zakona in končno »Vstaje-nje«, nekakšen avtobiografski roman, ki obsoja prostitucijo.

Tolstega moralni in socialni evangelij za-hteva izenačenje vseh ljudi, odpravo lastni-ne in razdelitve imetja na enake dele. Skoraj vsa dela Tolstega so avtobiografske-ga značaja. Celokupno njegovo življenjsko de-lo pa je največja avtobiografija, kar jih je kdaj bilo napisanih. Junaki njegovih ro-manov Irtenjev, Nehljudov, Olenin in Le-vij niso nič drugega nego on sam. Bil je največji iskalec resnice vseh časov in je protestiral zoper vsako konvencionalno laž.

Zgodovina harmonike

(K tekmi slovenskih harmonikarjev na ljub-ljanskem vselesnju 9. tm.)

Maloprijetno je, ki bi se bili z lahkoto naučili igrati na harmoniko in še manj je onih, ki so poskušali, pa se sploh niso naučili. Har-monika je postala radi njene izpopolnitve že narodni instrument v pravem pomenu besede v Sloveniji, Hrvaški, Istri, Koroški, pa tudi v Nemčiji, Švici, Belgiji in Holan-dski. Ne samo priprosto ljudstvo, tudi gla-sbeno naobrazeni ljudje zdaj več ne zane-marjajo harmonike, posebno ne kromatične.

Glasbeno-fizični raziskovalec Friderik Buschmann iz Berlina velja za izumitelja harmonike. Instrument je nazval »Ročno aelino«. Podlago je tvorila aelina ali fi-sarmonika iz leta 1821. Poznejša sporočila pa pravijo, da je Dunajčan Damion I. 1825 iznašel raztegljivo harmoniko. Kdo od obeh je njen pravi izumitelj, se danes ne da več dognati. Spetkoča so se izdelovalci har-monike na eno vrsto z 8—10 tipkami, pozneje pa z 17—21 tipkami v dveh vrstah s pripa-dajočimi basii. To so bili nemški in dunajski modeli. V Nemčiji, Švici, Belgiji in Holan-dski se je harmonika kmalu zelo razširila. Za to se je instrument vedno bolj izpopolnje-val in nastajali so novi tipi. Danes ekspor-tira samo Nemčija letno okrog 50 milijonov orglic (ustna harmonika) in 1 milijon har-monik na meh v vse dele sveta.

Danes razlikujemo 4 vrste harmonik: diatonično ali navadno (pravokotno), kromatično ali klavirsko (pravokotno), ba-dion (četverokotno), koncertno (četverokot-no).

Pri nas, kakor v alpskih deželah sploh, je najpriljubljena in najbolj razširjena diatonična in kromatična harmonika. Diato-nična harmonika izvira, kot rečeno iz l. 1821 oziroma 1829. kromatična pa, ki se je raz-vila šele pozneje, iz l. 1884. To je bila pol-kromatična harmonika, ki je tudi danes še v rabi. V melodijskih glasovih je bila že kromatično uglasena, v basih z ozirom na poteg in pritisk, pa različna in večinoma brez molovih spremljevanj. Po mnogih letih izpopolnjevanja se je šele pojavila kromatična harmonika z mehničnimi zvezanimi basii. Taki instrumenti se izdelujejo danes s 24, 36, 48, 60, 96, 120, 160 do 200 basii, med katerimi so tudi dur, mol, septim in zmanj-šani septim.

V letih 1875 do 1880 so se začele upo-rabljati prve diatonične harmonike štajer-skega načina izdelave. Po večini vsi igralci harmonike so si iste izdelovali doma sami v zabavo in kratak čas, ker tedaj še ni bilo proizvajalcev harmonik. Šele okrog l. 1880 so se pojavili prvi poklicni izdelovalci har-monik, ki so se z vso vneto lotili izpol-njevanja tega instrumenta in ga dvignili na današnje tako visoko stopnjo.

Posebno nadarjeni igralci harmonik so bili v onih časih razvoja tisti, ki so iz last-nega nagiba in po samopridobljenih izkuš-njah v ravnanju s tem instrumentom tekot let ustvarili današnje ljudstvo tako priljub-

V prvih povestih (Detinstvo in Deštvo ter Mladost) je opisal v glavnem samega sebe. Vse podrobnosti se sicer niso zgodile tako, kakor so popisane, ker je večkrat kaj do-stavil, a to je bilo v interesu dela samega. Krasno je popisal Tolstoj kozake ob Tera-ku, njih etnografske posebnosti in boje z nezadovoljnimi gorci. Njegov Olenin se poda na Kavkaz, da bi se moralno prerodil. Ko se pa nasiti filozofije in posmatranja, se vrne v življenje, postane častnik in se bori pod Sebastopolom. Spomine iz vojne je popisal Tolstoj v treh delih in je posebno zadivil svet s slikanjem duševnega stanja ruskega vojaka. Presunljiv je njegov re-alizem.

V Rodbinski sreči (1859) razvija svoj na-daljni program, ko pravi: Mislim, da sem našel pot do sreče, pogoje za življenje v naravi, za ljubezen do knjige in glasbe. S knjigo »Moja vera« je premagal materijali-zem, se približal cerkvi in začel oznanjati ljubezen, skromnost, ponižnost, askezo, vra-čanje zlega z dobrim. Zatopil se je v studij evangelijskih tekstov in postavil pravilo: Ne sodite, da ne boste sojeni! Tolmačil je Kristov nauk v smislu, da je Jezus zoper-stavljal osebno življenje ne življenju onstran groba, ampak skupnemu življenju vesoljne-ga človeštva v sedanjosti in prihodnosti. Proučeval je biblične tekste, odstranjeval napačna mesta, primerjal tolmačenja in pojasnjeval zlasti čudež nasilenja 5 tisoč lačnih. Glede na Kristusa je povdarjal, da ljudje niso razumeli njegovega nauka, ker je imel Kristus drugačne ideale, kakor da-našnja cerkev. L. 1897 se je izjavil proti umetnosti.

V Tolstojem se družijo epski zanos z boga-stvom slik, preciznostjo, plastičnostjo in si-tostjo barv. Velik je bil v epiki in psiholo-giji, največji pa v iskanju resnice. Kot umetnik je ustvaril romane, s katerimi si je pridobil ime ruskega Homerja. Umrl je v Astasovu l. 1910.

Niko Pirnat: Tolstoj

(Z razsavi »četrte generacije« v Jakopičevem paviljonu)

panje kar v uradu, samo da ne izgube dragocenega časa.

Mestno kopališče je postalo pravo središče življenja ob vodi, zmanjšan posnetek celokupne Ljubljane. Tu so zastopani vse starosti in vsi stanovi. Ugledni starejši moške stopajo po de-skah, ker ne zaupajo preveč vodi. Eden izmed njih se dnevno svečano poliva iz škropilnice, češ da je to bolj higijenično. O drugem pripovedujejo, da Ljubljani-co pomeji vedno s toplomerom, in če se mu vidi premrzla, stopi v vodo z vr-čem kropa v desnici. Onim, ki se ne boje toščice, diši posebno pivo. Gospe, ki se obupno borijo s telesno obilnostjo, si naroče rajše sladoleđ. Dekleta razka-zujejo nove obleke, in niso nič manj dražestne kakor pozimi na plesnih večerih. Otroci so vsi blaženi v svojem zaboiu, kjer brazdajo po »plitki vodki«. Opazovalec sreča tu mnogo znanih uglednih osebnosti. Očala in brade s kopalnimi hlačkami skupaj učinkujejo kakor najduhovitejše pustne maske.

Se slepec mora najti mestno kopališ-če. Tak vrišče se dviga odtod, da se mu izognejo celo preplašene vrane v velikem loču. Samo nobenega duhov-nega gospoda nisem nikoli srečal v ko-pališču. To bo menda zato, ker si še ni izmislila cerkvena oblast nobene te-mu stanu primerne kopalne obleke.

Solnce in voda pretresljivo učinkuje-ta na možgane. Psihijater ali higijenist tu bi imel jako hvaležno polje za opa-zovanje. Kaj vse čuješ v kopališču! Ne-ka mama, ki je čula o Pivki in Uni, za nič ni hotela pustiti lepe hčerke v čoln, ki ga ji je pripravil uslužbenec povoden mož. »Ne in ne.« Pod zemljo gre ta vo-da. Še smuknila mi boš s čolnom v žre-lo, pa te ne bo več nazaj!« Neki pagla-vec pa je prav kopici strmečih tova-rišev, da »gre Ljubljana pod zemljo naravnost v Split, poprej pa teče skozi Kosovo polje. Sredi polja stoji tam ve-lik spomenik kraljeviča Marka. Videl sem ga iz vlaka, ko smo se vozili letos na morje.«

V kopališču je torej prav zanimivo. A največ veselja imajo ljudje izven ko-pališča, pri »zastojkarjih«, po skritih kottičkah, kamor ne pride niti povsod navzoči »Jutrov« fotografi, moj velece-njenji učitelj. Vsi, ki ne premorejo kopa-liške vstopnine ali so rajše na prostem.

Ne dajte mu da zapije denar!

Vsakega alkoholika zamorete od vadi na skrivaj pijače, da sam niti ne opazi, s francoskim pre-paratom »Aroko I«. Zdravljenje je povsem neopazljivo, vrio mlo in prijetno. Poedini medikamenti so docela neškodljivi v vsaki količini. Naj bo krepak ali sla-boten alkoholik, naj pije dolgo ali le kratak čas, uspeh je zasu-guran. — Ozdravljeni alkoholiki ostane trezni vse življenje. Pojasnila in tiskovine razpo-ljamo brezplačno, zastoj in franco. Pišite nam s popolnim zaupanjem!

AROME COMPANY
Filijalka ZAOREB 6
Prod. Račkova 20.

AROKO

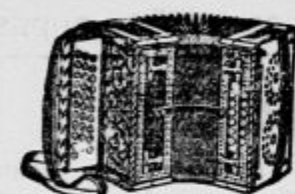
SANATORIJ DR. SCARPATETTI

Wetzelsdorf pri Gradcu. Telefon 5067.

Za živčno bolne, notranje bolezni in rekonvalescente. Odvaja (odtegnitev) alkohola in živčnih strupov. Zdravljenje z malarijo po metodi prof. Wagner-Jauregg. Psycho-analiza po Freudu. Dijetetične kure, terapija z mrzlo vodo in elektriko. Kure za odebelenje in shujšanje, zdravljenje reumatizma in protina.

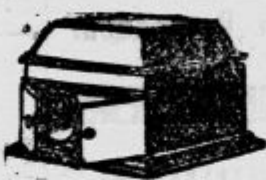
10.704

Zmerne cene, izborna prehrana in udobno stanovanje. Prospekt se pošlje poštoobratno.

Preko 100.000

glasbenih instrumentov smo prodali preteklo leto iz naše tovarne!

Preko 20.000

uradno potrjenih za hval smo sprejeli od naših odjemalcev

Gramofoni

namizni od D 345 dalje kovčegi od D 460 dalje

Ročne harmonike nemške od Din 85.— dunajske od Din 198.—

DOKAZATI VAM HOČEMO

na Ljubljanskem velesajmu od 1. — 10. sept. Paviljon E 19 — 23

1. Da so lahko izredno poceni tudi res moštrski glasbila, gramofoni in harmonike, kajti so še ljudje, ki naših izdelkov ne poznajo in tega nočejo priznati.
2. Da so naši izdelki dosegli upravičeno svoj svetovni sloves, kajti naša tovarna obstoja že nad 35 let, in je ni trdke blizu na okoli, ki bi se lahko merila z nami.
3. Da dobite v resnici že violine za 95.— Din, ročne harmonike za 85.— Din, gramofone za 345 Din itd., ki so glasbeni instrumenti, ne pa igračke.
4. Kako se Vas izkorističa z različnimi strani v tu- in inozemstvu z neupravičeno visokimi cenami in često manje vrednimi izdelki.

OGLEJTE SI ENKRAT. KAJ VAM NUDIMO! Razstavljeni je preko 200 različnih glasbil, gramofonov in harmonik. Paviljon E 19—23. Kdor ne bi imel prilike ogledati si razstave, naj zahteva naš glavni katalog, ki ga pošljemo brezplačno.

Skladišče

MEINEL & HEROLD

R. LORGER

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

MARIBOR št. 101 — B

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem se z

Dunajske ceste 31

na Miklošičevo cesto 14

v nove lokale nasproti hotela „Union“

Svojo trgovino sem z najboljšimi urami svetovnega slovesa izpopolnil. Vsa v svojo stroko spadajoča dela bom z največjo pazljivostjo točno, solidno in proti garanciji izvrševal.

Vsem dosedanjim p. n. znanem in prijateljem se za njihovo dosedanje naklonjenost najlepše zahvaljujem ter jih prosim, da krležijo svoje potrebe še za naprej pri meni — a novim p. n. odjemalcem se pa najljubše priporočam.

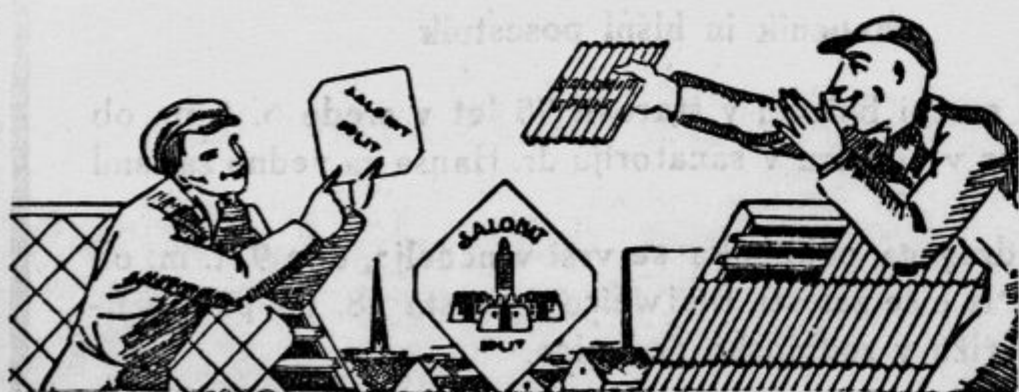
Anton KAJFEZ urar

10048.

„SALONIT“

Ia. azbest cementni-škrljavec

najboljši material za pokrivanje streh

„SPLIT“

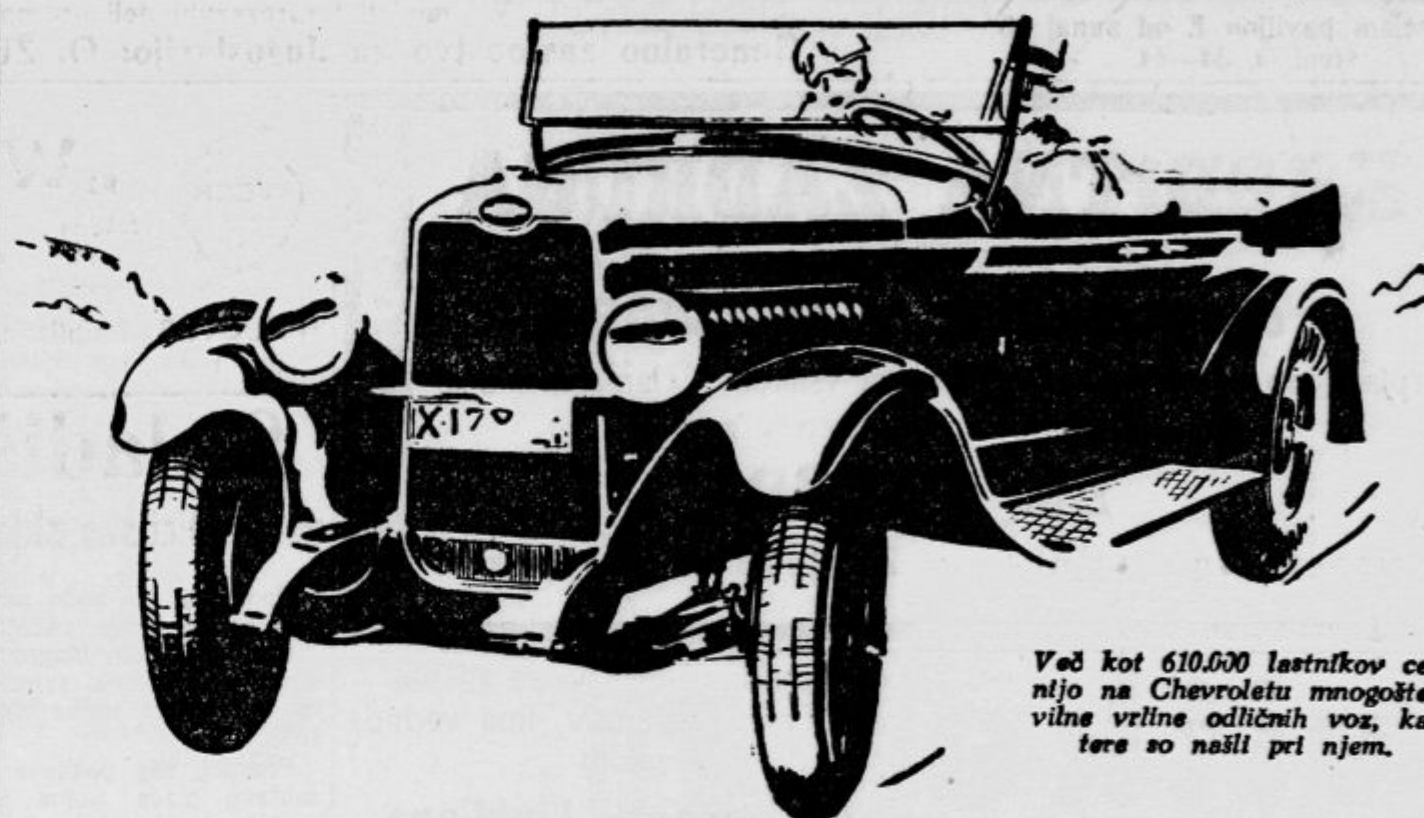
ANONIMNO DRUŠTVO ZA CEMENT PORTLAND-

LJUBLJANA

(Tovarnica v Solinu pri Splitu)

Za 54.000.-- Dinarjev

morete si nabaviti tudi Vi ta najnovejši, izredno učinkoviti Chevrolet ki je zdaj preizkušen od strani 610.000 vozačev

Ved kot 610.000 lastnikov cenijo na Chevroletu mnoge vrline odličnih voz, katere so našli pri njem.

Šeststo in desetisoč poedinih lastnikov imajo zdaj lastne izkušnje s tem novim Chevroletovim modelom 1928. Preizkušen je v njihovih rokah mesece in mesece na udobnih voznjajih.

CHEVROLET - odlični voz pri nizki ceni - ima dolg razstoj med osmi, udobno in prostorno karoserijo, zavore na vsa štiri kolesa in posebej 2 neodvisni na zadnja kolesa. Lastniki Vam bodo pričali o manjši porabi pnevmatik in večji varnosti glede drčanja. Indirektno razsvetljena armaturna deska pomeni pravcato udobnost pri voznjajih ponoči. Volant in naprava za vžiganje je mogoče zapreti s ključem, kar zavaruje voz pred tatvino.

Motor je opremljen s čistilcem za zrak in sitom za olje, spodnji del voza so zavarovani proti prahu in kamenju. To je prednost, katero boste šele tedaj primerno cenili, ko boste videli, koliko kilometrov bo prevozil Vaš voz brez neprijetnosti in popravil.

Če ste si izbrali CHEVROLET-a, izbrali ste si preizkušen voz, po izdelavi in opremljenosti enak odličnim in dragim vozovom.

Touring Din 54.000, Coach Din 68.000, Roadster Din 54.000, Coupé Din 68.000, Sedan Din 74.000, Imperial Landau Sedan Din 76.000.

Vsi modeli takoj dobavni.

CHEVROLET

Proizvod General Motorsa

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAGREB
Kraljice Marije ulica 34. — Tel. 27-44LJUBLJANA
Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

L. Mikuš Ljubljana

Mestni trg št. 15

Ustanovljeno 1839

Na malo Na veliko
Telefon 2282

dežniki

Poppaea

zavod za izdelavo kozmetičnih preparatov

F. Hann & Comp.

Ljubljana

Telefon št. 3152.

NESTLE-JEVA

OTROŠKA MOKA

DELA DECO KREPKO IN MOČNO

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdnosti

Lud. Baraga, Ljubljana, Štefanova ulica 6/I. Iznajmljevanje 15-letna garancija. Telefon št. 980.

Za krojače! Nova, velika Za krojače!

Knjiga krojaštva

za samouke o prirobovanju moških oblačil.

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige 255

Avtobusna zveza z modernimi velikimi

avtobusi tt. „Tapred“ d. d., Zagreb

10668
Zagreb - Brežice - Novo mesto in nazaj. Odhod dnevno iz Novega mesta ob 4.45 uri, dohod Brežice kolodvor ob 6.30 uri, prihod Zagreb 8.35. Odhod iz Zagreba ob 15.45 uri Zrinjevac, prihod Brežice ob 17.45 uri, prihod Novo mesto ob 19.34 uri. — Pojasnila v oglasih.

Ugodna prilika!

Tovarniško poslopje s skladišči in pokritimi lopami na zelo ugodno ležečem kraju v Ljubljani se dobi takoj v zakup. Nad 9000 m² površine, velike delavnice; kompleks od treh strani s cestami obdan. Mogoč parni in električni obrat. Pisarna zraven. Eno stanovanje event. tudi na razpolago. Sklene se lahko dolgoletna pogodba. Zelo pripravo za vsako vrsto podjetij. Interesanti dobe pojasnila v oglasnem oddelku „Jutra“. 10.6-7

Velike motorne dirke in ghim-khana igre

danes 8. septembra
ob 3. uri popoldne

na dirkališču pri Dev. Mar.
v Polju.

GRAND PRIX AVSTRIJE 2. septembra 1928. Neprekinjena 6 urna dirka.

2 A. J. S. MOTOCIKLA NA STARTU — 2 A. J. S. MOTOCIKLA KOT ZMAGOVALCA NA CILJU!

Vozač Handley zmaga nadkrijujoče na 350 ccm AJS s 569 km s povprečno brzi 95 km na uro. — Vozač Rowley zmaga grandiozno na 500 ccm AJS s 564 km s povprečno brzi 94 km na uro. Ta dvojna zmaga na AJS motociklih je nenadkrlija ter ena izmed najdragocenejših zmag te vrste med več sto do sedaj doseženimi na A. J. S.

MEDNARODNE MOTORNE DIRKE V ZAGREBU 2. 9. 1928:
G. Walter Stuzl zmaga na AJS s prikolicco 500 ccm ter potolče med drugim madžarskega šampiona Štefana Rotasa na stroju 600 ccm, v rekordnem času.

Najboljši dokaz precizne in kvalitetne izdelave A. J. S. motociklov.

Vsi modeli ter rezervni deli promptno dobavljivi! Plačilne olajšave!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva štev. 11.

Velesjem paviljon E od zunaj ob
steni št. 34—44.

Velesjem paviljon E od zunaj ob
steni št. 34—44.

KREDITNA ZADRUGA

Palača pokojninskega zavoda

reg. pom. blag. v MARIBORU

izplača po osmih mesecih članstva vsakemu članu za slučaj
poroke ženitovanjsko doto v znesku

Din 20.000

10739

Prispevki neznatni. Zahtevajte prospekte.

Zvitke (role)

za računske stroje

ček in kontrolne zvitke za bla-
gajne vseh sistemov, ima vedno
v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 6, I. nadstr.
Telefon štev. 2984

Kalvarija

Dosedaj največja gledališka predstava na prostem.

Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat
ob 8. uri zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstop-
nic pri tvrdki «Orižent», Dunajska cesta 14.

Kamnoseška industrija
ustanovljena 1860.

Alojzij Vodnik

Ljubljana, poleg gl. kolodvora

Cerkvena častna dela, altarij, prižnice,
obhajilne mize itd. Marmornate plošče
za pohištvo, elektromonterije, strojarje
trgovske pulte, mesnice, kopalnice, stop-
nišča in veže v vseh barvah. Nagrob-
ni spomeniki, mavzoleji, rodbinske grobnice,
kapele. Marmornati kamni za salone in
elegančna stanovanja. Kameniti ližaki za
kubine 131a

Strokovnjaki so si edini v tem in so

„WECK“

čas in aparat za vkuhanje naj-
zanesljivejši. 134

Tovarniška zaloga „Weck“ pri tvrdki:
„FRUCTUS“ Ljubljana, Krekov trg 10-I

Celje: L. JAGOBČ, Maribor: K. LOTZ.

Skladiščnik

za špedicijsko skladišče se išče.

Upoštevali se bodo samo prošnje, ki do-
kažejo, da imajo večletno prakso v taki
službi, obvladajo blagovništvo, so že od-
služili vojaški rok, samci in so zmožni po-
leg državnega jezika tudi popolnoma nem-
ščine.

Prošnje naj pošljejo svoje ponudbe z
zahtevo plače kojim je priključiti sliko,
prejete spričeval in reference, na naslov,
kojega bodo dobili v administraciji tega
lista.

Svetovna tovarna gramofonov
namerava ustanoviti v

Celju in Mariboru

skladišče ali podružnico.

Interesenti, ki razpolagajo s potrebnim
lokalom in primerno kaveljo naj po-
šljejo ponudbe pod „Samoprodaja“ na
o lasni oddelki „Jutra“.

Naznanilo.

Naznanjam cenj da-
mam, da sem dobila
nove flise po jako niz-
kih cenah. Sprejema se
tudi preoblikovan e.
Cene solidne. 1039

Se priporoča

Salon „Pompadour“

Žimnice

(matrace), posteljne mreže,
lezione svetle (slojivo),
otomana, divane in tapet-
niske izdelke tudi najceneje.

Rudolf Radovan
tapetnik

Krekov trg štev. 7
(polg Mostnega doma.) 8

Proizvod za S. H. S.

RUDI KRAUS, ZAGREB

Sajmište 51

Novost za Ljubljano. Šoferska šola

(Oblastveno koncesijonirana) za poklicne šoferje, za
dame in gospode! Teoretičen in praktičen pouk v
vožnji! Poseben tečaj za dame.

Otvoritev 1. oktobra 1928. — Priglasitve in
pojasnila daje šoferska šola K. Čamernik, Dunajska
cesta 36. Telefon 2236. 10740

Pletenine

volno, pavlo, zenne obce, naramnice, veze-
nino, cvrnatke čipke, pralni trak, ter razne
drugo modno in kratko blago po zelo ugodnih
cenah priporoča

Osva'd Dobelc, Ljubljana

10573

Pred Škofijo 15

Amerikanci, kapitalisti in lesni trgovci — pozor!

Na Gorenjskem se prostovoljno proda po zelo ugod-
ni ceni 160 orolov arondiranega gozda in travnikov,
vodna moč in kamnolom, vse tik trga, prometne ceste in
nanovo trasirane železnice. — Vprašanja in ponudbe na
ogl. odd. „Jutra“ do 30. septembra pod znakom: „Ugodna
prilika 1928.“. 10648

S 1/28-59

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog upravitelja konkurzne mase dr. Boštjana
Schaubacha, odvetnika v Slovenski Bistrici, bo

dne 29. 9., 1. 10. in 2. 10. 1928 dop. ob 8. uri

na Pragerskem na licu mesta sodna dražba vseh v konkurz
Franca in Milke Leskovar spadajočih premoženj ter

dne 8. 10. in ev. 4. 10. 1928 dop. ob 8. uri

na Pragerskem na licu mesta na podlagi s tem odobrenih
dražbenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:

1.) zemljiška knjiga Spodnja Poljskava vl. št. 8,
obstoječih iz stanovanjske hiše št. 81 in stanovanjske hiše št. 75,
gospodarskih poslopj, klavnice, mesnice, skladišnega prostora
ter zemljiških parcel;

2.) zemljiška knjiga Spodnja Poljskava vl. št. 216,

obstoječih iz stavne parcele s sidano hišo, gostilne s keglji-
ščem, gospodarskim poslopjem, dveh klavnic, ledenice in hle-
vov z opravo;

3.) zemljiška knjiga Spodnja Poljskava vl. št. 216,
obstoječih iz stanovanjske hiše, mostne tehtnice in vrtno par-
celo;

4.) zemljiška knjiga Spodnja Poljskava vl. št. 636,

obstoječih iz travnika;

5.) zemljiška knjiga Spodnja Nova vas, vl. št. 57,

obstoječih iz travnika.

Cenilna vrednost:	Najmanjši ponudek:
ad 1.) 484.162 Din 60 p.	247.890 Din 30 p.
ad 2.) 344.148 Din 05 p.	176.428 Din 77 p.
ad 3.) 92.062 Din 90 p.	46.572 Din 81 p.
ad 4.) 15.037 Din — p.	10.024 Din 66 p.
ad 5.) 10.425 Din — p.	6.950 Din — p.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

OKRAJNO SODIŠČE SLOVENSKA BISTRICA,

odd. II., dne 1. septembra 1928.

10755

V Solnogradu

Snadstropna stanovanjska in trgovska
hiša, v starem delu mesta, za šilingov
70.000 naprodaj. Celo drugo nad-
stropje je lepo komfortno petosobno
stanovanje, zaščiteno prosto in takoj na
razpolago. Ponudbe pod „Kaiservier-
ter“ na Anončno ekspedicijsko Jörg
Hammerer, Salzburg, Oesterreich. —
Judengasse 17. 10744

Laboranta

mlajšo, inteligentno in pridno
silo iščemo.

Oferte s prepisi spričeval in oseb-
nimi navodili na upravo lista
pod št. 666

Revmatizem.

Izjava zahvalnosti.

Gosp. Dru. I. Rahlejevu,

Beograd, Sarajevska 70.

Spoštovani gosp. doktor! Vaš spasonosni
lek Radio - Balsamika me je rešil dolgo-
letnega revmatizma in nimam besedi, da bi
se Vam zahvalil za trud za rešitev člove-
čanstva. Vporabil sem samo eno steklenico
in takoj sem občutil, da me neznosna bole-
st zapušča ter sem že več kot leto dni rešen
tega groznega in neznosnega trganja. Tu-
kajšnjim lekarnarjem sem priporočil Vaše
zdravilo in hvala Gospodu, lekarna Matič-
ga je naročil. Velika Vam hvala, nesmrtni
doktor, in živeti!

Vaš hvaležni spoštovalec

Dragutin V. Protič,

sr. poglavar v p.

Št. 4. novembra 1925.

Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja
in razpošilja proti naplati Laboratorij Ra-
dio-Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Sa-
rajevska 70.

Zdravilo se dobi tudi v vseh boljših le-
karnah in drogerijah. 168

Brez posebnega naznanila.

Potrži žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da je naš dragi oče, stari oče, tast in stric,
gospod

Filip Supančič

stavbenik in hišni posestnik

po dolgi in mučni bolezni v starosti 78 let v sredo 6. t. m. ob
pol 9. zvečer v Gradcu v sanatoriju dr. Hansa za vedno zatisnil
oči.

Pogreb draglega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob
3. popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 18, na pokopeli-
šče k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.

Pokojnika priporočamo v tiho molitev.

Žalajoči ostati.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Nato so prišli poklicat Louisa k materi. Čez nekaj minut je odšel tudi abbé Benoit in jaz sem jel sam hoditi po sobi. Tišina po tolikem razburjenju, samota, ko sem še uro poprej gledal smrti v obraz, zavest, da sem po tako strašni nevarnosti spet na varnem, vse to mi je segalo globoko v srce. Ko sem mimo tega še pomislil na smrt markiza de Saint-Alais ter se spomnil bleščečih sposobnosti, snovitosti in sijajne pojave tega ponosnega moža, ki je bil zdaj za vselej izginil, so me spet obile solze. V nepremagljivi ganjenosti sem hodil po sobi, ves srečen, da ji morem dati duška, ne da bi se oziral na druge ljudi.

Čez dolgo časa, ko je bilo minilo že nekaj ur, se je Louis vrnil k meni.

»Ali hočeš stopiti noter?« me je vprašal brez uvoda.

»K tvoji materi?«

»Da, rada bi te videla,« je odvrnil, ne da bi se umaknil od vrat; njegov potrni in mrtvi glas je pričal, da ni nikakega upanja več.

Mehanično sem vstopil z njim vred, bolj zamišljen v prošlost nego v sedanost. Toda že na pragu sosednje sobe, v kateri je gorel lestenec, med tem ko so bile oknice zaprte, sem se vzdramil kakor iz sanj. V nasprotnem koncu sobe je ležala gospa de Saint-Alais na postelji, podprta z visokim kupom blazin. Obstal sem. Na njenih licih sta žareli dve rdeči lisi, ki sta delali obraz še bolj bled in

113

blešk njenih oči še bolj bolesten; a to dvojje ni bilo tisto, kar me je najbolj presunilo, niti ne to, da je med govorjenjem zlovesče trzala za odejo. Pograbilo me je marveč nekaj neopredeljivega v njenem izrazu, nekaj tako neskladnega s položajem, da sem kar osupnil in odnevel.

Markiza je opazila moje obotavljanje ter mi ga jela očitat z veseljem, malce spakljivim glasom, ki mi je strašneje od najbolj patetičnih besed razodel brezupno resnico.

»Dobro došli, gospod vikont, le naprej,« je dejala. »Vendarle me veselji videti, da vas sramežljivost še ni povsem minila. Toda ne bojte se, saj ne bomo prestrogi do vas. Kesanje, tudi če je pozno, je vselej treba šteti človeku v zaslugu... A kje je moja pahljača, Deniza? Daj mi pahljačo, mala!«

Deniza je zadušila ihtenje, s katerim se je borila, ter vstala s svojega stola ob postelji; že sem se zbal, da bo njena bol udarila na dan. Toda gospa Catinotova je rešila položaj. Urno je vzela svojo pahljačo z bližnjega podstavka in s trdno roko potisnila deklico nazaj.

»Hvala, dragica,« je rekla gospa de Saint-Alais ter se popahljala in nasmehnila z dražestno ljubeznjivostjo, ki sem jo nekaj tolikrat občudoval v njenem salonu. »In zdaj, gospod vikont,« je nadaljevala s porednim glasom, ki mi je kakor nož presunil srce, »priznajte mi, da sem bila dobra prerokinja.«

Zamrmral sem nekaj nerazločnega; neznosno mi je bilo gledati markizin nasmejani obraz in tužno potrtost njene okolice.

»Vedela sem, da se naposled vrnete k nam,« je zmagoslavno nadaljevala. »In če bi bila stroga, bi vam v tem trenutku lahko marsikaj povedala. A ker ste se za časa vrnili k svojim ljudem, hočem rajši pozabiti, kar je bilo. Njegovo Veličanstvo je tako dobro, da...

A kje so ostali? Pri tem, kar še pride, ne moremo biti brez njih.«

Obletela nas je z očmi, nato je povzela s svojim nekdanjim rezim glasom:

»Kje je vendar gospod de Gontaut? Povejte mi, Louis, ali gospod de Gontaut še ni prišel? Obljubil se mi je za pričo pri podpisu ženskih pogodb.«

Louis, ki je stal med abbéjem Benoitom in zdravnikom pri enem izmed zaprtih oken, je s svojega mesta s posiljenim glasom odvrnil, da ga še ni.

Markiza je začutila v sinovem glasu in vedenju nekaj neobičajnega in nas je vse po vrsti nezaupno premerila s pogledom.

»Nadejam se, da mi ničesar ne prikrivate?« je vprašala in nerazumno pomahala s pahljačo. »Pa ne, da bi se mu bilo kaj zgodilo?«

»Ne, ne, madame, prav nič se mu ni zgodilo,« je odvrnil Louis, da bi jo pomiril. »Vsak trenutek ga pričakujemo.« Toda senca vznemirjenosti je še vedno ležala na markizinem obrazu.

»In Viktor?« je vprašala. »Tudi njega še ni? Ali z gotovostjo veste, Louis, da se jima ni nič zgodilo?«

»Zanesite se, madame, kmalu ju boste videli,« je odvrnil on, boreč se z ihtenjem.

Da ni bilo zastorov ob alkovi, bi bila mati videla, kako je brezupno vznemiril z rokami in se obrnil v stran...

Markiza ni opazila ničesar, čeprav je bilo v sinovem obrazu in vedenju marsikaj, kar bi bilo moralo zbuditi nezaupnost razsodnega človeka. Med tem, ko je on govoril, so se markizine oči uprle vame in skrb, ki ji je pravkar še zatemnjevala obraz, je izginila kakor oblak na jutranjem nebu. Spet je zamahala s pahljačo ter me veselo pogledala.

STARA RENOMIRANA KRZNARNA V
GRADCU (GRAZ)

M. HOMSCHAK

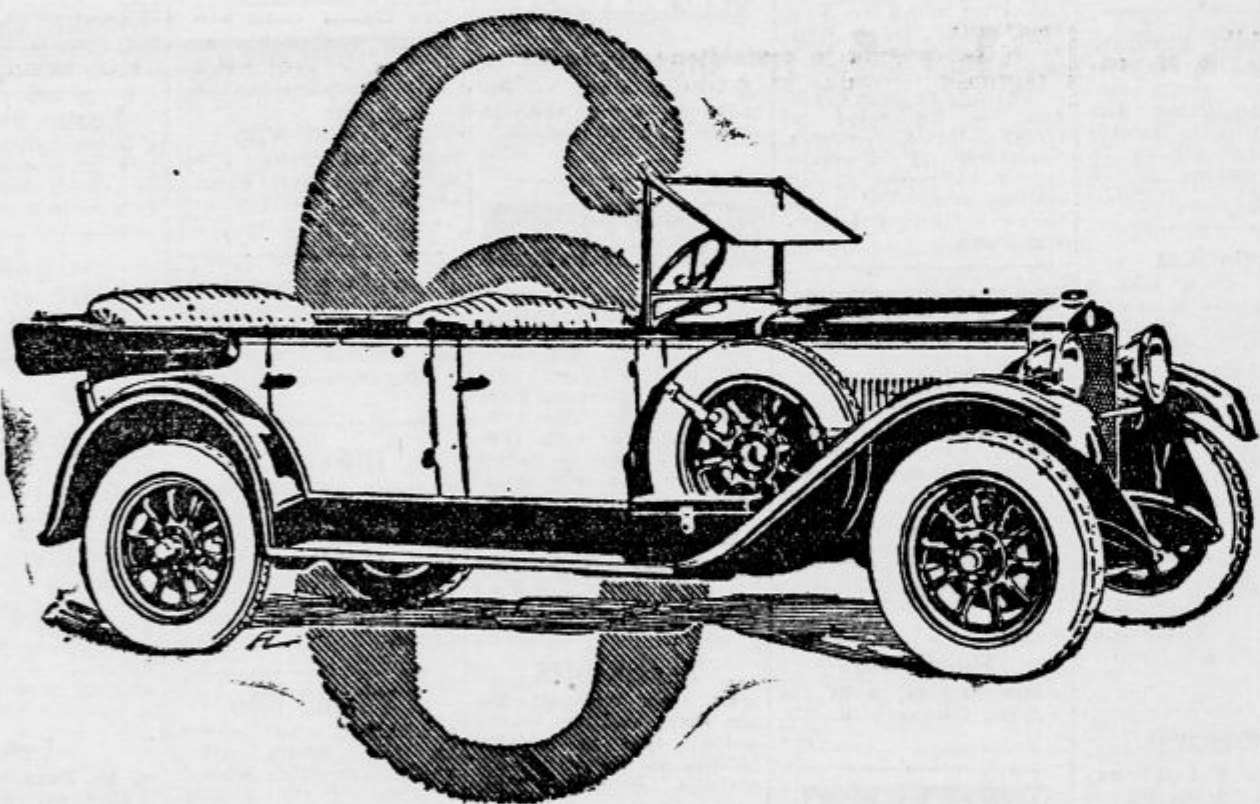
JE ZASTOPANA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU S PREKRASNO IZBIRO KRZNA
ZA DAME, KI SO IZDELANA PO ORIGINALNIH MODELIH

BREZKONKURENČNE CENE!

PAVILJON H/455

PRVOVRSTNA IZDELAVA!

Mod. 520

Cilinderski motor

izborna pospeši hitrost, varčuje v obratu
se lahko krmari, elegantna linija karoserije,

Jugoslavensko Fiat-avtomobilno prometno d. d., Beograd

Centrala: Beograd, Grobljanska ul. 35

Fillala: Zagreb, Direkcija, Samostanska ulica 2a

Garaža in delavnica: Filjanova ul. 6

Avtorizirani prodajalci za Slovenijo:

Ljubljana: Triumph-avto d. z o. z. Centrala, Dunajska cesta

Maribor: Triumph-avto d. z o. z. Filijala, Gosposka ulica 10

Izredna prilika!

Žgalni kotel (400literski)
in ROTIRNO SESALKO prodam
po zelo ugodni ceni. Žgalni kotel
je zelo praktičen, ker je prenos-
en. Istotam prodam veliko hra-
stovih sodov in kadi v različnih
velikostih in 1 vagon suhih klan-
nih dog iz hribovskega hrasta.
Povpraša se pri D. Modic, Celje.
10685

Izurjeno natakario

za takojšen nastop
sprejme restavracija pri
kolodvoru Kranj.
Izvežbane, kavicje zmogljive
moči imajo prednost.
Predstaviti se je osebno.

„SPECTRUM“ d. d.

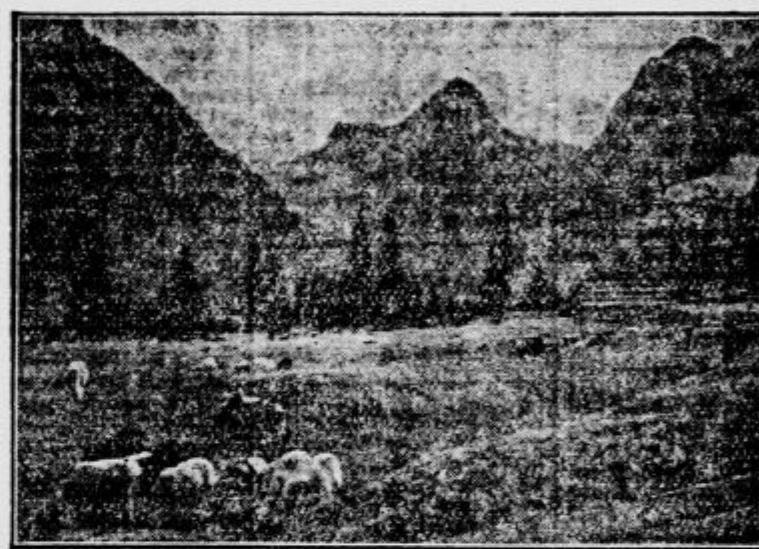
inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 28, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica:
Zagreb
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena
vseh velikosti in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče,
vstekljanje v med. Fina, navadna
ogledala. 82

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVILANJE VSEGA MATERIJALA
Družba z o. z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI TERPENTIN
STROJNO OIL
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO OIL
PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA
POLEGOTROVINA
SCHNEIDER ZVEROVŠEN

PRVOVRSTNI MATERIJAL-NIZKE CENE!!

Priroda Vas pozivlje,

da provedete svoj dopust v gozdu ali na polju, na gorah ali ob
morju, da se oduševljate in odločite bivanjem čim bolj okrepčate.
V svojem navdušenju pa medtem ne pozabite na najvaž-
nejše, da pripravite in zagotovite bago delovanje bivanja v
prirodi s krepko hrano, ki jo telo, a da ga ne utruja z nepotre-
bnim balastom in ki ne veže telo na stalne dnevne obroke.
Posijte jutri za zajtrk še iz svoje termosteklenice, in isto
kako na potovanju ali na izletih, skodelico

OVOMALTINE

ki ima zelo prijeten okus, se lahko prebavi in predstavlja koncen-
trirano hrano, iz najboljših naravnih iedi. Ovomaltine se naglo pre-
tvorja v zdravo kri, ki ustvarja telesno energijo, okrepujočo te-
lesno in duševno delavnost.

Dobi se povsod:

zrežite in pošljite nam:

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi tranko brezplačen vzorec „OVOMALTINE“

Ime in priime

Stanovanje:

Kraj:

Pozor avtomobilisti in avtotaksi!

2 elegantna nova avtomobila STUDEBAKER 6 cilindrska ter
1 eleganten nov 6 sedežen ADLER avto
oddam po zelo ugodni ceni ter pod jako ugodnimi dolgotraj-
nimi plačilnimi pogoji.

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11

Vsakovrstno usnje in čevlje

dobite po najnižjih dnevni cenah, stalno v zalogi pri

Petriču

Selšček štev. 29, Begunje pri Rakeku.

Razpis.

Pri gradbi občinskega vodovoda za Vič-Glince in
Rožno dolino se odda izkop in zasip vodovodnega
jarka v skupni dolžini 2970 m. Pogoji in ofertni
pripomočki so razporejeni v občinski pisarni na Glincah
v navadnih uradnih urah. Ponudbe je vložiti do
20. septembra 1928 pri podpisnem županstvu.

Županstvo občine Vič

dne 28. avgusta 1928.

Župan: **Petrovičič I. r.**

10715

Vse šolske knjige dobite v
knjigarni „Tiskovne zadruge“ v Ljubljani

Peugeot

Novi 6 cilindrski 2 literski dospel in je že na velesejmu,

ki je vzbudil občudovanje vseh strokovnjakov na vseh svetovnih razstavah, ter je najpopol-
nejši in najmodernejši izdelek te najstarejše avtomobilske tovarne. Nadalje novi
modeli 12 HP in 30 HP 4 cilindrske odprti, zaprti, potniški državne takse prosti. Na-
dalje 1200 kg in 4000 kg tovorni in avtomobili. Vsi rezervni deli v zalogi.

**Plačilne olajšave! Oglejte si najnovejše modele na Ljub-
ljanski jesenski razstavi.**

99-3a

Glavno zastopstvo: O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Velesejem, paviljon E 134-137
ob steni zunaj.

Stanovanja

Stanovanje
2 sob in priključni, isto mesto, stranska bres ožek na oktober ali november. Plaša primerno najmanjši tudi na leto naprej. Pogoj: vodovod, elektrika in čistost. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28100

Stanovanje
4 sob, kuhinja, predoba, parket, elektrika, plin, za takojšnjo vstop, oddam mirni stranki bres otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Stanovanje
v Mariboru pri parku, 5 let, s tremi sobami, kuhinjo in priključni, s strani s strani ter 3 velika prostora na dvorišču, kot garaža, skladnica, za obrt ali industrijo, dam v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 27832

Dve stanovanji
eno s dvema, eno s tremi sobami, kuhinjo in priključni, s strani s strani ter 3 velika prostora na dvorišču, kot garaža, skladnica, za obrt ali industrijo, dam v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28312

Stanovanje
2 sob, sobe za stitnik, svetlo, kopalnica in priključni, s strani s strani ter 3 velika prostora na dvorišču, kot garaža, skladnica, za obrt ali industrijo, dam v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 27431

Mirna gospodična
s svojo materjo, isto mesto, stranska bres ožek na oktober ali november. Plaša primerno najmanjši tudi na leto naprej. Pogoj: vodovod, elektrika in čistost. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 27431

Stanovanje
v novi hiši, obstoječe in 3 sob, kuhinja in priključni, oddam s 1. oktobrom na 500 Din. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Stanovanje
3 sob in kuhinje oddam pod Rodnikom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Stanovanje
3 sob in kuhinje, v centru mesta oddam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Lepo nagrado
tistemu, ki prebrski boljši gose s oglasno bres ožek na oktober ali november. Plaša primerno najmanjši tudi na leto naprej. Pogoj: vodovod, elektrika in čistost. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28332-3

Stanovanje
s 5 sobami in shrambo oddam v novi hiši. Voda in razsvetljava. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Majhno stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini mesta oddam takoj mirni stranki bres otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Solnčno stanovanje
dvoosobno, isto mesto, stranska bres ožek na oktober ali november. Plaša primerno najmanjši tudi na leto naprej. Pogoj: vodovod, elektrika in čistost. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28306

Stanovanje
v bližini mesta, isti mirna stranka bres otrok. Naslov na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28370

Stanovanje
sobe, kuhinje, shrambo in priključni oddam stranki bres otrok ali 2 uradnikov s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Stanovanje
komfortno, 3 sob, kopalnica, balkona in vseh priključni, oddam na november v zadnji hiši »Stan in dom«, Trška cesta 28. Polize se letom.

Stanovanje
2 sob s priključni 1. oktobra stranka s 1. oktobrom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28407

Dva dijaka
vsejšola realne gimnazije sprejme rodbina na vsa ožek, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Dva dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
vsejšola realne gimnazije sprejme rodbina na vsa ožek, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Dva dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
vsejšola realne gimnazije sprejme rodbina na vsa ožek, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Dijaka
vsejšola realne gimnazije sprejme rodbina na vsa ožek, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Tri dijake
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Tri dijake
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dva dijaka
sprejme na stanovanje in v zbirki. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dva dijaka
sprejme v celo dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Tri dijake
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Mlaščega dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Sobo
s posebnim vzhodom oddam 2 gospodinjstva ali dijakov, v vseh ožek, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Šivalni stroj
»Singer«.

Tri dijake
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijakinja
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka (info)
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka (info)
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dve dijakini
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

1 ali 2 dijaka
sprejme v dobro ožek na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s elektriko razsvetlavo, parket, poseben vzhod, kratek, svetlo, oddam takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Sostanovalec
sprejme na Osnarjevem naselju 1/II, levo. 28408

Zračno sobo
oddam v Gospodinjstvu 1. oktobra solidni gospodinjstva. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s strogo separiranim vzhodom in elektriko razsvetlavo, 200 m od glavne pošte oddam takoj solidnemu gospodinu. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Komfortno sobo
oddam boljši ožek v škrabčev ulici 5 (polje mestne drevnice). 28328

Snažno sobico
isto s 1. oktobrom uradnika. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28332

Sobo
s posebnim vzhodom in elektriko razsvetlavo, 1856 boljši gospodinjstva v bližini ožek s 15. septembrom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28323

Oporemljeno sobo
lepo, za dve osebi, s uporabo kopalnice istem s 15. septembrom. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
istom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28377

Dve sobi
oporemljeni ali prazni oddam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
s posebnim vzhodom in elektriko razsvetlavo, 1856 boljši gospodinjstva v bližini ožek s 15. septembrom. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Oporemljeno sobo
veliko, parket in elektrika, oddam zakonoma, 2 gospodinjstva ali dijakov. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Prazno sobo
oddam na Gospodinjstvu s. št. 4/II, levo. 28409

Prenočišče
Preprosto pramo sobo 1856m v bližini mesta. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Sobo
separirano in s elektriko razsvetlavo, 1856 boljši gospodinjstva v bližini ožek s 15. septembrom. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Dopisi
Gospodična

Gospodična
Nijlva, srednjih let, debla gospodinjstva, isti manja s starejšim gospodinu. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28310

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

Ljubitelj športa
isti manja s boljšo damo. Namaka pisane dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod št. 28154

Samostojna dama
isti manja s boljšim gospodinu, starim do 45 let, ki posejeda nekaj gotovine, na povečanje obrata. Zelo mihi uradniki imajo prednost. Pogoj je miren stan. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

«Korotan»
Iskrena hvala. Ljubim te bresje. P. M. Poljub Zlatko.

Posestnica
in obrtnica

Portugalko
dobro, ljutomersko, to 81 K. Brevovšek, Komenskega ulica 26. 28300

Les
Hrastove blode

Stavbno gradivo
Hrastove stopnice

Harzer kanarčki
poceni napravljeni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Lovski pes
letnjak, 3 leta star, dobi drugo nagrado na Bledu, dobro dresiran, napredni, 300 Din. Pojavila se je Pavlin, Zirovnica, Gorazdovo.

Otroška jopica
pletena, modre barve, se je izgubila na poti od Prule do Dolanske ceste. Najdite jo se prosim, da jo vrnete v Beethovnovi ulici št. 6 — pri hišnici.

Najdite ure
ki se je v točnu po letu izšla v veliki noči oglasni v oglasnem oddelku »Jutra«.

Električni dinamo
3 KS, v popolnoma dobrem stanju, s vsem inštalacijskim in drugim materijalom. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Pletilni stroj
Jaquard kupim na obroke. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«.

Pletilni stroj
8/60 po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Obrt
Fotografiram

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupim najceneje v največji vrvari in v Jugoslaviji. Tovarna motorna in vrvarska d. d. Gromplje pri Ljubljani — Komisija saloga: Frane Palma, Ljubljana, Gospodinjstva 7 — Celje: Cankarjeva 7 in Maribor: Koroska 8.

Klobuki
najmodernejši od 100 Din dalje. Za preoblikovanje damskih klobukov se dovoli najprej. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Odeje
izdelovanje in prodava ožek vseh vrst, vaje, ki se sprejema v fufanje. — Rožna ulica 19. 28398

Pletenine!
Vas v to stroko spadajoča obleka in lase po meri in okusa. Vajno na gr. trgovce in manjše platnarje. Pleteno blago raznih vrstov na mestu. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Planino
dobro obranjen — vredno prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Kam pa kam!
Portugalko

Les
Hrastove blode

Stavbno gradivo
Hrastove stopnice

Harzer kanarčki
poceni napravljeni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Lovski pes
letnjak, 3 leta star, dobi drugo nagrado na Bledu, dobro dresiran, napredni, 300 Din. Pojavila se je Pavlin, Zirovnica, Gorazdovo.

Otroška jopica
pletena, modre barve, se je izgubila na poti od Prule do Dolanske ceste. Najdite jo se prosim, da jo vrnete v Beethovnovi ulici št. 6 — pri hišnici.

Najdite ure
ki se je v točnu po letu izšla v veliki noči oglasni v oglasnem oddelku »Jutra«.

Električni dinamo
3 KS, v popolnoma dobrem stanju, s vsem inštalacijskim in drugim materijalom. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Pletilni stroj
Jaquard kupim na obroke. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«.

Pletilni stroj
8/60 po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Obrt
Fotografiram

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupim najceneje v največji vrvari in v Jugoslaviji. Tovarna motorna in vrvarska d. d. Gromplje pri Ljubljani — Komisija saloga: Frane Palma, Ljubljana, Gospodinjstva 7 — Celje: Cankarjeva 7 in Maribor: Koroska 8.

Klobuki
najmodernejši od 100 Din dalje. Za preoblikovanje damskih klobukov se dovoli najprej. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Odeje
izdelovanje in prodava ožek vseh vrst, vaje, ki se sprejema v fufanje. — Rožna ulica 19. 28398

Pletenine!
Vas v to stroko spadajoča obleka in lase po meri in okusa. Vajno na gr. trgovce in manjše platnarje. Pleteno blago raznih vrstov na mestu. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Eligij Eber
izdelovanje čepic, Kongreznih 7, 1. lina v zalogi športne čepice

Naznanilo
Naznanjam vsem lastnikom motorjev in avtomobilov ter drugim strojem, da sem uveljavil specialno

mehanično delavnico
vključno vrtanje obrobov pri metu (Kolbenringe) in bresje, struganje in brusenje cilindrov ter vseh v to stroko spadajočih del — na Trški cesti št. 118 (Vio). Se pripravlja Gregorin Ivan 28346

Les
Hrastove blode

Stavbno gradivo
Hrastove stopnice

Harzer kanarčki
poceni napravljeni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Lovski pes
letnjak, 3 leta star, dobi drugo nagrado na Bledu, dobro dresiran, napredni, 300 Din. Pojavila se je Pavlin, Zirovnica, Gorazdovo.

Otroška jopica
pletena, modre barve, se je izgubila na poti od Prule do Dolanske ceste. Najdite jo se prosim, da jo vrnete v Beethovnovi ulici št. 6 — pri hišnici.

Najdite ure
ki se je v točnu po letu izšla v veliki noči oglasni v oglasnem oddelku »Jutra«.

Električni dinamo
3 KS, v popolnoma dobrem stanju, s vsem inštalacijskim in drugim materijalom. Prosim, da mi oglasni pri posredniku Ivanu Zupančiču, Trbovlje 2 — Gaberko.

Pletilni stroj
Jaquard kupim na obroke. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«.

Pletilni stroj
8/60 po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.

Obrt
Fotografiram

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupim najceneje v največji vrvari in v Jugoslaviji. Tovarna motorna in vrvarska d. d. Gromplje pri Ljubljani — Komisija saloga: Frane Palma, Ljubljana, Gospodinjstva 7 — Celje: Cankarjeva 7 in Maribor: Koroska 8.

Klobuki
najmodernejši od 100 Din dalje. Za preoblikovanje damskih klobukov se do

Lutzove peči

in
peči „Monolit“
Inž. GUZELJ, Ljubljana VII.
Jernejeva cesta 5.
Ravnatelj Volthove male turbine in Conzovi-
elektromotorji. 142
Tel. 8252

„OLLA“
GUM...?
„OLLA“ je kot do-
kazano že desetlet-
ja vodilna kot naj-
starejša in dokaz-
ljivo tudi najza-
nesliviša. 136

Trstie

za strope
naročajo le v
tvornici, katera
edina izdeluje to
blago iz najbolj-
šega materiala
in prodaja naj-
ceneje.

zaloge drastov in bukovih parket. desek
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Telefon 2513

PROTIHEMOROIDOM

MERZ HEMOROIDALNI SERUM
„RECTO-SEROL“, predpisan od preko 80.000
služavnikov po vsem svetu, prodira avtomatično v
svetlo površinske bolečine ter naglo odstrani
bolečine, srbečico, vnetje in stori, da hemoroidi
kmalu izginejo. Dobiva se v vseh lekarnah.

Ariel

najboljši in najcenejši angleški
motocikli. Prodajamo za časa ve-
lesejma z znatnim popustom.

Jugo-Auto, Ljubljana,
Dunajska c. 36. Tel. 2236.
10718

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh. tesan
in žagan les. — Vsaka množina v zalogi.
Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava
tudi na stavbo.

FRAN SUSTAR,

lesna industrija in trgovina, parna žaga
LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12. 8699

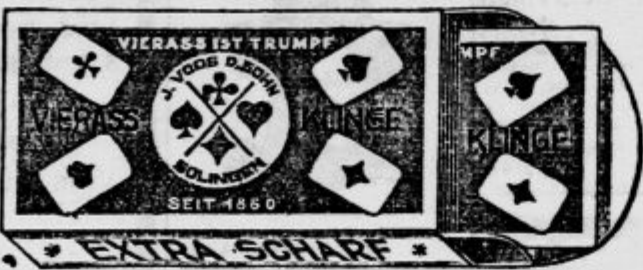
Ključavničarstvo

Jos. Weibl
Ljubljana

Copova cesta 10. Kolodvorska ul. 18.

se priporoča za splošna ključavničarska
dela, kakor tudi stopniške, vrtno in
nagrobne ograje, nagrobne svetilke, vrt-
no mlazice, železna okna, vrata, stopnice,
streh, napisne table, štedilnike, mreže,
žarjasta omrežja itd. Vsakovrstne kon-
strukcije, solne plahte. Vsak čas avto-
geno varjenje in spajanje jamačeno
trpežno. 10602a

„VIERASS“ rezila za britje, izdelki iz naj-
nejšega švedskega lesa tvornice
J. VOOS D. SOHN, SOLINGEN

Zahtevaj povsod samo „VIERASS“ rezila, da se briješ s trajnim
zadovoljstvom. — Kvalitativno na višku. — Cena samo Din 4—
po komadu. — Naročila za Slovenijo izvršuje:

Glavno zastopstvo in skladišče UNIVERSAL Ljubljana, Krekov trg 10

Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od
Din 1000.— naprej. ŠIVALNI STROJI od
Din 1400.— naprej. OTROŠKI VOZIKI
od Din 240.— MOTORJI prav po ceni.
Pred nakupom si ogledajte zalogo. — Prodaja
na obroke. — Ceniki franco — pri
„TRIBUNA“, P. B. L. Ljubljana, Karlov-
ska cesta št. 4. 126L

Svetujemo Vam nabavo samo edino naj-
boljše in trpežno

kolo in šivalni stroj
„Gritzner“

ter švicarski pletilni stroj „Dubied“

samo pri

Josip Petelinc-u
LJUBLJANA. Telef. 2913

Za časa velesejma

Paviljon „H“ prostor levo

AUSTRO-FIAT

znani najboljši kvali-
tetni tovorni avtomobili
modeli 1928 dospeli.
Generalno zastopstvo
za Jugoslavijo:
O. ŽUŽEK, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 11

Velesejem, paviljon E 134—137 zunaj

Sivi lasje!

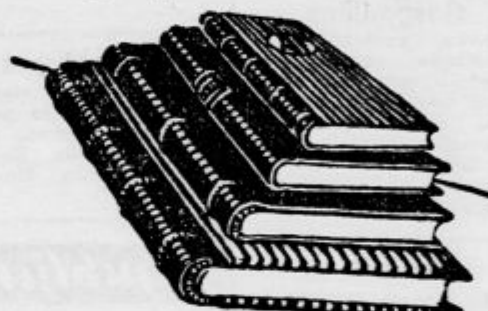
so največji sovražniki
mladosti, ter kvarijo
lepoto vsake dame. —
Želite li popolnoma lu-
enolčno ter v vsaki
željeni nijansi barvati
Vaše lase, se brezpo-
gojno poslužite od
„EXELCIOR-HENNE“

dr. Dorraine & Cie, Pariz. Barvanje zelo
lahko in enostavno za vsakega posameznika.
Ne maže rok, kože, glave, niti perila. —
Garantiramo vsak uspeh, barva je neškod-
ljiva za lase. Garnitura Din 36.— „Kamili-
čin ekstrakt“, najpopolnejše sredstvo za
barvanje las v „vetropilni“ nijansi. Din 40
„CENTIFOLIA“ kosmet. zavod, Zagreb, li-
ca br. 37. Zahtevajte zastoj ilustrirane
prospekte!

Vsakovrstne

trgovske knjige,

štrce, mape, note, herbarije, odje-
malne knjižice, bloke, šolske zvezke itd.

nuđim po skrajno ugodnih cenah!

Anton Janežič,

LJUBLJANA, Florjanska 14.

Književnica in čitalnica trgovskih
knjiž.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

73

Josip Stupica

Trgovina voz, avtomobilov in konjskih oprem.
Jermenar in sedlar, ličanje voz in avtomobilov.
Autotapetnik. Sprejema vsa v to stroko spadajoča
popravila po konkurenčni ceni.

Ljubljana

10.732

Autogarage „Duco“ ličanje Autogarage

Telefon št. 2826.

Pošt. ček. konto 12.435.

Visoka šola za svetovno trgovino

na Dunaju (Wien), XIX., Franz - Kleingasse 1.

s 15 instituti za znanstveno izobrazbo s posebnim uračevanjem
praktično - trgovske usposobljenosti na tu- in inozemskih
tržiščih vključno prekomorska.

Studij traja tri leta in se završi z diplomsko skušnjo.
Vsakoleten obisk: povprečno 2000 slušateljev (med temi polo-
vica inozemcev). Semestri v inozemstvu se vračunajo po
razmerju učnega načrta. Pogosti izleti v avstrijsko industrijsko
ozemlje. — Začetek zimskega semestra: začetkom oktobra. —
Začetek letnega semestra: začetkom marca.

Rok za vpis od 25. septembra do 15. oktobra, oziroma
od 25. februarja do 15. marca. Naknadno vpisovanje se zaključuje
15. novembra, oziroma 15. aprila.

Pojasnili glede učnega načrta, stanovanja in prehrane
daje pisarniško ravnanstvo. 10.058

KUPUJEM stalno vsako množino kostanjevega

taninskega lesa, smrekove
skorje, cele in zdrobljene, smrekove hmeljeve droge,
rabljene dobro ohranjene sode od strojnega in jedilnega olja po najvišjih
cenah proti akreditivnemu plačilu. 109

FRANC OSET Sv. Peter v Savinjski dolini.

F. P. Vidic & Komp.
in Anton Kovačič

tvornica glinastih izdelkov.

Ljubljana, Prešernova ul. št. 3. Viška ulica št. 3
Rožna dolina.

nudi pod konkurenčnimi cenami: glinaste peči
modernih oblik in modelov, kmečke peči,
štedilnike, bele češke emajlne ploščice za
obložitev sten v kopalnicah, kuhinjah itd.
Prevezujemo tudi vsa v to stroko spadajoča
popravila.

Eligij Eber, krznarstvo

Ljubljana, Kongresni trg 7.

V lastni delavnici izdelujem in imam v zalogi damske
plašče, lope, boe, čepice, ovrtnike iz kožuhovine in iz-
vršujem vsa krznarska dela za dame, gospe itd.
Sprejema v preoblikovanje vse kožuhovinaste izdelke.
10694

FRANCOSKA LINIJA

Cie. Gle. Transatlantique 57

Za severno Ameriko in Kana-
do največji in najlepši brzop-
letniški liniji Havre—New-York sa-
mo 5% dni čez morje.

V južno Ameriko Argentini-
jo Chile Uruguay vank to-
ten iz Havre. Bordeaux in
Marsille.

CIE. CHARGEURS-REUNIS
SUD ATLANTIQUE TRANS-
PORTS MARITIMES.

Izvrstna hrana. Izborna po-
strežba vino brezplačno.

Vsa polasulja daje brezplačno
zastopnik

Ivan Kraker, Ljubljana

Kolodvorska ulica 35.

Inventurna prodaja po sledečih cenah:

Nogavice:

damske svilene flor	D 9 prej D 22
" " "	D 14 prej D 30
" " "	D 18 prej D 38
" " "	D 19 prej D 27
" " "	D 9 prej D 14

Perilo:

d. kombineže batist z čipkami	D 36
d. spalne srajce batist	D 59
d. spalne srajce batist z čipk.	D 79

Svila:

foulard vzorčasta za obleke	m D 59
etoman za plašče	m D 69

crêpe de chine vzorčast m D 130

francoske čepice iz filca male D 16

francoske čepice iz filca velike D 19

damski pulover D 68

d. vestica iz filca D 108

otroški predpasniki od D 14 naprej

d. dežniki 100% svila

razprodajna cena Din 190

za gospe:

flanellaste srajce za turiste D 45

srajca z 2 ovr. iz frenča D 50

spodnje kratke hlače D 28

klobuk D 59

tucat žepnih robcev D 32

Najskrbnejše preizkušeno!

Že tekovna ploskev zaznamuje novi „Continental 1928“ za izdelek
prve vrste. Razpečava njegove črne gumi-kakovosti, ki je bila še
izpopolnjena, je tako majhna, kot nikdar. Temeljite preizkušnje na
cesti, tekalšču, v laboratorijih so ta dejstva potrdile. Zato izberite

1728

Continental
1928

VIKTOR BOHINEC, Ljubljana, Dunajska cesta 11

